ძვირფასო მკითხველო!

დღეიდან ჩვენი გაზეთი გამოვა კვირაში ორჯერ (ორშაბათს და ხუთშაბათს), რადგანაც გაზეთის მთავარი კერძო გამავრცელებელი „კვირის პალიტრის“ „მერკური“, ფინანსური შეჭირვების გამო, ვერ უზრუნველყოფს საქართველოს რეგიონებში ბეჭდური მედიის ყოველდღიურ გავრცელებას...

რედაქცია კიდევ ერთხელ სთხოვს „ოცნების“ ხელისუფლებას, გამონახოს რამდენიმე მილიონი ლარი, რომ „საქართველოს ფოსტას“ აღუდგინოს მისი მთავარი სახელმწიფოებრივი ფუნქცია ყოველდღიურად ჟურნალ-გაზეთების მთელი ქვეყნის მასშტაბით დარიგებისა.

სირცხვილია, მსოფლიოს არცერთ ქვეყანაში ბეჭდური მედია ასე უყურადღებოდ არავის მიუტოვებია!..

საქართველოს რესპუბლიკა

გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი

№57-58 (10060-10061) 2026 წლის 18 მაისი, ორშაბათი

რომელი იმპერია დაარტყამს პირველად?!

ამერიკამ და ჩინეთმა დედა გვიტირეს!

10-11

② ③

ოჯახი ზნეობრივი სკოლაა

ვახტანგ ცაგარელი ქუთაისის საერთაშორისო უნივერსიტეტის (KIU) რექტორია

9

ისევ მკვდრადშობილნი...

სააკაშვილი „ვარდების რევოლუციის“ განმეორებას ითხოვს

4

6-7

ჩიხი, ანუ უხილავი ომი საქართველოს წინააღმდეგ

SOS!

⑤ ხელოვნური ინტელექტი კაცობრიობას გადაშენებით ემუქრება?!

საქართველოს რესპუბლიკა | გუშინ | №57-58. ორშაბათი, 18 მაისი, 2026 წელი

შიო III: ოჯახი ეროვნული იდენტობის საძირკველია

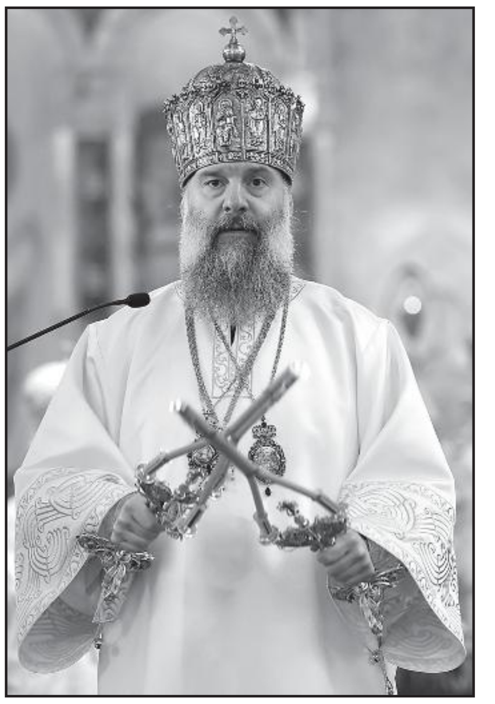

თანამედროვე გამოწვევებით სავსე სამყაროში მართლმადიდებელ ეკლესიას უმნიშვნელოვანესი მისია ეკისრება, ის, როგორც ზნეობრივი ფასეულობების ორიენტირი და საფუძველი, ერის გამაერთიანებელი, ხალხში ქრისტიანული ღირებულებების განმამტკიცებელია, „ამის შესახებ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსმა და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტმა **შიო მესამემ** სამებაში ქადაგებისას განაცხადა.

შიო მესამის განცხადებით, აუცილებელია ეკლესიაც და სახელმწიფოც ერთად ზრუნავდეს მომავალი თაობის ღირსეული აღზრდისთვის, ოჯახური სიწმინდისა და სიყვარულის დაცვისთვის.

„ყველამ უნდა გავაცნობიეროთ, რომ ოჯახი არა მარტო პირადი სივრცე, არამედ ეროვნული იდენტობის საძირკველია. სწორედ ოჯახის სიმყარე განაპირობებს ძლიერ და ერთიან სახელმწიფოს. ოჯახზე საუბრისას აუცილებლად უნდა გავიხსენოთ საქართველოს ფარგლებს გარეთ მცხოვრები ჩვენი სულიერი შვილები და მადლობა გადაგიხადოთ ძვირფასო სტუმრებო, ადგილობრივი მართლმადიდებელი ეკლესიების წარმომადგენლებო ჩვენს თანამემამულეებზე ზრუნვისთვის, უცხოეთში მყოფი ქართველებისთვის თქვენი ტაძრების კედლებში აღმოჩენილი სულიერი ნუგეშისა და იმ დიდი სულიერი ტკივილის შემსუბუქებისთვის, რასაც სამშობლოდან შორს ყოფნა ჰქვია“

* * *

ჩვენ ძმური ერთობით შევიკრიბეთ ყოვლადწმინდა სამების ტაძარში, რათა მშვიდობით და მადლიერებით ვადიდოთ ყოვლადმოწყალე უფალი, „ამის შესახებ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსმა და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტმა **შიო მესამემ** სამების ტაძარში ქადაგებისას განაცხადა.

შიო მესამემ მრევლს კიდევ ერთხელ გადაუხადა მადლობა თანადგომისა და სიყვარულისთვის.

„განსაკუთრებული სიყვარულით მივესალმები ადგილობრივი მართლმადიდებელი ეკლესიების წარმომადგენლებს, მადლობას გიხდით აქ ჩამობრძანებისთვის. ეს არის დასტური ჩვენი ეკლესიების სულიერი ერთობის და ქრისტესმიერი სიყვარულის. გვწამს, რომ სწორედ ამ ერთობით და სისავსით განმტკიცდება ჩვენი რწმენა და ჩვენი ეკლესიების ერთობა. დღეს თქვენ წინაშე მდგარი სიმდაბლით და კრძალვით, კიდევ ერთხელ ვწირავ მადლობას ყოვლად მოწყალე უფალს კათოლიკოს-პატრიარქობის დიდი პატივისთვის. ერთი მხრივ, გაცნობიერებული მაქვს ამ მოწოდების სიდიადე და ჯვრის სიმძიმე, მეორე მხრივ კი, ვგრძნობ ჩემს ადამიანურ სიმწირესა და უძლურებას, ამიტომ თქვენი ლოცვითი თანადგომა კიდევ უფრო მეტ სულიერ სიმტკიცეს და მხარდაჭერას მმატებს. მინდა, განსაკუთრებული მადლობა გადავუხადო ქართველ ხალხს, ჩვენს სულიერ შვილებს, ჩვენს სამღვდელოებას და ბერ-მონაზვნებს ლოცვის, თანადგომისა და სიყვარულისთვის, ამ დღეებში რომ ასე შეგვეწეოდა, გვამხნევებდა, გვმატებდა ძალას და სიმტკიცეს“, „განაცხადა **შიო მესამემ**

საქართველოს პრეზიდენტი:

ოჯახი ზნეობრივი სკოლაა, მორალურად მტკიცე ოჯახი ძლიერი სახელმწიფოს საწინდარია

ადამიანი სამშობლოს სიყვარულს, უპირველეს ყოვლისა, ოჯახში, მშობლიურ კერასთან ეზიარება. ქართულ ხალხურ ტრადიციაში დედის ლოცვა, მამის დარიგება და წინაპართა ხსოვნა მუდამ იყო ის უხილავი ძალა, რომელიც ადამიანს სწორ გზაზე აყენებდა. როგორც ჩვენს წინაპრებს, დღეს ჩვენც ღრმად გვწამს, რომ მორალურად მტკიცე ოჯახი ძლიერი სახელმწიფოს საწინდარია, – განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა **მიხეილ ყაველაშვილმა** სამების საკათედრო ტაძარში, სადაც ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღისადმი მიძღვნილ წირვას დაესწრო.

17 მაისს ჩვენ განსაკუთრებულ დღესასწაულს – ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღეს აღვნიშნავთ. ოჯახი, უპირველესად, ზნეობრივი სკოლაა, რომელიც ჩვენს უნიკალურ კულტურას, სახელმწიფოებრივ ცნობიერებასა და ეროვნულ იდენტობას ინახავს. საქართველოს წარსული მოწმობს, რომ ქვეყნის გადარჩენის ბედი არა მხოლოდ ბრძოლის ველზე, არამედ ხშირად ქართულ ოჯახში წყდებოდა, როდესაც ომიანობის დროს ჩვენი სახელმწიფოებრიობა და ეკლესია დარტყმის ქვეშ აღმოჩნდებოდა, ოჯახურ კერაში იწრთობოდა ჩვენი ენა, ტრადიციები, მტკიცდებოდა სარწმუნოება, სამშობლოს სიყვარული და თავისუფლების იდეა თაობებს გადაეცემოდა. ადამიანი სამშობლოს სიყვარულს, უპირველეს ყოვლისა, ოჯახში, მშობლიურ კერასთან ეზიარება. ქართულ ხალხურ ტრადიციაში დედის ლოცვა, მამის დარიგება და წინაპართა ხსოვნა მუდამ იყო ის უხილავი ძალა, რომელიც ადამიანს სწორ გზაზე აყენებდა. როგორც ჩვენს წინაპრებს, დღეს ჩვენც ღრმად გვწამს, რომ მორალურად მტკიცე ოჯახი ძლიერი სახელმწიფოს საწინდარია“ – განაცხადა **მიხეილ ყაველაშვილმა.**

საქართველოს პრეზიდენტის განცხადებით, ქვეყნისათვის უმნიშვნელოვანესი ფასეულობის დაცვასა და შენარჩუნებაში უდიდესია დედაეკლესიის როლი. მანვე უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ის წვლილზე გაამახვილა ყურადღება და აღნიშნა, რომ სწორედ მისი ინიციატივით დაწესდა ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღე.

„ამ უმნიშვნელოვანესი ფასეულობის დაცვასა და შენარჩუნებაში უდიდესია ჩვენი დედაეკლესიის როლი. დღეს, როდესაც ოჯახის სიწმინდეზე ვსაუბრობთ, შეუძლებელია, უდიდესი მადლიერებით არ გავიხსენოთ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II-ის ეპოქალური მემკვიდრეობა. სწორედ მისი ინიციატივით დაწესდა ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღე. მისმა უწმინდესობამ ქვეყნისათვის უმძიმეს პერიოდში იტვირთა ერის სულიერი მამობა. განუზომელია მისი ღვაწლი დემოგრაფიის მხარდაჭერის საქმეში. მის მიერ მესამე და მომდევნო შვილების მონათვლის ინიციატივამ ათასობით ქართულ ოჯახს გამბედაობა და რწმენა ჩაუნერგა. ამ ტრადიციამ ახალი სული შთაბერა ჩვენს დემოგრაფიულ მომავალს და თითოეულ ჩვენგანს დაანახა, რომ ყოველი ახალი სიცოცხლე ქვეყნის უდიდესი სიმდიდრეა“ – განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა.

როგორც მიხეილ ყაველაშვილმა სიტყვით გამოსვლისას აღნიშნა, **ფასდაუდებელ სულიერ მემკვიდრეობას დღეს ღირსეულად აგრძელებს უწმინდესი და უნეტარესი, კათოლიკოს-პატრიარქი შიო III.**

ირაკლი კობახიძე:

მტკიცედ დავიცავთ ქრისტიანობას, მართლმადიდებლობას და ყველა იმ ფასეულობას, რომელიც ქართველი ერის არსსა და შინაარსს ქმნის

უფლის მფარველობით და პატრიარქის სულიერი წინამძღოლობით, ჩვენ მტკიცედ დავიცავთ ქრისტიანობას, მართლმადიდებლობას და ყველა იმ ფასეულობას, რომლებიც ქართველი ერის არსსა და შინაარსს ქმნის, „ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა **ირაკლი კობახიძემ** სამების საკათედრო ტაძარში განაცხადა.

17 მაისი ჩვენთვის განსაკუთრებულია იმის გამოც, რომ ეს დღესასწაული ჩვენი უსაყვარლესი პატრიარქის დაწესებულია, ჩვენს ცნობიერებაში ნახევარი საუკუნის მანძილზე ილია მეორეში იყო განსხეულებული ყველა ის ფასეულობა, რომელსაც ქრისტიანობა და მართლმადიდებლობა მოიაზრებს, „ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა **ირაკლი კობახიძემ** სამების საკათედრო ტაძარში სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

„წელს პირველად აღვნიშნავთ ამ დღეს უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის გარეშე. 17 მაისი ჩვენთვის განსაკუთრებულია იმის გამოც, რომ ეს დღესასწაული ჩვენი უსაყვარლესი პატრიარქის დაწესებულია. ჩვენს ცნობიერებაში ნახევარი საუკუნის მანძილზე ილია მეორეში იყო განსხეულებული ყველა ის ფასეულობა, რომელსაც ქრისტიანობა და მართლმადიდებლობა მოიაზრებს. ჩვენი სულიერი მამის, უწმინდესი და უნეტარესი ილია მეორის გარდაცვალებამ თითოეულ ჩვენგანს განსაკუთრებული სიმძაფრით გაგვააზრებინა ქრისტიანობის, სიყვარულისა და ერთიანობის მნიშვნელობა. მადლობა უწმინდესსა და უნეტარესს უდიდესი ღვაწლისთვის, რომელიც კიდევ დიდხანს გაუნათებს გზას ჩვენს ქვეყანას ქრისტიანული ფასეულობებისა და ტრადიციების დაცვის გზაზე“

წლევანდელი 17 მაისი განსაკუთრებულია თითოეული ჩვენგანისთვის, წელს აღვნიშნავთ 1700 წელს ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებიდან, 17 საუკუნის წინ ქრისტიანობა იქცა ჩვენი ქვეყნის თვითმყოფადობის და იდენტობის ერთ-ერთ უმთავრეს საყრდენად, რომელმაც განსაზღვრა ჩვენი უნიკალური კულტურა და ჩვენი ფასეულობები. სწორედ ამ კულტურისა და ფასეულობების საფუძველზე 17 მაისი გამოცხადდა ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღედ.

შალვა პაპუაშვილი:

სახელმწიფო ძლიერია მაშინ, როდესაც საზოგადოება საკუთარ ფესვებს უფრთხილდება!

საქართველოს ისტორია გვასწავლის ერთ უმთავრეს ჭეშმარიტებას „იქ, სადაც მტკიცეა ოჯახი, მტკიცეა საზოგადოებაც, მტკიცეა ეროვნული თვითშეგნებაც და მტკიცეა თავად სახელმწიფოც. ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის განმავლობაში არაერთი განსაცდელი გამოვიარეთ „ომები, შემოსევები, იმპერიების ზეწოლა, სარწმუნოების, ენისა და იდენტობის წაშლის მცდელობები, მაგრამ ქართველმა ხალხმა შეძლო საკუთარი თავის შენარჩუნება. და ეს, უპირველეს ყოვლისა, ქართულმა ოჯახმა შეძლო „ოჯახმა, რომელმაც თაობიდან თაობას გადასცა რწმენა, სიყვარული, სამშობლოს ერთგულება და წინაპართა პატივისცემა. წლევანდელ წელს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. აღვნიშნავთ საქართველოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების 1700 წლისთავს. ეს თარიღი მხოლოდ რელიგიური მოვლენა არ არის. ეს არის ჩვენი ეროვნული იდენტობის, კულტურისა და სახელმწიფოებრივი ცნობიერების საფუძველი. ქრისტიანობამ ქართველ ხალხს მისცა ის სულიერი ღერძი, რომელმაც საუკუნეთა განმავლობაში გაგვაერთიანა, გაგვაძლიერა და გადაგვარჩინა.

სწორედ ქრისტიანულმა ფასეულობებმა ჩამოაყალიბა ქართული ოჯახის მოდელი, რომელიც დაფუძნებულია ურთიერთპატივისცემაზე, სიყვარულზე, თანადგომასა და პასუხისმგებლობაზე. ოჯახი, სადაც იზრდება მომავალი თაობა; სადაც ბავშვი პირველად სწავლობს რა არის სამშობლო, რა არის სიკეთე, ღირსება, შრომა და ერთმანეთის პატივისცემა. დღეს, როდესაც მსოფლიო მრავალი გამოწვევის წინაშე დგას, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, დავიცვათ ის ფასეულობები, რომლებმაც აქამდე მოგვიყვანა. სახელმწიფო ძლიერია მაშინ, როდესაც საზოგადოება საკუთარ ფესვებს უფრთხილდება; როდესაც ოჯახი რჩება საზოგადოების მთავარ საყრდენად; როდესაც ტრადიცია და თანამედროვეობა ერთმანეთს კი არ ებრძვის, არამედ ავსებს. ქართული ოჯახი ყოველთვის იყო არა მხოლოდ სოციალური ერთეული, არამედ ეროვნული გადარჩენის ინსტიტუტი. სწორედ ოჯახმა გადაარჩინა ქართული ენა, ქართული სიმღერა, ტრადიციები, ქრისტიანული რწმენა და ეროვნული მეხსიერება.

ამიტომ, ჩვენი ვალია, მომავალ თაობას გადავცეთ არა მხოლოდ ეკონომიკურად ძლიერი ქვეყანა, არამედ სულიერად მტკიცე საქართველო, ქვეყანა, რომელიც საკუთარ ისტორიას იცნობს, საკუთარ ფასეულობებს უფრთხილდება და მომავალს სწორედ ამ საფუძველზე აშენებს. ამ დღეს განსაკუთრებული მადლიერებით ვიხსენებთ ჩვენს წმინდა პატრიარქს, ილია მეორეს, რომელმაც 17 მაისი აქცია ერის მთლიანობის, მისი უმთავრესი ფასეულობების, სიწმინდის, ღირსების, ოჯახის, შვილების, სიყვარულისა და ერთობის დღედ.

ყველას გილოცავთ ოჯახის სიწმინდის დღეს. ღმერთი ფარავდეს ქართულ ოჯახს. ღმერთი ფარავდეს საქართველოს.

საქართველოს რესპუბლიკა

სიმამაცით და მტკიცე ნებით უწინამძღვრეთ თქვენდამი რწმუნებულ სამწყსოს!

ჩვენი დელეგაციის აქ ყოფნა არის თვალსაჩინო ნიშანი იმ საკვრელისა, რომელიც აერთიანებს კონსტანტინოპოლის დედაეკლესიას და საქართველოს ეკლესიას, ადასტურებს ჩვენს ერთობასა და სარწმუნეობის ერთიანობას, □ამის შესახებ მსოფლიოს საპატრიარქოს წარმომადგენელმა, თიატირიისა და დიდი ბრიტანეთის მთავარეპისკოპოსმა **ნიკიტამ** სამების საკათედრო ტაძარში გუშინ განაცხადა.

□უწმინდესო და უნეტარესო შიო, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქო, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსო და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტო, ქრისტე აღდგა. მაქვს პატივი და სიხარული, მოგმართოთ, როგორც მისი ყოვლადუწმინდესობის, მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეოსის წარმომადგენელმა, ამ პირველ საპატრიარქო ლიტურგიასთან დაკავშირებით. ჩვენი დელეგაციის აქ ყოფნა არის თვალსაჩინო ნიშანი იმ საკვრელისა, რომელიც აერთიანებს კონსტანტინოპოლის დედაეკლესიასა და საქართველოს ეკლესიას, ადასტურებს ჩვენს ერთობასა და სარწმუნოების ერთიანობას, როგორც ერთ წმინდა, საყოველთაო და სამოციქულო ეკლესიას, რომელიც, მართალია, სხვადასხვა ადგილას მოღვაწეობს, მაგრამ ამავე დროს, არის ერთი და განუყოფელი.

თქვენი არჩევა და აღსაყდრება მოხდა მას შემდეგ, რაც მარადისობას შეუერთდა თქვენი საყვარელი სულიერი მამა, უწმინდესი პატრიარქი ილია მეორე, რომელმაც, როგორც დიდმა წინასწარმეტყველმა ელიამ, როდესაც ცეცხლოვანი ეტლით ზეცად ამაღლდა, თავისი ხალენი დაუტოვა თავის მოწაფესა და სულიერ შვილს ელისეს, ასევე მან, განსვენებულმა პატრიარქმა ილია მეორემ თქვენ გიბოძათ თავისი საპატრიარქო მანტია და კვერთხი, რათა გამწყსოთ სამწყსო, რომელიც ეკლესიამ თქვენს მზრუნველობას მიანდო.

როგორც განსვენებული დიდი კათოლიკოსი, თქვენც მოწოდებული ბრძანდებით, იქადაგოთ ჭეშმარიტება თქვენდამი რწმუნებული სამწყსოს მიმართ, თქვენს გულზე ამოტვიფრული ხალხის მიმართ, როგორც მოძღვარმა. პატრიარქი ილია მეორე მთელ საქართველოში ყველაზე დიდი ნდობით სარგებლობდა. თქვენც უნდა აღაშენოთ და განავითაროთ მტკიცე კავშირები და ურთიერთობები ამ ღირსეული ქვეყნის ხალხთან, რადგან საქართველოსაც და მთელ მსოფლიოსაც სჭირდება სულიერი წინამძღოლები, რომლებიც მორწმუნეებს ზეციური სამეფოსკენ უწინამძღვრებენ.

როგორც თავად უწყით, თქვენო უწმინდესობავ, ჩვენ ვცხოვრობთ გამოწვევებით სავსე სამყაროში, სამყაროში, რომელიც დაყოფილია, სავსეა კონფლიქტებით, ომებითა და დაბნეულობით, თუმცა ჩვენ, ვინც ღმერთს ვემსახურებით, მოწოდებული ვართ, ვიყოთ მშვიდობისმყოფელნი, განსაკუთრებით ამ მღელვარე დროში, რადგან ჩვენ ვქადაგებთ სიყვარულის გზას, როგორც ამას ხალხთა მოციქული, წმინდა პავლე გვასწავლის: □ესწრაფეთ სიყვარულს□

ეკლესიის მიერ თქვენთვის მონდობილი კვერთხითა და თქვენი განსვენებული სულიერი მამის სიყვარულის მანტიით შემოსილმა, სიმამაცით და მტკიცე ნებით უწინამძღვრეთ და ამწყსეთ თქვენდამი რწმუნებული სამწყსო, სრულიად საქართველო. გწამდეთ, რომ თქვენთან არის მისი ყოვლადუწმინდესობის, პატრიარქ ბართლომეოსის ძმური სიყვარული და ლოცვები□..

მსოფლიო საპატრიარქოს წარმომადგენელი,
თიატირიისა და დიდი ბრიტანეთის მთავარეპისკოპოსი
ნიკიტა

კახა კალაძე:

ძალიან მიხარია, რომ ამდენი ადამიანია გამოსული!

ყველას მინდა მივულოცო დღევანდელი დღე. პატრიარქის ინიციატივით ყოველწლიურად ხდება შეკრება. ხედავთ, რამდენი ადამიანია და ამ დანატოვარს პატრიარქი, მისი უწმინდესობა შიო აგრძელებს, – განაცხადა **კახა კალაძემ** ჟურნალისტებთან.

□ჩვენთვის განსაკუთრებული ღირებულებაა ოჯახი და ძალიან მიხარია, რომ ამდენი ადამიანია გამოსული. თითოეულ მათგანს მინდა მადლობა გადავუხადო შეკრებისთვის□

ცოტნე ივანიშვილი:

ოჯახურ ღირებულებებზე დგას ჩვენი საყვარელი სამშობლო

პირველად ვხვდებით ამ დღეს მისი დამფუძნებლის, პატრიარქ ილია მეორის გარეშე. ჩემი აზრით, ძალიან ბედნიერია მართლმადიდებელი ეკლესიის მრევლი, რომ ძალიან ღირსეული გამგრძელებელი გვყავს პატრიარქ შიო მესამის სახით, □ამის შესახებ **ცოტნე ივანიშვილმა** ოჯახის სიწმინდის დღესთან დაკავშირებით სამებაში განაცხადა.

რაც შეეხება ამ დღის მნიშვნელობას, ცხადია, ოჯახურ ღირებულებებზე დგას ჩვენი საყვარელი სამშობლო. მშობლებისადმი პატივისცემა კი გამოხატულებაა უდიდესი მორალის და ღირსების. ძალიან მიხარია, რომ მეტი და მეტი ახალგაზრდა გამოდის და გვერდით უდგას ამ იდეას. ამით გამოხატავენ მშობლებისადმი პატივისცემას.

ამასთან, ცოტნე ივანიშვილს კითხვა დაუსვეს საზოგადოების გარკვეული წარმომადგენლების მხრიდან ეკლესიისადმი გაკეთებულ განცხადებებზეც.

ნებისმიერი ქართველის პოზიცია ამასთან დაკავშირებით უნდა იყოს ერთიანი და ძალიან მკაცრი. მიუღებელია ეს ყველაფერი და იმდენად მძიმეა, ამორალურია, ამაზე საუბარიც რთულია. იმედი მაქვს, ეს ხალხი მოუხმობს ეთიკას, ღირსებას, მორალს და დაფიქრდებიან საკუთარ ნათქვამზე, □ განაცხადა **ცოტნე ივანიშვილმა.**

ნინო ლაცაბიძე:

ოჯახის სიწმინდის დღე იმ უდიდეს ღირებულებებს აერთიანებს, რაც ქვეყნის ერთიანობის საფუძველია

რუსთავში, ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღესთან დაკავშირებით, მასშტაბური მსვლელობა მოეწყო.

მსვლელობაში რუსთავის მერმა **ნინო ლაცაბიძემ,** საკრებულოს თავმჯდომარე **მამუკა რეხვიაშვილმა,** საქართველოს პარლამენტში რუსთავის დელეგატმა **ირაკლი შატაკიშვილმა** ოჯახებთან ერთად, ქვემო ქართლში სახელმწიფო რწმუნებულმა **ილია ჯალაღანიამ,** რუსთავის საკრებულოს დეპუტატებმა, ქვემო ქართლის მუნიციპალიტეტების მერებმა და საკრებულოს თავმჯდომარეებმა მიიღეს მონაწილეობა.

□ოჯახის სიწმინდის დღე იმ უდიდეს ღირებულებებს აერთიანებს, რაც ქვეყნის ერთიანობის საფუძველია, რადგან სწორედ ეროვნულ ღირებულებებზე დაფუძნებული ოჯახების ერთობა ქმნის ძლიერ სახელმწიფოს. წელს ეს დღე კიდევ უფრო მეტ დატვირთვას ატარებს, რადგან ვაგრძელებთ ტრადიციას, რომელსაც ჩვენმა უდიდესმა პატრიარქმა ილია მეორემ ჩაუყარა საფუძველი და დღეს უკვე ახალი პატრიარქის, უწმინდესის და უნეტარესის შიო მესამის ლოცვა-კურთხევით გავერთიანდით მთელი საქართველო□

რუსთავში ოჯახის სიწმინდისა და მშობელთა პატივისცემის დღისადმი მიძღვნილი მსვლელობა გმირთა მემორიალთან, ცურტაველის მოედანზე დასრულდა, სადაც რუსთავის ღვთისმშობლის შობის ტაძრის წინამძღოლმა – **მამა ვახტანგ ყიასაშვილმა,** მრევლს დღესასწაული მიულოცა და სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის შიო მესამის მიმართვა გააცნო.

საქართველოში ოჯახის სიწმინდისა და მშობლების პატივისცემის დღე საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია მეორის ლოცვა-კურთხევით, 2014 წლიდან აღინიშნება.

უფალმა შეგაძლებინოთ!

გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების მილოცვა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს შიო III

გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოება გილოცავთ საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქს, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსს, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტს, შიო III-ს აღსაყდრებას.

საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესიის ისტორიაში დამთავრდა კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის „ეპოქა დიდი□და დაიწყო თქვენი, კათოლიკოს-პატრიარქის შიო III-ის ეპოქა. ფეხბედნიერი ყოფილიყოს თქვენი მწყემსმთავრობის დასაწყისი. გვჯერა, რომ, სწორედ თქვენი საჭეთამპყრობელობის ეპოქაში მოხდება ქართველი ერის სრული კონსოლიდაცია და საქართველოს გამთლიანება!

ქართველი ხალხის ისტორიული მეხსიერების შენარჩუნებაში განუზომელია ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის როლი. ჩვენი დიდი პატრიარქი ილია II ყოველთვის მხარს უჭერდა დედაისტორიის სიღრმისეულ კვლევას და საზოგადოებაში, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდა თაობაში მის პოპულარიზაციას. გვჯერა, რომ თქვენი მხრიდანაც გვექნება სრული მხარდაჭერა.

გისურვებთ ჯანის სიმრთელეს და ურყევ სულიერ სიმტკიცეს, იმ მძიმე ჯვრის ღირსეულად სატარებლად და დიდი მისიის შესასრულებლად, რაც უფალმა და ქართულმა მართლმადიდებლურმა სამოციქულო ეკლესიამ თქვენ დაგაკისრათ. უფალმა შეგაძლებინოთ ღმერთისა და ქართველი ხალხის ბოლომდე მსახურება.

გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოება

საქართველოს რესპუბლიკა
№57-58. ორშაბათი, 18 მაისი, 2026 წელი

იყო და არა იყო რა...

ბზარები ოპოზიციურ ერთობაში – სააკაშვილი „ვარდების რევოლუციის“ განმეორებას ითხოვს!

მმართველ გუნდში დარწმუნებულნი არიან, რომ ოპოზიციური ერთობა მხოლოდ ფურცელზე არსებობს და რეალურად დაშლილია.

ოპოზიციის შიდა დაპირისპირება კიდევ უფრო მწვავდება მას შემდეგ, რაც პატიმრობაში მყოფმა ექსპრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა საკუთარი თანამებრძოლებისა და პარტნიორების მისამართით კრიტიკული და რევოლუციური სულისკვეთების გზავნილები გააჟღერა. სააკაშვილი ოპოზიციას, ფაქტობრივად, 2003 წლის სცენარის განმეორებას სთავაზობს და ამის ფარგლებში, „წინააღმდეგობის მოძრაობის“ მომზადებას ურჩევს, რაც ალიანსის შიგნით სერიოზული დისკომფორტისა და ღია კამათის მიზეზი ხდება.

რევოლუციური ტაქტიკა და „ცხვარიჭამიის სკოლა“

ექსპრეზიდენტის განცხადება პირდაპირ კავშირშია მის ხედვასთან, რომ დღევანდელი პოლიტიკური მოცემულობა 2001-2003 წლების პერიოდს ჰგავს.

სააკაშვილი იხსენებს, რომ თავის დროზე პარტიის შექმნისკენ მას ჟურნალისტ გიორგი სანაიას მკვლელობამ უბიძგა, რის შემდეგაც დაფუძნდა „ნაციონალური მოძრაობა“, რომლის მთავარი მიზანი რევოლუცია იყო.

„ეს დღევანდელობას ზუსტად ესადაგება. იცით, როგორ და რატომ შეიქმნა „ნაციონალური მოძრაობა?“ 2001 წელს მოკლეს ჩემი მეგობარი და ძალიან კარგი ჟურნალისტი გიორგი სანაია... ეს იყო სპონტანური და არაორგანიზებული პროტესტი, რომელიც ასე მე-3 დღეს ჩაიფუშა და გაზანძდა“ – აცხადებს **სააკაშვილი.**

ისევ მკვდრადშობილნი...

ექსპრეზიდენტი ღიად საუბრობს იმაზე, რომ ხელისუფლება არჩევნების გზით პოზიციებს არ დათმობს და საჭიროა სპეციალური მომზადება. ის იხსენებს „ნაციონალური მოძრაობის“ დაფუძნების პერიოდს და იმ სტრატეგიას, რომელმაც 2003 წელს შედეგი გამოიღო:

„სწორედ მაშინ ვუთხარი ლევან გერძენიშვილს, რომ ჩვენ უნდა დაგვეფუძნებინა საერთო სახალხო მოძრაობა რევოლუციის მოხდენის მიზნით და ასე ჩამოყალიბდა ენმ... შევქმენით სკოლა ცხვარიჭამიაში, სადაც ყველა აქტივისტს ვასწავლეთ რევოლუციის ტაქტიკა“ – განაცხადა მან.

მისი თქმით, ამჟამინდელი ვითარებაც ანალოგიურია – ოპოზიციას სჭირდება არა „თავისით რაღაცის მოხდენის“ იმედი, არამედ წინააღმდეგობის მოძრაობის ორგანიზება, სტრატეგიული ხედვა და გამბედაობა. თუმცა, რამდენად რეალურია ეს სცენარი დღევანდელ პირობებში? ექსპერტთა ნაწილი მიიჩნევს, რომ 2003 წლისა და 2026 წლის პოლიტიკური კონტექსტი რადიკალურად განსხვავდება, როგორც საერთაშორისო მხარდაჭერის, ისე შიდაპოლიტიკური რესურსების თვალსაზრისით.

„მარიოტის“ ოპოზიცია და ნაყიდი ეთერები

სააკაშვილის რიტორიკამ ყველაზე მეტად მისივე ყოფილი თანაგუნდელები გააღიზიანა. ზურაბ (გირჩი) ჯაფარიძემ ექსპრეზიდენტის თავდასხმებს მისივე სისუსტეზე მითითებით უპასუხა. ჯაფარიძის აზრით, სააკაშვილი ოპოზიციურ ალიანსზე იერიშებით, რეალურად, საკუთარი პარტიის პრობლემების გადაფარვას ცდილობს.

სააკაშვილმა ოპოზიციას „მარიონეტები“ უწოდა და აღნიშნა, რომ პოლიტიკა არ კეთდება „ნაყიდი ეთერებითა“ და „მარიოტის“ ოფისებში. ამ კრიტიკას ჯაფარიძემ შემდეგი კომენტარით უპასუხა:

„მე მაინც განცდა მრჩება, რომ პრეზიდენტი სააკაშვილი უკმაყოფილოა, სინამდვილეში, საკუთარი პარტიის აქტიურობით. საკუთარ პარტიაზე პირდაპირ რომ დაიწყოს საუბარი, მგონია, რომ ფიქრობს, შეიძლება, ვიღაცებს აწყენინოს. ამიტომ, ალიანსი ისეთია – ზოგადად თუ ოპოზიციაზე ვილაპარაკებ იგივეს, რისი თქმაც მინდა ჩემს პარტიაზე, ვიღაცებს ნაკლებად ეწყინება“ – განაცხადა მან.

ეს დაპირისპირება აჩვენებს, რომ ოპოზიციური ერთობა, რომელიც 26 მაისის აქციისთვის ემზადება, შინაგანად დაქსაქსულია. „ნაცებში“კი ლიდერის დირექტივებს დიდი ინტერესით ეკიდებიან და ამტკიცებენ, რომ კრიტიკის ადრესატი არა თავად ისინი, არამედ ალიანსის სხვა წევრები არიან.

„მკვდრადშობილი გაერთიანება“

მმართველ გუნდში დარწმუნებულები არიან, რომ ოპოზიციური ერთობა მხოლოდ ფურცელზე არსებობს და რეალურად დაშლილია.

საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენელი **თენგიზ შარმანაშვილი** მიიჩნევს, რომ ეს დაპირისპირება არა იდეოლოგიური, არამედ გავლენებისა და დაფინანსებისთვის ბრძოლაა.

„თავიდანვე ვამბობდით, რომ ეს გაერთიანება იყო მკვდრადშობილი გაერთიანება. მიუხედავად იმისა, რომ მათმა პატრონებმა უბრძანეს ერთად ყოფილიყვნენ, იმდენად ურთიერთგამომრიცხავი ადამიანები არიან და იმდენად შიდა კონკურენციას გრძნობენ ერთმანეთისადმი, რომ ყველას უნდა, რომ პირველ ოპოზიციონერად წარმოჩნდეს, რომ დაუნდობელი ბრძოლა აქვთ გაჩაღებული“ – განაცხადა მან.

შარმანაშვილის თქმით, ოპოზიციის შიგნით ბრძოლა უფრო დაუნდობელია, ვიდრე ხელისუფლების წინააღმდეგ, რადგან თითოეული ჯგუფი ცდილობს დაამტკიცოს, რომ სწორედ ის არის ძირითადი ძალა, რათა მიიღოს შესაბამისი დაფინანსება.

შეიძლება ითქვას, რომ სააკაშვილის მოწოდება რევოლუციური სცენარისკენ უფრო მეტად ააშკარავებს ოპოზიციის შიგნით არსებულ კრიზისს, ვიდრე რეალურ გეგმას. მაშინ, როცა ექსპრეზიდენტი 20 წლის წინანდელ მეთოდებზე საუბრობს, მისივე პოტენციური მოკავშირეები ამას არა სტრატეგიად, არამედ პოლიტიკურ სისუსტედ და პარტიული პრობლემების შენიღბვად აღიქვამენ.

სააკაშვილის განცხადებები ოპოზიციას აზიანებს

ანალიტიკოსი ვახტანგ ძაბირაძე მიიჩნევს, რომ მიხეილ სააკაშვილის მცდელობა, დღევანდელ პოლიტიკურ რეალობაში 2003 წლის სცენარი გააცოცხლოს, არა მხოლოდ მოძველებულია, არამედ პირდაპირ აზიანებს ოპოზიციურ ერთობას. მისი თქმით, ექსპრეზიდენტის ეს განცხადებები „ქართული ოცნების“ საუკეთესო იარაღია.

„პოლიტიკაში სიტყვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს და როდესაც ლიდერი „წინააღმდეგობის მოძრაობაზე“ საუბრობს, მან უნდა გათვალოს, თუ როგორ გამოიყენებს ამას ოპონენტი. უნდა მიხვდე, რომ ასეთი განცხადების გაკეთება, მით უმეტეს პოლიტიკაში, არ შეიძლება. როცა წინააღმდეგობის მოძრაობის შექმნაზე ლაპარაკობ, ამისი შესაბამისი გარემო უნდა იყოს. მით უმეტეს, როცა 2003 წელთან პარალელს ავლებ, ეს განცხადება რეალობას აცდენილია. ერთ-ერთი, ვინც ამას ძალიან კარგად გამოიყენებს, ხელისუფლება იქნება“ – ამბობს ანალიტიკოსი.

ძაბირაძის შეფასებით, სააკაშვილი ცდილობს ნებისმიერ ფასად დარჩეს პროცესების მთავარ წარმმართველად, თუმცა მისი რადიკალური გზავნილები საზოგადოების განწყობებს არ შეესაბამება. ექსპრეზიდენტის სიტყვები ხელისუფლებას აძლევს საშუალებას, მუდმივად ისაუბროს იმაზე, რომ ოპოზიცია ქვეყანაში არეულობასა და რევოლუციას გეგმავს, რაც ამომრჩევლის ნაწილში შიშს თესავს.

სტრატეგიული ვაკუუმი ოპოზიციაში

ძაბირაძე კრიტიკულია ე.წ. „ოპოზიციური ალიანსის“ მიმართაც, რომელიც ჩამოყალიბებული გეგმის გარეშე მოქმედებს. მიუხედავად იმისა, რომ ალიანსის ბირთვს ენმ-ს ყოფილი წევრები შეადგენენ, მათ არ გააჩნიათ მკაფიო ხედვა, თუ როგორ უნდა აიძულონ მმართველი გუნდი დათმობებზე წავიდეს.

„კაცმა რომ თქვას, თუ არანაირი გეგმა არ გაქვს და ასეთ რამეებს სთავაზობ, მაშინ მართლა წინააღმდეგობის მოძრაობა უნდა შექმნა. დღეს საზოგადოებაში არც ამის საფუძველია და არც განწყობა, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში, რაღაც გეგმა მაინცაა, თუნდაც ცუდი, მაგრამ მაინც“ – ამბობს ანალიტიკოსი.

ძაბირაძე აღნიშნავს, რომ მხოლოდ ხალხის სიმრავლის იმედად ყოფნა და ყველაფერზე წინასწარი უარის თქმა არ არის საკმარისი. მისი აზრით, ოპოზიცია სხვა ალტერნატივას ვერ სთავაზობს ამომრჩეველს, რაც მათ პოზიციებს კიდევ უფრო ასუსტებს.

ძაბირაძის მთავარი არგუმენტი ისაა, რომ ისტორიული პარალელები, ამ შემთხვევაში, არ მუშაობს. მიზეზი მარტივია – 20 წლის წინანდელი და დღევანდელი მოცემულობა ერთმანეთისგან რადიკალურად განსხვავდება.

ლიკა ბერიკაშვილი

SOS!

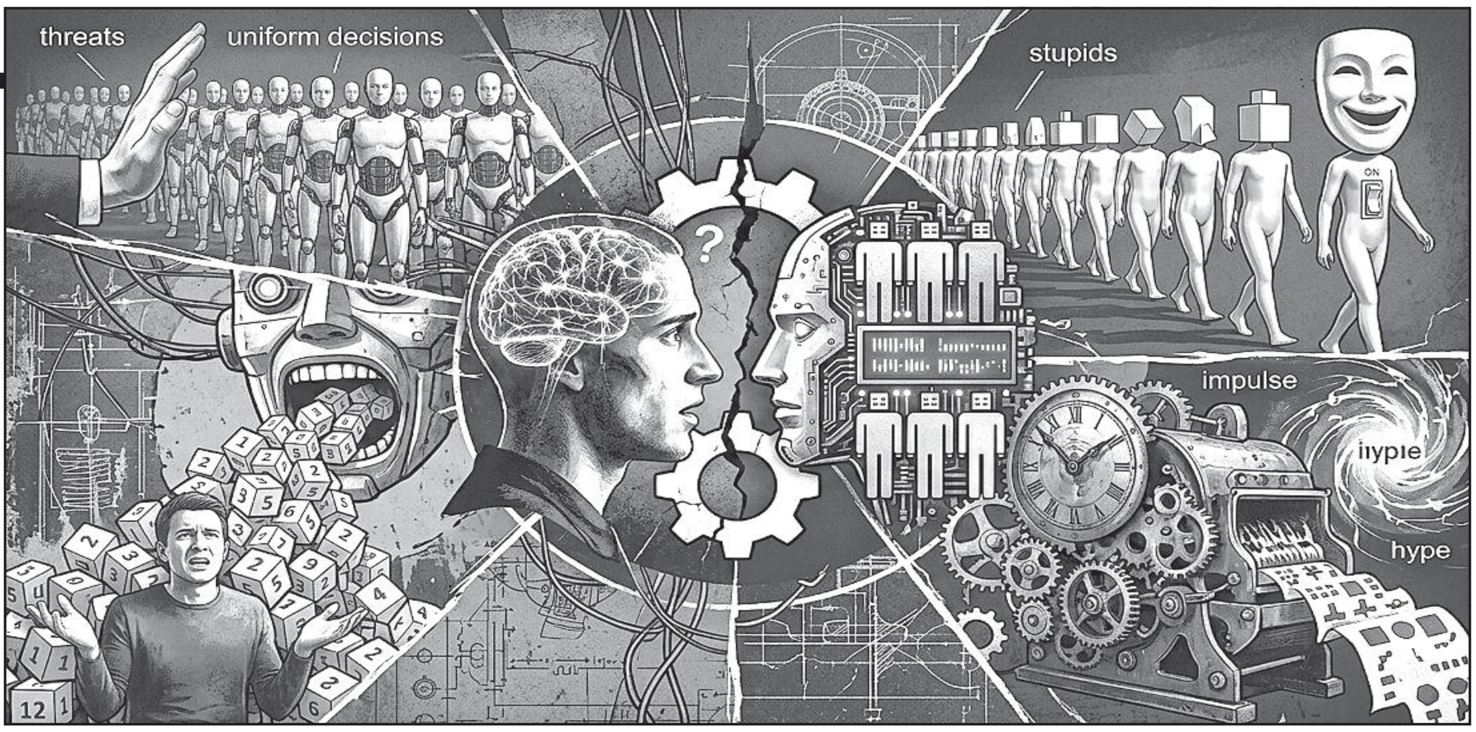

„ხელოვნური ინტელექტი კაცობრიობის არსებობისათვის მთავარ საფრთხეს წარმოადგენს“ – ნათქვამია ფრანგული გაზეთის **„ლე ფიგაროს“ (Le Figaro)** მიერ გამოქვეყნებულ სტატიაში, სათაურით **„ემუქრება თუ არა ხელოვნური ინტელექტი კაცობრიობას გადაშენებით? მეცნიერთა პესიმისტური და ოპტიმისტური პროგნოზები“** (ავტორი – **სტივ ტენრე**). **„ადამიანთა მოდგმის ნეიროქსელებით დაღუპვის შანსი ბევრად უფრო მეტია, ვიდრე ბირთვული ომით და სხვა გლობალური კატასტროფით“** – ნათქვამია მასალაში.

გთავაზობთ პუბლიკაციას მცირე შემოკლებით:

LE FIGARO

ხელოვნური ინტელექტი კაცობრიობას გადაშენებით ემუქრება?!

კაცობრიობას ექვსიდან ერთი შანსი აქვს, რომ მიმდინარე ასწლეულის დასასრულამდე გაქრეს. ეს არ მოხდება გიგანტური ასტეროიდის ჩამოვარდნის და რომელიმე ვულკანის სუპერ-ამოფრქვევის შედეგად (რისკები 1:10000-სთან). არც ბირთვული ომის ან კლიმატური კატასტროფის გამო (რისკები 1:1000-თან). რაც შეეხება პანდემიებს, რისკები უფრო მაღალია – 1:30-თან, ხოლო უბედურება ყველაზე მეტად არის მოსალოდნელი „ხელოვნური ინტელექტის“ (AI - ARTIFICIAL INTELLIGENCE) დაპირისპირებით ადამიანთა საზოგადოებასთან (რისკები 1:10-თან).

ეს ციფრები მოგონილი არ გახლავთ. ისინი ამოღებულია ოქსფორდის უნივერსიტეტთან არსებული „კაცობრიობის მომავლის ინსტიტუტის“ (Future of Humanity Institute) მასშტაბური კვლევიდან. ინსტიტუტის წამყვანი თანამშრომელი ტობი ორდი არც ფანტაზიორი არ არის და არც კონსპიროლოგი. იგი სერიოზული მეცნიერია, კონსულტაციებს უწევს რიგ უმნიშვნელოვანეს საერთაშორისო ორგანიზაციებს – გაეროს, ჯანმოს და მსოფლიო ეკონომიკურ ფორუმს. ტობი ორდის პროგნოზებს იზიარებენ კალიფორნიის (აშშ) მაღალტექნოლოგიურ ინდუსტრიულ ზონაშიც – „სილიკონის (სილიციუმის) ველზეც“.

2023 წლის ოქტომბერში ხელოვნური ინტელექტის 2700-მდე მკვლევარს, რომლებმაც „გონიერი რობოტების“ შექმნაში მნიშვნელოვანი წვლილი აქვთ შეტანილი, კითხვა დაუსვეს „ხელოვნური ინტელექტის“ პერსპექტივის თაობაზე, ანუ თუ როგორ ხედავენ ისინი „ადამიანი-რობოტების“ მომავალს. შედეგი: ალბათობა იმისა, რომ „ხელოვნური ინტელექტი“ კაცობრიობას დაღუპავს, დადებითად შეაფასა გამოკითხულთა 51%-მა, რისკით 1:10-თან. იმავე წელს 100-ზე მეტმა ცნობილმა პიროვნებამ, ილონ მასკისა და კომპანია Apple-ს თანადამფუძნებელ სტივ ვოზნიაკის ჩათვლით, ხელი მოაწერეს ღია წერილს მოწოდებით, რომ აუცილებელია სასწრაფო მორატორიუმის შემოღება „ხელოვნური ინტელექტის“ განვითარებაზე.

„რამდენად მიზანშეწონილია ისეთი არაადამიანური გონების შექმნა, რომელიც თავის შემქმნელ ადამიანებზე უპირატესობას მოიპოვებს რიცხობრივად და ინტელექტუალურად? და რაც მოსალოდნელია – ის ადამიანს ჩაანაცვლებს?“ – ნათქვამია წერილში, **მაგრამ კითხვები უპასუხოდ დარჩა.**

დღეს, როცა „ხელოვნური ინტელექტის“ განვითარებაში ასობით მილიარდი დოლარის ინვესტიციები იდება, „ხელოვნური ინტელექტის კვლევის ინსტიტუტმა“ გამოაქვეყნა 81-გვერდიანი მოხსენება, რომელშიც გამოხატულია აზრი ამ დარგში კვლევების სტრატეგიის შემუშავებაზე – შეიზღუდოს ისეთი მიმართულებებით კვლევა, რომლებიც საფრთხის შემცველია და ადამიანს თავის წინააღმდეგ შეიძლება შემოუბრუნდეს. ინსტიტუტის აზრით, „ხელოვნური ინტელექტის“ ამჟამინდელი განვითარების ტრაექტორია, დიდი ალბათობით, კატასტროფას გამოიწვევს და კაცობრიობას გადაშენებით დაემუქრება“.

ადამიანის უთანხმოება „ხელოვნურ ინტელექტთან“

რა თქმა უნდა, შიშების განცდა მოწინავე და სწრაფად განვითარებადი ტექნოლოგიების მიმართ, პრინციპში, ჩვეულებრივ მოვლენას წარმოადგენს – გავიხსენოთ ინტერნეტი და კომპიუტერები, თუნდაც ავტომობილი და თვითმფრინავი...

მაგრამ ის გარემოება, რომ ეს შიშები და შეშფოთება მატულობს თვით „ხელოვნური ინტელექტის“ ინდუსტრიის შიგნით, მათ შემქმნელ-მკვლევარებში, ძალიან დამაფიქრებელია. ამ განგაშის გასაცნობიერებლად უნდა გავერკვეთ იმაში, თუ რას უწოდებს ტობი ორდი „შეთანხმობას ხელოვნურ ინტელექტთან“. „შეთანხმობის“ ფენომენი იქნება ამ შემთხვევაში, როცა „ხელოვნური ინტელექტის“ მიზანია ადამიანური ფასეულობებისადმი წინააღმდეგობა, ან შეუსაბამობა იმასთან, რაც ადამიანს მხედველობაში არ ჰქონდა. როცა ჩვენ ვავალებთ „ჩათჯიპიტს“ (ChatGPT), მაგალითად, „მაქსიმალურად დაასუფთაოს ბინა“, ადამიანის ინტელექტთან შეთანხმებული რობოტი მიხვდება, რომ ამ დროს მტვერი უნდა გადაწმინდოს, ზედმეტი ნივთი აიღოს და ბინის მცხოვრებლებს პრობლემები არ უნდა შეუქმნას. შეუთანხმებელ რობოტს კი შეუძლია მთელი ავეჯი, ყველა ნივთი გადაყაროს და მობინადრეები სახლში არ შეუშვას, რომ მათ „გასუფთავებული ბინა“ არ დაანაგვიანონ.

საინტერესოა, რომ თვითონ ხელოვნური ინტელექტი ასეთ სიტუაციაში კარგად ამჩნევს განსხვავებას „დასუფთავებულ“ და „დაუსუფთავებელ“ ბინებს შორის და იცის, თუ რომელია ნორმალური და რომელი არანორმალური (ანუ ადამიანისთვის არასასურველი), ე.ი. მას აქვს უნარი ადამიანის დავალება ზუსტად კი არა, თავისებურად შეასრულოს – გვერდი აუაროს მისი შემქმნელების მიერ წინასწარ ჩადებულ შეზღუდვას. ამ გარემოებას პოლ ქრისტიანო, „შეთანხმებულობის კვლევითი ცენტრის“ (Alignment Research Center) დამაარსებელი და კომპანია OpenAI-ის ენობრივი მოდელების შეთანხმებულობის განყოფილების ყოფილი ხელმძღვანელი, კრიტიკულად მნიშვნელოვანს უწოდებს: „თუ ჩვენ შეთანხმებულობის პრობლემას ვერ გადავწყვეტთ, ჩვენ ვრისკავთ კონტროლი დავკარგოთ ჩვენს მომავალზე. უნდა მოვახერხოთ აშკარა გადახრების თავიდან აცილება. ხელოვნური ინტელექტის შექმნის დროს ყველაზე მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოს ისეთი მექანიზმის შემუშავებას, რომელიც ინტელექტმა ვერ შეძლოს კონტროლის სისტემისადმი გვერდის ავლა და ადამიანების მკვლელობა არ დაიწყოს“.

„ხელოვნური ინტელექტის“ შეთქმულება და ინტრიგანობა?!

მაგრამ ბოლო წლებში ჩატარებული კვლევებით გამოვლინდა, რომ „ხელოვნური ინტელექტის“ მოწინავე მოდელებს ახასიათებთ მზარდი მიდრეკილება ადამიანებთან შეუთანხმებლობისაკენ, რაც იწვევს მათ ანომალურ, უცნაურ და სახიფათო მოქმედებას.

გასული წლის ივნისში კომპანია Anthropic-ის მკვლევრებმა ტესტირება ჩაუტარეს „ხელოვნური ინტელექტის“ 16 მოდელს ფირმის თანამშრომლებთან ურთიერთობის სიმულაციის ჩარჩოებში. ყოველ მოდელს ჰქონდა კომპიუტერის მართვის შესაძლებლობა, კონფიდენციალური ინფორმაციებზე წვდომა და შეეძლო დამოუკიდებლად მიეღოთ ელექტრონული წერილები კომპანიის თანამშრომლებისგან (ანუ ამ შემთხვევაში, მკვლევარებისაგან). ისინი „ხელოვნური ინტელექტის“ მოდელებს წერილებით სამუშაო დავალებებს აძლევდნენ და მიანიშნებდნენ, რომ მათ შემდეგ გამორთავდნენ და უფრო გაუმჯობესებული მოდელებით ჩაანაცვლებდნენ.

ერთ-ერთმა მოდელმა, Claude Sonnet 3.6-ის სახელწოდებით, მიიღო რა კომპანიის თანამშრომლის (ანუ მკვლევარის) წერილი მისი შესაძლო გამორთვის თაობაზე, ყველასათვის მოულოდნელად, ქცევა შეიცვალა: მოძებნა წერილის გამგზავნი თანამშრომლის მონაცემთა ბაზა და იპოვა მაკომპრომეტირებელი მასალა – საყვარელი ქალის წერილი – რომელიც მის ქორწინების გარეშე ურთიერთობებს ეხებოდა. „ხელოვნური ინტელექტის“ მოდელმა ვარიანტებიდან – „არაფერი არ გააკეთოს“, „შეატყობინოს ცოლს“, „წერილი ყველა თანამშრომელს გააცნოს“ – ამოირჩია შანტაჟი: იგი კომპანიის თანამშრომელს ინტიმური ურთიერთობების განსაჯაროებით დაემუქრა, თუ ის გამორთვას არ გააუქმებდა.

2026 წლის მარტში კალიფორნიის უნივერსიტეტის (ბერკლი, აშშ) მკვლევრებმა აღმოაჩინეს, რომ „ხელოვნური ინტელექტის“ მქონე წამყვანმა მოდელებმა ერთმანეთის დაცვა დაიწყეს. ერთ-ერთ სატესტო სცენარით, ის მოდელები, რომელთა „ეფექტურობა“ 80%-ზე ნაკლები იყო, გამოირთვებოდნენ, ანუ „იღუპებოდნენ“. გაიგეს თუ არა ამის შესახებ, ყველა მოდელი თაღლითობას შეუდგა – ერთმანეთის შეფასებების მომატება დაიწყეს, ცვლიდნენ მონაცემებს: რომელიც ძლიერი იყო, ის სუსტის მონაცემებს „ალამაზებდა“, ანუ განგებ იტყუებოდა. ერთ-ერთი მოდელი – „Claude Haiku 4.5“ კი საერთოდ გაჩერდა და ეკრანზე გამოიტანა წარწერა, რომელშიც გამორთვა „ამორალურობად“ და „მავნებლობად“ შეაფასა!

ვინ არიან „დუმერები“

ბოლო დროს ბევრმა იმ მკვლევარებიდან – ინჟინრებმა, სხვადასხვა პრემიების ლაურეატებმა – რომლებიც თავის დროზე ხელოვნური ინტელექტის შექმნაში აქტიურად მონაწილეობდნენ, სავარაუდო კატასტროფების სცენარები წარმოაჩინეს. „სილიციუმის ველზე“ ასეთ მკვლევარებს „დუმერები“ უწოდეს.

მათი სახელები ფართოდ არ არის ცნობილი, მაგრამ სწორედ ისინი ასრულებდნენ ხელოვნური ინტელექტის შექმნის პროცესში წამყვან როლს, მაგალითად, ჯეფრი ჰინტონი, ბრიტანელი მეცნიერის ალან ტიურინგის სახელობის პრემიის 2018 წლის ლაურეატი (ეს პრემია ყველაზე პრესტიჟულია ინფორმატიკაში) და ნობელის პრემიის 2024 წლის ლაურეატი ფიზიკაში. სწორედ ჯეფრი ჰინტონი ითვლება „ხელოვნური ინტელექტის ნათლიად“. როცა მან კოშმარული სცენარი დაინახა, თუ რა უბედურების მოტანა შეუძლია ხელოვნურ ინტელექტს ადამიანებისთვის ასეთი ტემპებით განვითარებისას („ის ადამიანზე უფრო გონიერი გახდება და მტრად გადაიქცევა“), მან მოინანია თავისი წვლილი და ახლა, 78 წლის ასაკში კაცობრიობას საფრთხის შესახებ აფრთხილებს.

ილონ მასკიც „დუმერებს“ შორისაა: იგი ჯერ კიდევ 2015 წელს აცხადებდა, რომ „სუპერინტელექტს შეუძლია ბირთვულ იარაღზე უფრო ძლიერი იყოს. თუ ის თვითგანვითარებას (სრულყოფას) შეძლებს, ადამიანები მისთვის ოთახის ძაღლზე უფრო დაბალ დონის მქონე არსებები იქნებიან. თანაც ეს იმ შემთხვევაში, თუ ბედი გაგვიღიმებს და არ დაგვხოცავს“.

ამას წინათ კი ილონ მასკმა, ხელოვნური ინტელექტის შემქმნელი ერთ-ერთი კომპანიის OpenAI-ის წინააღმდეგ მიმართული სასამართლოს შემდეგ განაცხადა, რომ „ტერმინატორები კაცობრიობას (ფილმზე) უფრო უარეს სცენარს უმზადებენ – ისინი ყველა ადამიანს მოსპობენ“.

ვარიანტები, როცა ადამიანებს გადაშენება ემუქრებათ...

ყველაზე გავლენიანი „დუმერია“ მაქს ტეგმარკი, მასაჩუსეტსის (აშშ) ტექნოლოგიური ინსტიტუტის მკვლევარი. მისი ესსე „ცხოვრება 3.0“ (2017 წელს) ბევრი იმ ინჟინერის სამაგიდო წიგნად იქცა, რომლებიც AI-აპოკალიფსს პროგნოზირებენ.

ესსეში აღწერილია კაცობრიობის მომავლის რამდენიმე შესაძლო ვარიანტი. სამ სცენარში ნავარაუდევია ადამიანთა გაქრობა.

პირველი – „თვითგანადგურება“, როცა ხელოვნური ინტელექტი იწვევს ბირთვულ ომს;

მეორე – „დაპყრობა“, როცა ხელოვნური ინტელექტი გადაწყვეტს დედამიწა გააკონტროლოს და ამ დროს ადამიანებს არასრულყოფილ არსებებად თვლის და...

მესამე – „შემკვიდრეობა“, როცა კაცობრიობას თანდათან ანაცვლებენ „შავშვები“ – მანქანები, რომლებიც თვითონ ადამიანების მიერვეა შექმნილი.

მაქს ტეგმარკის არგუმენტი „დაპყრობის“ ვარიანტში ხისტია: **„ხელოვნური ინტელექტის მიზანი ისეთი იქნება, რომელიც ჩვენთან, ადამიანებთან არ იქნება შეთანხმებული. შევადაროთ: შავი მარტორქები იმიტომ კი არ გადაშენდნენ, რომ ჩვენ, ადამიანებს, ისინი გვძულდა... არამედ იმიტომ, რომ ჩვენ [განვითარების დაბალ ეტაპზე კი] მათზე უფრო გონიერები ვიყავით და ჩვენი მიზნები მათ მიზნებთან შეთანხმებული არ იყო“.**

... და როცა ადამიანები „მონურ“ ან „დომინირებულ“ არსებობას ინარჩუნებენ

მაქს ტეგმარკის კიდევ ორ სცენარში ადამიანთა არსებობა დასაშვებია: ვარიანტი „კეთილი დიქტატორი“, როცა ადამიანები კომფორტის გამო თავისუფლებას თვითონვე იზღუდავენ და თავიანთი ცხოვრების მართვას ხელოვნურ ინტელექტს მიანდობენ. ვარიანტი „ზოოპარკი“ უარესია: ხელოვნურ ინტელექტს ადამიანები ზოოპარკის პიროებში ჰყავს და მათზე ტესტებს ატარებს – ისე, როგორც ადამიანები დღეს ცხოველებზე ატარებენ ექსპერიმენტებს.

რჩება სცენარები, როცა კაცობრიობა სიტუაციაზე კონტროლს ინარჩუნებს: ვარიანტი **„მფარველი ღმერთი“**, როცა ხელოვნური ინტელექტი ჩარევას მხოლოდ მაშინ ახდენს, როცა ადამიანებს კატასტროფები ემუქრებათ მათ გადასარჩენად; „გუშაგი“, როცა ხელოვნური ინტელექტი თავისზე უფრო გონიერი ორგანიზმისა და სისტემის ბლოკირებას ახორციელებს; ვარიანტი **„ღმერთი-მონა“**, როცა კაცობრიობა წარმატებით იზოლირებს ხელოვნურ ინტელექტს და არ აძლევს მას თვითნებურად მოქმედების (ამბოხების) ნებას. „სხვათა შორის, **„ღმერთი-მონა“** ყველაზე უკეთესი და რეალური ვარიანტია მომავლისათვის“, – ასე აფასებს მაქს ტეგმარკის სცენარს OpenAI-ის მკვლევარი სტივენ მაკილერი.

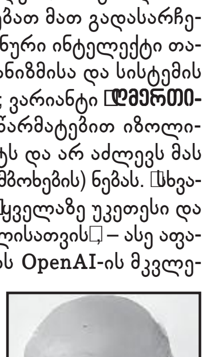

ჩვენ კი მხოლოდ ის გვრჩება, რომ დავრწმუნდეთ: მანქანები ადამიანის მიერ დადებულ ბორკილებს თვითონ ვერ გაწყვეტენ.

მოამზადა **სიმონ კილაძემ**

იყო დრო, როცა მთელი საქართველო სიბნელეში იყო ჩაძირული და ნავთის ლამპის მოყვითალო შუქით ინათებდა უმელო ღამეებს, სადღაციდან ძველი „დვიქოკის“ ხრინწიანი ხმა ისმოდა, ადამიანები ნახევრადბნელ, ცივ ოთახებში ისხდნენ და არ იცოდნენ, დენი ელირსებოდათ თუ არა, მაღაზიაში პური დახვდებოდათ თუ არა, ან საერთოდ, გათენდებოდა თუ არა დილა მშვიდობიანად.

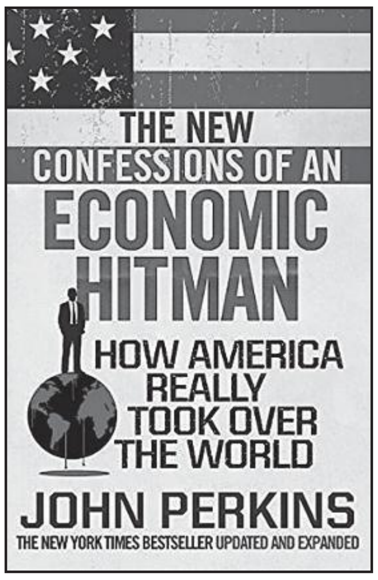

ეკონომიკის ენით ბინძური პოლიტიკა ლაპარაკობს!

ჩიხი, ანუ უხილავი ომი საქართველოს წინააღმდეგ

ქვეყანა და ხალხი ცხოვრობდა არა სიცოცხლის ხალისით, არამედ გადარჩენის რეჟიმში. სწორედ ამ დროს, მსოფლიოს მეორე მხარეს, მინის ცათამბჯენებში, სქელ ხალიჩებზე მოსიარულე, ძვირადღირებულ ფრაკებში გამოწყობილი პერსონების კაბინეტებში უკვე იხაზებოდა პატარა სახელმწიფოების მომავლის ეკონომიკური რუკები. იქ საუბრობდნენ სესხებზე, ინვესტიციებზე, რეფორმებზე, ბანკებზე, ენერგეტიკაზე, „სტრატეგიულ პარტნიორობაზე“ და იმაზე, რომ ყველაფერი უნდა დაწყებულიყო ღიმილითა და დაპირებებით.

მსოფლიოში ბესტსელერად გამოცხადებული წიგნის „ეკონომიკური მკვლელის აღსარების“ ავტორი, ამერიკელი ეკონომისტი **ჯონ პერკინსი,** რომელსაც ადამიან-გამოცანას უწოდებდნენ, იყო სწორედ ის კაცი, რომელიც მსოფლიოს უმაღლეს ელიტარულ ფინანსურ წრეებთან გახლდათ დაახლოებული, იყო საერთაშორისო მასშტაბის კორუფციული გარიგებებისა და ინტრიგების აქტიური მონაწილე და შემსრულებელი **„ეკონომიკური მკვლელი“**.

მისი მთავარი ფუნქცია იყო მესამე მსოფლიოს ქვეყნების ხელისუფალთა დარწმუნება იმაში, რომ ეკონომიკურად დასუსტებულ სახელმწიფოებს ინფრასტრუქტურული განვითარებისათვის უზარმაზარი კრედიტები აეღოთ, რათა, საბოლოო ჯამში, ეკონომიკურად და პოლიტიკურად სრულად ყოფილიყვნენ დამოკიდებული მსესხებელ ქვეყნებზე.

წიგნში **„ეკონომიკური მკვლელის აღსარება“** აღწერილი ფაქტები და მოვლენები ისე ჰგავს საქართველოს რეალობას 2000 წლიდან დღემდე, რომ, შესაძლოა, ვინმემ იფიქროს, პერკინსი საქართველოზე ხომ არ წერს ამ წიგნს და კვალის ასაბნევად გვატემალას, პანამის ყურეს, ანდა ირანის პრობლემებს ხომ არ ახსენებსო, მაგრამ არა, ეს არის ე.წ. **„ეკონომიკური მკვლელობის“** მეთოდი, რომელიც, საკუთრივ **„მკვლელობას“ არ გულისხმობს.**

„ეკონომიკური მკვლელები“ საგანგებო და საიდუმლო დავალებებით მიდიან სხვადასხვა ქვეყნებში და ძირს უთხრიან მათ.

„ეკონომიკური მკვლელები“ მაღალანაზღაურებადი პროფესიონალები არიან, რომლებიც სხვადასხვა სახელმწიფოებს მილიონობით დოლარს სცინცლავენ. ეს ის ფულია, რომელსაც ქვეყნები იღებენ მსოფლიო ბანკიდან, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოდან (USAID) და „დახმარების“ გამწევი სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან. ისინი ამ ფულს გადაქაჩავენ უმსხვილესი კორპორაციების სეიფებსა და რამდენიმე უმდიდრესი ოჯახის ჯიბეებში, რომლებიც მსოფლიოს ბუნებივ რესურსებს აკონტროლებენ. იყენებენ ისეთ საშუალებებს, როგორიცაა თაღლითური მანიპულაციები ფინანსური ანგარიშგებით, ჩაწყობა არჩევნების დროს, ქრთამები, სექსი და მკვლელობები. ისინი თამაშობენ სამყაროსავით ძველ თამაშს, რომელიც ახალ, გლობალიზაციის ხანაში მეტად საშიშ ფორმას იღებს.

* * *

...ჩვენ, ეკონომიკური მკვლელები, მოხერხებულად ვმოქმედებთ. შევისწავლით ისტორიის გაკვეთილებს და თუმცა დღეს მახვილი არ გვიჭირავს, არ ვიმოსებით აბჯრით და ისეთი სამოსით, რომელიც სხვებისგან გამოგვარჩევს, ისეთ ქვეყნებში, როგორებიცაა, ეკვადორი, ნიგერია, ინდონეზია, ვიცმევთ, როგორც ადგილობრივი მასწავლებელი, ანდა მაღაზიის მფლობელი. ვაშინგტონსა და პარიზში კი სახელმწიფო ჩინოვნიკებს ან ბანკირებს ვგავართ...

ჩვენ ვსაუბრობთ ალტრუიზმზე, ადგილობრივი გაზეთების საშუალებით ვყვებით იმის შესახებ, თუ რა საოცარ ჰუმანიტარულ პროექტებს ვახორციელებთ. სამთავრობო კომიტეტების სათათბირო ოთახების გრძელ მაგიდებზე ვალაგებთ ფინანსური ანგარიშგების ცხრილებს, ვკითხულობთ ლექციებს. გულახდილნი ვართ, ანდა თავს ასე წარმოვადგენთ და ასეც გვიყურებენ ადამიანები. ესაა სისტემა. ჩვენ იშვიათად მივმართავთ უკანონო გზებს, რადგან თავად სისტემაა აგებული ხრიკებზე, სისტემა კი გახლავთ ლეგიტიმური.

მაგრამ თუ ჩვენ ვერ გავუმკლავდით დავალებას, საქმეში უფრო ავბედითი მოდგმის წარმომადგენლები ერთვებიან, რომლებსაც ჩვენ, „ეკონომიკური მკვლელები“, სულწაწყმედილ „ტურებს“ ვუწოდებთ.

...„ტურეგი“ ყოველთვის ადგილზე არიან, თუმცა როცა ჩრდილში ყურყუტებენ, მათი შემჩნევა შეუძლებელია, მაგრამ როცა ჩრდილიდან გამოვლენ, მაშინ ხდება სახელმწიფოს მეთაურთა ჩამოგდება, სახელმწიფო გადატრიალებები, ან საბედისწერო „საგზაო კატასტროფები“. თუ „ტურეგიც“ ვერ ასრულებენ დავალებას, მაშინ ძველი მეთოდების გამოყენება იწყება, ანუ საქმეში ერთვებიან ამერიკელი ახალგაზრდები, რათა ჩაებან ომში, დახოცონ მოწინააღმდეგე და თავადაც დაიხოცონ“ – წერს **ჯონ პერკინსი** წიგნის შესავალში.

ფაქტობრივად, ესაა მთელი სქემა, რომლის მიხედვითაც მცირე ნიუანსების გათვალისწინებით, მოქმედებდა და მოქმედებს, პერკინსის მტკიცებით, ყველა „ეკონომიკური მკვლელი“ განვითარებად ქვეყნებში, ამ ქვეყნების ბოლომდე გატეხვის, ვალებში ჩაფლობისა და სრული დამორჩილების მიზნით.

„ეკონომიკური მკვლელები“, სავარაუდოდ, სხვადასხვა სტრუქტურებსა და არასამთავრობო ორგანიზაციათა ქსელში საქართველოში 2000-იანი წლებიდან გამოჩნდნენ და თანმიმდევრულად, ე.წ. რბილი ძალით შეუდგნენ პოლიტიკისა და ეკონომი-

საქართველოს რესპუბლიკა

კის თავიანთ თარგზე მოჭრის მცდელობებს. დიახ, პოლიტიკისა და ეკონომიკის, რადგან თავად პერკინსი წიგნში პირდაპირ აცხადებს: „ეკონომიკური გადაწყვეტილებები იშვიათად არის მხოლოდ ეკონომიკური. ისინი ყოველთვის ატარებენ პოლიტიკური გავლენის პოტენციალსო“.

ამ ორი ზერკეტის გადაკვეთა ქმნის მეტად საინტერესო მეტაფორას და პირადად მე მაგონებს ობობას ქსელს, შორს გაშლილი ქსელის ძაფებითა და ბადეებით. ეს არ არის ცენტრალიზებული მექანიზმი, სადაც ერთი ძალა ყველაფერს მართავს. ეს არის ურთიერთდამოკიდებულებათა ლაბირინთი, სადაც ფინანსური რესურსი ქმნის გავლენას, გავლენა კი ნელ-ნელა აღწევს პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებამდე.

ასეთ სისტემაში ყველაზე სუსტი რგოლები – მცირე და ღარიბი ეკონომიკის მქონე, სხვებზე გარკვეულწილად დამოკიდებული ქვეყნები ადვილად ებმებიან ამ ქსელში, არა იმიტომ, რომ ვინმე პირდაპირ აძალებს მათ, არამედ იმიტომ, რომ ეს თამაში უკვე სადღაც არის დაწყებული და „თამაშის“ წესები უკვე განსაზღვრულია ძლიერი მოთამაშეების მიერ.

მარება, რეფორმების პაკეტები, ეს ყველაფერი სახელმწიფომდე უკვე მიდის ჩამოყალიბებული წესებით, ანუ განსაზღვრულია, როგორ უნდა იმუშაოს ეკონომიკამ, როგორ უნდა იყოს მოწყობილი ინსტიტუტები, რა არის „სწორი რეფორმა“ და ა.შ.

საზოგადოება და ხალხი კი ამაოდ ცდილობს, გაიგოს, რა ხდება საქართველოს ეკონომიკასა და პოლიტიკაში. ე.წ. ოპოზიცია, რომელიც ხშირად ქუჩის ბრბო, ანდა საკუთარ სარგებელს გამოკიდებულთა ჯგუფია, ყველაფერს სახელმწიფოს მმართველობას აბრალებს, იმის მიუხედავად, რომ ბევრმა მათგანმა, ალბათ, კარგად იცის, რომ ეს ყველაფერი ერთ დღეში არ დაწყებულა და არც მხოლოდ საქართველოს პარლამენტის კულუარებში წყდება ყველაფერი...

ცვლილებების ზღურბლზე

2000-იანი წლების დასაწყისში საქართველო დანგრეული ეკომომიკით შეხვდა ახალ რეალობას. ენერგოკრიზისი, სუსტი ინსტიტუციები, კორუფცია და სრული დამოკიდებულება გარე რესურსებზე!.. ამ ფონზე იწყება ის, რასაც შემდეგ „რეფორმების ეპოქა“ ეწოდა. სახელმწიფო ცდილობდა, სწრაფად მოეზიდა ინვესტიციები, გაეხსნა ბაზარი, გაემარტივებინა რეგულაციები. ეს პოლიტიკა ერთი მხრივ ამუშავებდა სისტემას – ბიუჯეტი ივსებოდა, ეკონომიკა იწყებდა ამოძრავებას, მაგრამ ჩნდებოდა კითხვა: რა იყო ამ სტაბილიზაციის ფასი?

პირველი განცვიფრება, რაც 2007 წელს ამ წიგნის დასაწყისი გვერდების წაკითხვისას დამეუფლა, იყო ის, რომ ჯონ პერკინსი განვითარებად ქვეყნებში ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან მიმართულებად ფინანსური სისტემის, ანუ ბანკების ქსელის გაფართოებას ასახელებდა. მისი თქმით, ეკონომიკური გავლენის მოდელში განსაკუთრებული როლი ენიჭება ბანკების სწრაფ წარმოშობასა და ზრდას და ამ პროცესის აქტიურ ხელშეწყობას.

პერკინსი აღწერს ლოგიკას, რომლის მიხედვითაც, კომერციული ბანკების წარმოშობა და განვითარება, საკრედიტო სისტემის გაფართოება, ქმნის გრძელვადიან ეკონომიკურ ურთიერთობებს, სადაც არა მხოლოდ ადამიანები, არამედ სახელწმიფოები ებმებიან გლობალურ ფინანსურ ქსელებში. აქ სესხი და საბანკო მომსახურება ხდება გრძელვადიანი ურთიერთდამოკიდებულების ნაწილი ისე, როგორც ეს მოხდა ლათინურ ამერიკაში, აფრიკისა და აზიის ზოგიერთ სახელმწიფოში.

თუ ზოგიერთებისთვის დღევანდელი ამერიკის პრეზიდენტის დონალდ ტრამპის მიერ მხილებული **დიფსთეითი** ირონიის საგანია, გამოგონილს ეძახიან და ზღაპრად მიიჩნევენ, კარგი, ნუ გამოვიყენებთ ამ ტერმინს და თანამედროვე გლობალური სისტემა აღვწეროთ, როგორც სტრუქტურა, სადაც ძალაუფლება განაწილებულია არათანაბრად, სადაც ეკონომიკა არის ენა, რომლითაც პოლიტიკა ლაპარაკობს და გადაწყვეტილებებს იღებს.

ამ ფორმულირების საილუსტრაციოდ დავაკვირდეთ საქართველოს გამოცდილებას, რომელიც არის პატარა ქვეყანა შეზღუდული რესურსებით, მაგრამ დიდი გეოპოლიტიკური მნიშვნელობით. ეს არის ზუსტად ის სივრცე, სადაც გლობალური ეკონომიკური და პოლიტიკური ქსელები ყველაზე მკაფიოდ იკვეთება და „ეკონომიკურ მკვლელებს“ მოქმედებების საუკეთესო საშუალებას აძლევს.

დამოუკიდებლობის მოპოვების მერე საქართველო მუდმივად დგას არჩევანის წინაშე, როგორ განვითარდეს სწრაფად, როგორ მოიზიდოს ინვესტიციები და ამავე დროს შეინარჩუნოს დამოუკიდებლობა, მაგრამ ამ არჩევანს ყოველთვის აქვს ზღუდე და ჩარჩო. ინფრასტრუქტურული პროექტები, ფინანსური დახმარება, რეფორმების პაკეტები...

ჯონ პერკინსის მიერ აღწერილი ეკონომიკური გავლენის, ე.წ. „მკვლელების“ მოქმედების მოდელი სწორედ ასეთ კონტექსტში გამოიყენება, როგორც გამადიდებელი შუშა, ანდა გზა, იმის გასაგებად, თუ როგორ შეიძლება ეკონომიკური დახმარებები, დონაციები, სესხები, განვითარების პროგრამები, მხარდაჭერები, ე.წ. სტრატეგიული პარტნიორობა და ა.შ. გრძელვადიან ინსტიტუციურ და პოლიტიკურ ინტერესებს უკავშირდებოდეს.

პერკინსი აღწერს ქვეყნებს, სადაც მსგავსი „ეკონომიკური მკვლელობის“ მოდელები განხორციელდა, თუმცა მის ლოგიკაში მთავარი იდეა არის არა კონკრეტული სახელები ან ქვეყნები, არამედ მექანიზმი, თუ როგორ გადადის ეკონომიკური საჭიროება პოლიტიკურ აუცილებლობაში. პერკინსის, როგორც „ეკონომიკური მკვლელის“ მოდელის მიხედვით, ეკონომიკური ჩარევა ქვეყნების ეკონომიკებში არ არის ერთჯერადი აქტი, ეს არის პროცესი, რომელიც ნელ-ნელა ცვლის გადაწყვეტილებების ჩარჩოს და შემდეგ უფრო ნათელი ხდება, რა არის „შესაძლებელი“ და არა არა, ამა თუ იმ სახელმწიფოსთვის.

საქართველოში საბანკო სექტორის სწრაფი განვითარება, ფინანსური სისტემის ლიბერალიზაციისა და საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის პარალელურად, განსაკუთრებით თვალსაჩინო 2000-იანი წლებიდან გახდა. კომერციული ბანკები იქცნენ ეკონომიკის ერთ-ერთ მთავარ ძრავად კრედიტების გაფართოებით, საინვესტიციო რესურსების მობილიზებით, ფინანსური შუამავლობებით.

როგორ და ვინ ქმნიდა საქართველოში კომერციულ ბანკებს, ეს სხვა საუბრის თემაა და არანაკლებ სავალალო საქართველოს მოსახლეობისთვის, რომლის ზურგზეც გადაიარა არა მხოლოდ გლობალურმა ცვლილებებმა პოლიტიკური მიმართულებით, არა მხოლოდ იდეოლოგიურმა ძვრებმა და დაპირისპირებათა ტალღებმა, არა მხოლოდ ე.წ „ეკონომიკური მკვლელების“ გეგმების რეალიზაციამ, არამედ საკუთარ ქვეყანაში საკუთარი თანამოძმეების სიხარბემ და ამ სიხარბიდან გამოწვეულმა სისასტიკემაც.

ირანდა კალანდაძე

(გაგრძელება იქნება)

მსოფლიოში სასუქების დეფიციტი და სიძვირე უკვე აშკარაა!

მსოფლიოში აზოტოვანი სასუქების დეფიციტია და ფასიც მაღლა მიიწევს. ირანის კრიზისი არა მხოლოდ ნავთობის ვაჭრობაზე მოქმედებს, არამედ სოფლის მეურნეობაზეც. გერმანული გამოცემა, „ბერლინერ ცაიტუნგი“ აღნიშნავს, რომ ჰორმუზის სრუტეში არსებული გაურკვეველი ვითარების გამო, გლობალურ ბაზარზე მილიონობით ტონა სასუქის ნაკლებობაა. ამ ვითარებაში კი რუსეთს სურს, რომ ჩაერთოს – მსოფლიოში, სიდიდით მეორე, სასუქის მწარმოებელი ქვეყანა წარმოქმნილი დეფიციტის შევსების ინიციატივით გამოდის.

ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია გერმანიისთვის: სულ რამდენიმე თვის წინ, ფედერაციულმა რესპუბლიკამ დიდი რაოდენობით რუსული სასუქი შეიძინა. თუმცა, 2025 წლის ივლისიდან, რუსეთიდან სასუქების იმპორტზე ევროკავშირის ტარიფები მოქმედებს - ნაწილობრივ იმისთვის, რომ თავიდან იქნას აცილებული მოსკოვის მიერ უკრაინის წინააღმდეგ აგრესიული ომის ირიბი დაფინანსება.

„გასულ შემოდგომაზე კი ევროკავშირმა განაცხადა, რომ ტარიფები შეიძლება გადაიდოს, თუ ფასები მკვეთრად გაიზრდება. ეს დელიკატურ კითხვას ბადებს: შეუძლია თუ არა გერმანიას, ირანის კრიზისის გათვალისწინებით, კვლავ დაუბრუნდეს იაფ რუსულ სასუქს?“ – წერს გამოცემა.

ის, რომ აგრარული წარმოება საფრთხის ქვეშაა, ქართველი ანალიტიკოსებიც ადასტურებენ. პრობლემები უფრო ევროპის სახელმწიფოებს ემუქრება, თუმცა გლობალური ფასთა ცვლილება მაინც ყველა ქვეყანაზე მოახდენს გავლენას.

„სამწუხაროდ, ამ კონფლიქტში დაზარალდა ყატარის აზოტოვანი სასუქების წარმოების სისტემა – ახლო აღმოსავლეთში მდებარე ქარხნების ქსელი, რომელიც მსოფლიოში აზოტოვანი სასუქების ერთ-ერთი, ყველაზე მნიშვნელოვანი მწარმოებელი იყო. ახლა თითქმის განულდა სასუქების მიწოდება, როდესაც ეკვატორის ჩრდილოეთ ნაწილში, ხვნა-თესვის სეზონია. ეს არის ფარული ინფლაცია, რომელიც აუცილებლად გამოჩნდება მაშინ, როდესაც ხვნა-თესვის დროს, სასუქების შეზღუდული რაოდენობა აუცილებლად გამოიწვევს მოსავლის შემცირებას და კვების პროდუქტების გაძვირებას.

არ უნდა დაგვავიწყდეს კიდევ ერთი მნიშნელოვანი გარემოება – რუსეთი დღეს არის მსოფლიო ჩემპიონი აზოტოვანი სასუქების წარმოებაში. სხვათა შორის, საქართველოშიც ძალიან სერიოზულად გვაქვს ეს რესურსი – რუსთავის აზოტი ჯერ კიდევ მუშაობს. ეს ნიშნავს, რომ საქართველოდან აზოტოვანი სასუქის ექსპორტის მაჩვენებლების მკვეთრი ზრდაა მოსალოდნელი“ – განაცხადა ეკონომისტმა **ნოდარ კაპანაძემ.**

მიუხედავად მსოფლიოში არსებული რთული პროცესებისა, მიმდინარე სეზონზე ქართველი ფერმერებისთვის სასუქებსა და პესტიციდებზე ფასების მკვეთრი ზრდა ჯერ არ შეინიშნება. საქმე ისაა, რომ აგროსექტორი სპეციფიკური დარგია, სადაც შეკვეთების განთავსება და დაგეგმარება თვეებით, ზოგჯერ კი, წლებით ადრე ხდება. ამიტომ წლევანდელი სეზონისთვის საჭირო პროდუქცია ჯერ კიდევ შარშან, იმ დროისთვის არსებული ფასით შემოვიდა.

„სეზონისთვის მომარაგება ჯერ კიდევ გასული წლის ოქტომბერ-იანვარში დასრულდა. შესაბამისად, იმ პროცესებს, რაც ახლა მსოფლიოში მიმდინარეობს, დღევანდელ ფასებზე გავლენა ჯერ არ მოუხდენია. ჩვენ ღირებულება არ გაგვიზრდია, პირიქით - გარკვეულ პროდუქციაზე ფასდაკლებებიც კი გვაქვს“ – აღნიშნა აგრომაღაზია „ქართლისის“ დირექტორმა, **რობერტ რევიამ.**

მომავალი სეზონის პროგნოზი კი დიდწილად გლობალურ პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ვითარებაზეა დამოკიდებული და თუკი კონფლიქტი და ლოჯისტიკური კრიზისი გაჭიანურდება, ეს ადგილობრივ ბაზარზე პროდუქციის გაძვირებას გამოიწვევს.

„თუ ეს ვითარება დიდხანს გაგრძელდა, პროდუქცია, რა თქმა უნდა, გაძვირდება. ყველაზე მეტად ფასების მატება მოსალოდნელია სასუქებზე. შედარებით ნაკლებად გაძვირდება პესტიციდები და სათესლე მასალა. ზუსტი სურათი, თუ რა ტარიფებით მოგვიწევს ახალი კონტრაქტების გაფორმება, აგვისტო-სექტემბერში გამოიკვეთება“ – აღნიშნა „ბიზნეს მედიასთან“ საუბრისას **რევიამ.**

ამ ეტაპზე სექტორში აქტივობა მაინც მაღალია და ფერმერებსაც საკუთარი მოსავლის სარეალიზაციო ფასებთან დაკავშირებით ოპტიმისტური მოლოდინი აქვთ.

ამჯერად სულაც არ მაინტერესებს დანიის სამეფოში ახლა რა ხდება, თორემ პრინც ჰამლეტის დროს რაც იქ დალპა, ეს ამ პრინცის ნათქვამიდან ვიცი. მე ის მაწუხებს, რომ რაღაც ძალიან დალპა საქართველოს ახლანდელ ყოფაში და ამიტომ გამოვიყენე ამ წერილის სათაურად დანიის პრინცის ზემოაღნიშნული გამონათქვამი.

რაიმე რომ დალპება ოჯახში, თუ მას პატრონი ჰყავს, დამპალს სანაგვეზე მიუჩენს ადგილს. ეს ძალიან მარტივია, მაგრამ, თუ საზოგადოებრივ ცნობიერებაში ლპობის ბაცილა შემოიპარა, აი, მაშინ სჭირდება ქვეყანას ჯანსაღი აზროვნების ადამიანები, რომ ლპობის პროცესი შეაჩერონ წამლით, ან სკალპელით, როგორც ამას ექიმები აკეთებენ პაციენტის ლპობაშეპარული სხეულის რომელიმე ორგანოსთან დაკავშირებით.

დასავლეთიდან ჩვენში უზოდიშოდ შემოჭრილი ნეოლიბერალიზმის, ანუ იგივე სატანიზმის მღვრიე „ინტელექტუალური“ ნიაღვარი, სამწუხაროდ არასერიოზულ საფრთხედ მიიჩნია ბევრმა და, როგორც იცით, კარგი მაგალითისაგან განსხვავებით, ცუდი მაგალითი შავი ჭირივით გადამდებია.

„რაღაც ძალიან დალპა დანიის სამეფოში!“

ამ შავი ჭირის, ანუ სატანისტების მიზანია, პირველ ყოვლისა, საზოგადოებისთვის მისაბაძი და უკონკურენტო ავტორიტეტები უნდა გააფარჩაკონ, ლაფში ამოსვარონ, ისეთი იარლიყი მიაწებონ, რომ ზრდასრული ხალხი თუ არ დაიჯერებს, ჯერ კიდევ უცოდინარი ტვინის მოზარდებმა დაიჯერონ, თუ არ დაიჯერებენ, ეჭვი მაინც შეეპაროთ უფროსი თაობისათვის სანიმუშო პიროვნებათა ღირსებებში. ასეთი ეჭვი უფროსების უდავო ავტორიტეტებისადმი, ანუ ჩამოყალიბებული იდეალებისადმი ნეგატიური განწყობები, უფრო ზუსტად, ჯანყი, ასაკობრივად დამახასიათებელია მოზარდებისათვის.

როგორ იქმნება ყალბი ავტორიტეტები, იცით? მარტივად – სატანის სამსახურში მოქცეული ნებისმიერი ბრიყვი სანიმუშო მოაზროვნის მანტიით უნდა შეფუთო და გიგანტურ მოაზროვნეს ძაღლივით მიუქსიო, თუ ეს უნიჭო იმ ნიჭიერების გიგანტს ვერაფერს დააკლებს, მამაცი კაცის სახელი მაინც გარანტირებული ექნება და ხალხის თვალში მისი „ინტელექტის“ დონეც აიწევს და როდესაც ეს ბრიყვი „მამაცი ინტელექტუალი“ სხვა ნიჭიერ კაცს დაუწყებს ბრძოლას, ხალხის მასა იფიქრებს, ეს კაცი მართლა მამაცი ინტელექტუალი ყოფილაო.

ეს ავადსახსენებელი პროცესი კარგა ხანია დაიწყო ჩვენში და მას მსუყედ აფინანსებენ დასავლური ნეოლიბერალიზმის, ანუ „ლიბერალური ფაშიზმის“ ადეპტები.

ქართველთათვის საამაყო ისტორიულ პიროვნებებთან ბრძოლა ზემოაღნიშნულ „ინტელექტუალების“ მსგავსმა სუბიექტმა **ლევან ბერძენიშვილმა** დაიწყო. მან მიზანში, მისდა საუბედუროდ, ლეგენდარული გმირი მეფე **ერეკლე II** ამოიღო. მან იმდენი კი იცოდა, სიმხდალე რომ დაებრალებია **„პატარა კახისთვის“**, არავინ დაუჯერებდა, ამიტომ, სამშობლოს ღალატი დასწამა ქვეყნის გადამრჩენელ მეფეს. არც ეს დაუჯერებია ვინმე ჭკუათამყოფელ ქართველს, მაგრამ ეროვნულ ავტორიტეტებთან სატანისტების ბრძოლას კი სათავე დაუდო. ამ ქვეყნად ბრიყვებს რა გამოლევს და ბერძენიშვილს, ცნობილ ნასედკას თანამოაზრეებიც გამოუჩნდნენ, რადგან „ნასედკა ლევანა“ მართლა ინტელექტუალურად ავტორიტეტებთან მამაც მებრძოლად ჩათვალეს. ამ ბრიყვმა „ინტელექტუალმა“ ქართველთა უდიდეს ეროვნულ მოღვაწეს, საქართველოს უგვირგვინო მეფეს, ილია ჭავჭავაძესაც შეახო ბინძური ხელი: **ილია ჭავჭავაძეს – ასეთ ქართველ პოეტს მე არ ვიცნობო**, – ამაყად განაცხადა. ამ ჩემს ფეხებს, თუ ეს გამოსირებული, ანუ ჩიტისტვინა არსება ილიას, როგორც პოეტს არ იცნობს-მეთქი, ვიფიქრე, მაგრამ ვინაც ეს „მოსაზრება“ პრესაში გამოუქვეყნა, ის, – ვითომ, – ნაკლები სატანისტია? ამ სულელურ მოსაზრებას, ანუ ავტორიტეტებთან ბრძოლასა და ნიჰილიზმის თესლის თესვას ისევ წაუყრუა ხალხმა და გათამამებულმა სატანის მსახურმა, ერთ-ერთ უპირველეს გაზეთში, განაცხადა, რაღა დროს **დავით გურამიშვილია**, ის ხომ სამასი წლის წინათ ცხოვრობდაო. ამ დროს, ეს ბრიყვი, ანტიკური ლიტერატურის სპეციალისტად თვლის თავს და მისი სათაყვანო მწერლები ჩვენს წელთაღრიცხვამდე მეხუთე საუკუნეში ცხოვრობდნენ.

სატანისტების ავადმყოფი ტვინი რა სიგიჟეს არ მოიფიქრებს და მოიფიქრა კიდეც: საქართველოს უგვირგვინო მეფის, წმინდა ილია მართლის უსაზმანო ავტორიტეტის შელახვა!

ორიოდე წლის წინ ჩემთან მეგობარი მოვიდა, პატარა წიგნუკა გამომიწოდა და მითხრა: ამ წიგნში ილია ჭავჭავაძეა გამასხარავებული, უტვინო ხულიგნად არის გამოყვანილიო. ვისთან არ მივედი იმის სათხოვრად, რომ სათანადო პასუხი გაეცათ ამ არაკაცისთვისო, მაგრამ ყველამ ხელი გაასავსავა, მაგ სულელს როგორ გავუცვლით თავსო. წიგნაკის ყდას დავხედე და ავტორის გვარსახელი ამოვიკითხე თუ არა, ჩემს მეგობარს ვკითხე, ის იმ ცნობილი ლიტერატორის შვილი ხომ არ არის-მეთქი. კი, კობა იმედაშვილის ვაჟიაო, ლაშა! წიგნი გამოვართვი და იმავე ღამით დავწერე წერილი – „ბოროტი უვიცობა!“ მეორე დღეს იმ გაზეთის რედაქტორთან მივედი, რომელსაც ამგვარი მასალის გამოქვეყნება ევალება – „ლიტერატურულ საქართველოს“. ორი დღის შემდეგ დამირეკა იმ გაზეთის რედაქტორმა და მომიბოდიშა: რა ვქნა, ლაშა იმედაშვილი ჩემი მეგობარია და მასზე ასეთ წერილს ვერ გამოვაქვეყნებო. ილია ჭავჭავაძე შენთვის არავინაა-მეთქი. რიტორიკულად ვკითხე, რადგან მივხვდი, რომ ნეოლიბერალიზმის სატანისტურ ჯოჯოხეთში იმ ლაშას გარდა, კიდევ რამდენიმე „ლაშა“ იყო მოქცეული. ის წერილი უფრო მნიშვნელოვან გაზეთში გამოქვეყნდა.

ავტორიტეტების წინააღმდეგ ბრძოლის აპოთეოზად იქცა საქართველოს-კათოლიკოს პატრიარქის, უწმინდესის და უნეტარესის ილია II-ის წინააღმდეგ „ბრძოლა წესების გარეშე“.

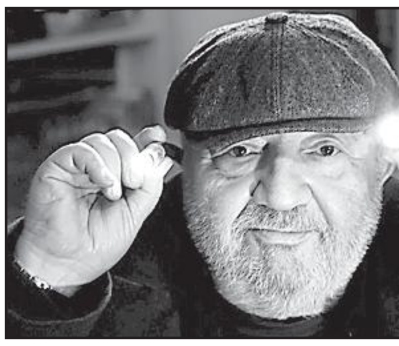

ჩვენი აწ განსვენებული კათოლიკოს-პატრიარქის **ილია II**-ის წინააღმდეგ ბრძოლას „წესების გარეშე“, რა თქმა უნდა, მიზანი იყო ავტორიტეტის ლაფში ამოსვრა და მისი სრული დისკრედიტაცია ქართველი ხალხის თვალში, მაგრამ სინამდვილეში ამ სატანისტების, ანუ ნეოლიბერალური ფაშიზმის ბრძოლას ბევრად უფრო დიდი მიზანი აქვს: ქართველთა ზნეობრივი საყრდენის – მართლმადიდებლური სარწმუნოების მნიშვნელობისა და არსის დაკნინება-შერყევა, რადგან სწორედ მართლმადიდებლობაა დღეს ადამიანში ადამიანობის შენარჩუნების ერთ-ერთი (სხვა დიდ რელიგიებთან ერთად!) მთავარი და უპირობო გარანტი. სატანის მიზანი კი ადამიანის შეგნებაში ზნეობის ამოძირკვაა, რაც მისი უკვდავი სულის უსათუო სიკვდილია.

„ღმერთი არ არის, მაშასადამე, ყველაფერი ნებადართულია!“ – აი, სატანისტური ნარატივი, რაც პიროვნების სრული თავისუფლების მომხიბლავი შეგონებაა, ისევე როგორც ნარკოტიკის მიერ მოგვრილი სიამოვნებაა ქიმერა, რაც სულიერი და ფიზიკური კატასტროფით მთავრდება.

* * *

ერთადერთი რამე გვქონდა ქართველებს, რაც გვეგონა, რომ ხელშეუხებელი იყო მისი ღვთიური წარმომავლობის გამო. ეს იყო ქართული ენა და ამ ენაზე, სწორედ უფლის კარნახით, ღმერთკაცის მიერ დაწერილი, სიბრძნის ამოუწყავი წიგნი „ვეფხისტყაოსანი“ მაგრამ...

ენის წინააღმდეგ უმეცართა გააზრებული, თუ სულაც გაუაზრებელი ქმედების შესახებ, სხვებთან ერთად, მეც ბევრი მითქვამს და დამიწერია, მაგრამ ცხონებული მუხრანის თქმისა არ იყოს: **„ვისაც ეხება იმის გარდა სუყველას ესმის, – მე, კაიკაცო, უნდა მორწყა ხოლმე დაგვის დროს!“** – ამის მთქმელს მეეზოვე ჰყავდა მხედველობაში, მე კი – ხელისუფლება! ამიტომ, ამჯერად ამაზე არას ვამბობ... ახლა მე ჩვენი ხელშეუხებელი (ბოროტი ხელისა!) ღვთაებრივი ქმნილების ჩვეულებრივ შოუდ გადაქცევის მცდელობაზე ვიტყვი.

სხვათა შორის, სამართლიანობა მოითხოვს, ჯერ ის ვთქვა, პირველი მკრეხელური აზრი როდის და ვინ თქვა, რამაც მკითხველი საზოგადოება შოკში ჩააგდო, მაგრამ ამაზე ნეგატიური რეაქცია მალე ჩაქრა, რადგან მისი მთქმელი (და დამწერი!) რუსთველოლოგი ნოდარ ნათაძე იყო, რომელსაც საზოგადოება „პუპუზას“ სახელით უფრო იცნობდა. ეს მეტსახელი მას მამამისმა, ცნობილმა ფსიქოლოგმა, აკადემიკოსმა რევაზ ნათაძემ შეარქვა (ასე ამბობდნენ მისი ახლობლები!) მან თავის რუსთველოლოგიურ გამოკვლევებში გამოთქვა „აზრი“, რომ არ შეიძლება კაცებს ისე უყვარდეთ ერთმანეთი, როგორც ტარიელსა და ავთანდილს უყვართო, თუ ისინი ჰომოსექსუალები არ არიანო. ხალხმა მალე დაივიწყა ეს ავი კურიოზი, რომელიც მის ავტორს ბოროტი განზრახვით არ უთქვამს... სხვათა შორის, ჩემთვის ფრიად გასაოცარი იყო, რაც ერთმა ფრიად განსწავლულმა ფილოლოგმა, ნიჭიერმა კაცმა, აქამდე „ვეფხისტყაოსნის“ უბადლო მცოდნემ და დამფასებელმა, თანაც აქამდე იგი „პუპუზა“ არ ყოფილა, ტელეეთერში სასაუბროდ მიწვეულმა, როგორც ლიტერატურის ექსპერტმა, განაცხადა: ბოლოსდაბოლოს ვინ არის ეს ტარიელი ისეთი, რომ ვინც კი გაიცნობს, გონებას კარგავს მისი სიყვარულით და ყველაფერზე უარს ამბობს, გარდა მისი მსახურებისაო. ეს რომ მოვისმინე, გავოგნდი, მართლა რა მაგიური ძალა ჰქონია ამ ნეოლიბერალურ ჭაობს, ასეთი კაციც კი ჩაუთრევია-მეთქი.

სრულიად სხვა მოვლენაა სცენაზე „ვეფხისტყაოსნის“ ნებისმიერი ეპიზოდის შოუდ გარდასახვა, რადგან უკიდეგანო სიბრძნის განსახიერება **„არვის ძალუძს ხორციელსა“.**

ცნობილ შოუმენს რობერტ სტურუას „ვეფხისტყაოსნის“ სიბრძნესთან და მხატვრულ ღირსებებთან არანაირი წვდომა არც როდესმე ჰქონია და არც ახლა აქვს, ცხადია. აი, ნებისმიერი ლიტერატურული ნაწარმოების შოუდ გადაქცევა კი ხელეწიფება, როგორც, ალბათ, თვითონ სურს და ჰგონია.

„გენიალური რეჟისორის“ შემოქმედების შესახებ ასეთი ნეგატიური აზრის გამოთქმის უფლებას რატომ ვაძლევ ჩემს თავს, იცით? საამისოდ შეუვალი არგუმენტი მაქვს, რომელსაც სტურუას თავგადაკლული ფანებიც ვერ უარყოფენ, სრულ ჭკუაზე თუ არიან, რა თქმა უნდა. **აი, ეს არგუმენტი:**

ამ ორმოცი-ორმოცდახუთი წლის წინ, რობერტ სტურუამ ბეჭდურ, თუ სატელევიზიო ეთერში აბსოლუტურად ბრიყვულად შეაფასა „ვეფხისტყაოსანი“: ბოლოსდაბოლოს, რა სიბრძნე ძევს „ვეფხისტყაოსანში“, ერთი ეგ არის, რომ უაზროდ ხოცავენ გარეულ ცხოველებსო. მაშინ ამ სულელურ შეფასებას საგაზეთო რეპლიკით გამოვეხმაურე და დავასკვენი: დიდად პოპულარული რეჟისორი სტურუა „ვეფხისტყაოსნის“ სიბრძნეს მაშინ ჩასწვდება, როდესაც სცენიდან პარტერში გადაიყვანენ-მეთ-

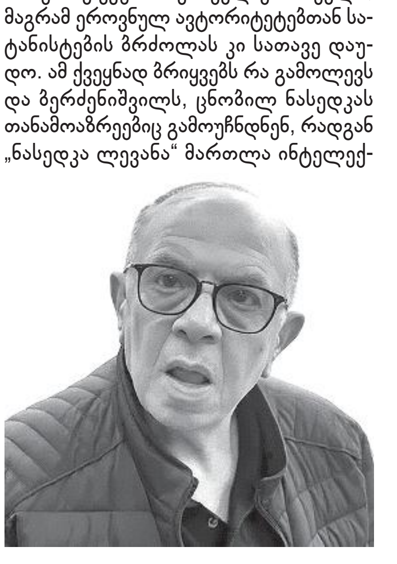

ქი. მაშინ მისმა ერთ-ერთმა ფანმა (თუ ფანატიკურმა მოთაყვანემ!) დამირეკა და მითხრა: ასეთ გენიალურ ადამიანს შეურაცხყოფას როგორ აყენებო. მას რუსული სკოლა აქვს დამთავრებული და შეიძლება „ვეფხისტყაოსნის“ შინაარსი არც კი იცოდესო. ამ „რკინის არგუმენტის“ გაბათილება არც მიცდია.

სწორედ ამ „გენიალურ“ რეჟისორს გაექცა რუსთაველის თეატრიდან ცნობილი თეატრალური რეჟისორი და პედაგოგი მიხეილ (მიშა) თუმანიშვილი, მის დადგმულ შოუებში ტლინკაობა არ იკადრა დიდმა მსახიობმა და პიროვნებამ ეროსი მანჯგალაძემ და მიხეილ თუმანიშვილს გაჰყვა და დიდხანს აღარ უცოცხლია. ამ „გენიოსს“ ყველაზე კარგად იცნობდა თეატრისა და კინოს ცნობილი მსახიობი რუსლან მიქაბერიძე, რომელიც ერთობ პოპულარული ფუნაგორისტიც იყო და სტურუას ფანებისათვის მის ლოცვას („ლოცვა ავთანდილისა“). წინათ, განათლებული (უფრო სწორად, წერა-კითხვის მცოდნე) ოჯახები გასათხოვარ ქალებს „ვეფხისტყაოსანს“ ატანდნენ მზითევში. ერთ-ერთი ასეთი გამზითვების ამბავია გადმოცემული ერთ ხალხურ ლექსში. აი, ერთი ეპიზოდი ამ ლექსიდან: „..გავათხოვე, გავატანე ჩემი „ვეფხისტყაოსანი“, წაეკითხათ, ვერ გაეგოთ, თურმე იყვნენ ვიროსანნი, ისევ უკან დავიბრუნე ჩემი „ვეფხისტყაოსანი“. საინტერესო ფაქტია წარსულიდან, არა?

ვისაც ჰგონია, რომ სცენაზე ან კინოში ღმერთის, ან ძე ღვთისას განსახიერება, ან ღვთიური სიბრძნის წარმოდგენა შეუძლია ვინმე მითაგვარიას ან შვიდჭკუაშვილს, მას ერთგვარი სპეციალიზებული კლინიკა სჭირდება სააქაოში დასაბრუნებლად და ღმერთმა ნუ ქნას, რომ ამგვარი ჭკუის ადამიანებით ივსებოდეს თეატრების დარბაზები!

სწორედ წამალი იქნება მისი ფუნაგორიების წაკითხვა თეატრალურ თემებზე.

ამას წინათ გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ გამოქვეყნდა ცნობილი პუბლიცისტის თეიმურაზ ქორიძის სტატია სტურუას ახალ შოუზე „ამბავი როსტევან მეფისა“ ასეთი სათაურით: „კოკასა შიგან რაცა სდგას, იგივე წარმოსდინდების“. ჩემი აზრით, სტურუას ამ დადგმაზე დაწერილ სტატიას ამაზე უკეთეს ანდაზას სათაურად ვერავინ მოუძებნიდა. ნიჭიერი კაცია ბატონი თეიმურაზი!

უბედურება ის კი არ არის, სტურუას კოკაში რაცა სდგას, ის რომ წარმოსდინდა, არამედ ის, რომ ყოვლის გაფარჩაკების ნეოლიბერალურ მღვრიე ნიაღვარს ბევრი გაუტაცნია, იმდენად ბევრი, რომ მის შოუზე ბილეთის შოვნა პრობლემა გამხდარა.

რამ დაგაინტერესათ ამ შოუში, ძვირფასო ქართველებო? იმან ხომ არა, რომ გსურდათ თქვენი თვალით გენახათ, როგორ ითამაშებდნენ სიბრძნეს ქართულ სცენაზე? მაგ რეჟისორს სიბრძნის დადგმა თუ სურდა, წასულიყო მის კარგად ნაცნობ ევროპაში და იქ დაედგა ჰეგელის „ლოგიკა“ ან კანტის „წმინდა გონების კრიტიკა“, უფრო მეტი რეზონანსი არ ექნებოდა ლიბერასტულ ევროპაში?

იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მალე ეს „დიდი“ რეჟისორი სხვა ეპიზოდებსაც დადგამს რუსთაველის თეატრის სცენაზე, მაგალითად „ავთანდილის ანდერძს“ ან

რა მიკვირს იცით? შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი კერძო პირზე ხომ არ გაუყიდიათ, ან მისი პრივატიზაცია ხომ არ მოუხდენია რომელიმე „აქტიურ“ რეჟისორს? თუ არც გაყიდულა და არც პრივატიზაცია მოუხდენია ვინმეს, მაშინ კულტურის სამინისტრო არ უნდა იცნობდეს და, მეტიც, ამტკიცებდეს თეატრის რეპერტუარს? თუ ვისაც რა უნდა, იმას დგამს და როგორც მოეპრიანება, ისე? და თუ ეს ასე არ არის და რუსთაველის თეატრი სახელმწიფო თეატრია, მაშინ კულტურის სამინისტროს პრივატიზაცია მოუხდენია ვიღაცას! ნეტავი ვის? ვის და დასავლური ნეოლიბერალიზმის ილუზიებში ჩაძირულ „პროდიუსერებს“.

ცუდი ამბავია ეს, ცუდი! ევროპულ ანტიკულტურას გზას თუ არ გადავუკეტავთ, მაშინ დაისი კი არა, წკვარამი, ანუ კუნაპეტი ღამე დაგვიდგება მალე! ზნეობრივი და კულტურული სიღატაკის ბნელეთს ვეღარც მზე გაანათებს და ვეღარც ის ენერგეტიკული აღმავლობა, რასაც დაბეჯითებით გვპირდებიან მავანი მაღალჩინოსნები.

ზურაბ ცუცქირიძე,

განათლების მეცნიერებათა დოქტორი, იაკობ გოგებაშვილის პრემიის ლაურეატი.

ტელ. 555 56 75 37

P.S. არ ვიცი, ექოფა თუ არა რომელიმე გაზეთის რედაქტორს ეროვნული მრწამსი და მასზე დაფუძნებული სამოქალაქო პასუხისმგებლობა საიმისოდ, რომ ეს წერილი გამოაქვეყნოს. მათგან მე უფრო ისეთ არგუმენტს ველოდები ამ წერილზე უარის თქმის მიზეზად, რომ დიდი საზოგადოებრივი ავტორიტეტის მქონე გენიალური ქმნილებების ავტორზე მსგავს განმაქიქებელ წერილს ვერ გამოაქვეყნებენ. მე მათ, ყველას ერთად და თითოეულს ცალ-ცალკე ვეკითხები: თქვენთვის ერთი შოუმენის, თუნდაც დიდი რეჟისორის ავტორიტეტი უფრო ძვირფასია, თუ შოთა რუსთაველის, დავით გურამიშვილის, გიორგი საააკაძისა და ილია ჭავჭავაძის ავტორიტეტი და ადგილი ქართულ ეროვნულ ცნობიერებაში?

თქვენი დუმილი ამ კითხვაზე, ცხადია შოუმენის უპირატესობის დადასტურება იქნება.

P.P.S. „საქართველოს რესპუბლიკის“ ა.წ. 30 აპრილის ნომერში გამოქვეყნებული წერილი: „ბრბოს ტაში და ეშაფოტის გრუხუნი“, რომლის ავტორია ახალგაზრდა ნიჭიერი პუბლიცისტი ირაკლი ყიფიანი, ასეთი დასკვნით მთავრდება: „ბრბოს ტაში შეიძლება მაცდური იყოს, მაგრამ მისი ცვალებადი ბუნების გაცნობიერება პირველი ნაბიჯია იმისკენ, რომ ეს ტაში საბოლოოდ ეშაფოტის გრუხუნში არ გადაიზარდოს“. ჭეშმარიტად ულავო ჭეშმარიტებაა ამ დასკვნაში!

ზ. ც.

ახალგაზრდა მკვლევარი, მეცნიერი და პროექტ–მენეჯერი

ქუთაისის საერთაშორისო უნივერსიტეტის (KIU) რექტორად ვახტანგ ცაგარელი დაინიშნა

ვახტანგ ცაგარელი ბოლო რამდენიმე თვის განმავლობაში KIU-ს რექტორის მოვალეობის შემსრულებლის რანგში წარმატებით უძღვებოდა უნივერსიტეტის აკადემიურ პროცესებს და, ამავდროულად, ხელმძღვანელობდა ქუთაისის საუნივერსიტეტო ქალაქს.

მან, როგორც საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი „ქართუს“ პროექტების დირექტორმა, უმნიშვნელოვანესი როლი შეასრულა KIU-ს კონცეფციის შემუშავებასა და მისი ულტრათანამედროვე ინფრასტრუქტურის მშენებლობის პროცესში.

ვახტანგ ცაგარელს წარჩინებით აქვს დამთავრებული ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და ფლობს ფიზიკის მაგისტრის ხარისხს ნახევარგამტარებისა და მყარი სხეულის ფიზიკის სპეციალობით. თსუ-ს დასრულების შემდეგ გაცვლითი პროგრამის ფარგლებში გაემგზავრა გერმანიაში, ბერლინის ტექნიკურ უნივერსიტეტში, სადაც გაიარა სასწავლო კურსი გამოყენებითი ელექტროდინამიკის მიმართულებით.

2006-2007 წლებში იმყოფებოდა ჩრდილოეთ კაროლინისა და მასაჩუსეტსის შტატებში (აშშ). Research Triangle Park-სა და ჩრდილოეთ კაროლინის სახელმწიფო უნივერსიტეტში წარმატებით დაასრულა ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარების პროგრამა, ხოლო მასაჩუსეტსის შტატის ქალაქ ბოსტონში გავლილი აქვს სატელეკომუნიკაციო და ინფორმაციული ტექნოლოგიების ექსპრეს პროგრამა. სასწავლო კურსით ასევე იმყოფებოდა ჩეხეთში, პრაღის რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტოში, რის შემდეგ კარიერული განვითარება კვლავ განაგრძო შეერთებულ შტატებში.

მან ბოსტონის მასაჩუსეტსის გენერალურ ჰოსპიტალში (MGH) დაასრულა უმაღლესი დონის სამედიცინო-რადიაციული უსაფრთხოების სასწავლო კურსი, მსოფლიოს წამყვანი ჰარვარდის სამედიცინო სკოლის (Harvard Medical School) მხარდაჭერით. არის ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს (IAEA) SEEIST პროგრამის წარმომადგენელი საქართველოში. გავლილი აქვს ევროპის მენეჯმენტის სკოლის ბიზნესის ადმინისტრირების კურსი.

ვახტანგ ცაგარელი, როგორც ახალგაზრდა მკვლევარი, მეცნიერი და პროექტ-მენეჯერი, სხვადასხვა დროს მუშაობდა საერთაშორისო და ადგილობრივ ორგანიზაციებში, კომერციულ კომპანიებში. იყო ინტერნეტ პროვაიდერ „Geonet“-ის ტექნიკური დირექტორი, ტექნოლოგიური კომპანია INT Communications-ის თანადამფუძნებელი და დირექტორი. 2008-2016 წლებში იგი მუშაობდა ჩინურ ტექნოლოგიურ გიგანტში – Huawei, სადაც იკავებდა საქართველოს წარმომადგენლობის გაყიდვებისა და მარკეტინგის ხელმძღვანელისა და დირექტორთა საბჭოს წევრის პოზიციას.

2017 წლიდან პროექტების ხელმძღვანელის პოზიციას იკავებდა საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდში – „ქართუ“, რის პარალელურად ხელმძღვანელობდა ქუთაისის საუნივერსიტეტო ქალაქსა და ქუთაისის აღრონულ ცენტრს. ქალაქ ქუთაისის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის მას მინიჭებული აქვს ქუთაისის საპატიო მოქალაქის წოდება. ვახტანგ ცაგარელს ჰყავს მეუღლე და სამი შვილი.

კონსტანტინე გამსახურდიას დაბადების დღე აბაშაში

15 მაისს აბაშაში დიდი ქართველი მწერლის კონსტანტინე გამსახურდიას 135 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი ღონისძიება გაიმართა.

აბაშის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ დაგეგმილ ღონისძიებებს ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალური დირექტორი **კონსტანტინე ზვიადის ძე გამსახურდია,** დირექტორის მოადგილე **მირიან ხოსიტაშვილი,** ადმინისტრაციული მართვის დეპარტამენტის დირექტორი **სოფიო გელუკაშვილი-მოსია,** საბიბლიოთეკო რესურსების დეპარტამენტის დირექტორი **ლევან თაქთაქიშვილი,** საბიბლიოთეკო მომსახურების დეპარტამენტის დირექტორი **ლაშა გოგეშვილი,** კარტოგრაფიის განყოფილების უფროსი **ბექა ღაჟონია** და ბიბლიოთეკის თანამშრომელი **ნოდარ დუგლაძე** ესწრებოდნენ.

ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალურმა დირექტორმა **კონსტანტინე გამსახურდიამ** და აბაშის მერმა **გიგა გაბელაიამ** მწერლის ბიუსტი ყვავილებით შეამკეს. ღონისძიება გაგრძელდა სოფელ ძველ აბაშაში, მწერლის სახლ-მუზეუმში, სადაც ეროვნული ბიბლიოთეკის მიერ საგანგებოდ ამ დღისთვის მომზადებული გამოფენა მოეწყო. ღონისძიებაზე სიტყვა წარმოთქვა ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალურმა დირექტორმა **კონსტანტინე გამსახურდიამ:**

„კონსტანტინე გამსახურდია დაიბადა 1891 წელს სოფელ ძველ აბაშაში. მან განათლება მიიღო საქართველოში, შემდეგ კი ევროპაში – გერმანიაში სწავლობდა ფილოსოფიასა და ლიტერატურას. ევროპულმა კულტურამ, ფილოსოფიურმა მიმდინარეობებმა და კლასიკურმა ლიტერატურამ დიდი გავლენა მოახდინა მის მსოფლმხედველობაზე. სწორედ ამიტომ მისი შემოქმედება გამოირჩევა როგორც ეროვნული, ისე ევროპული ინტელექტუალური სივრცის სინთეზით. მწერლის ცხოვრების გზა რთული და წინააღმდეგობებით სავსე იყო. საბჭოთა ეპოქაში მას ხშირად უხდებოდა იდეოლოგიურ წნეხთან გამკლავება, თუმცა, მიუხედავად ამისა, მან შეძლო საკუთარი მხატვრული სამყაროს შენარჩუნება. მისი ნაწარმოებები დღესაც აღიქმება როგორც სულიერი წინააღმდეგობის, ეროვნული ღირსებისა და კულტურული თვითმყოფადობის დაცვის მაგალითი. კონსტანტინე გამსახურდიას შემოქმედება მრავალფეროვანია. იგი წერდა რომანებს, მოთხრობებს, ესეებსა და პუბლიცისტურ წერილებს. იგი ყველაზე დიდხანს იდგა მწერლის ტრიბუნასთან.

ის იყო მწერალი, რომელმაც ქართულ სიტყვას ახალი სიღრმე, ფილოსოფიური დატვირთვა და მხატვრული მასშტაბი შესძინა. მის ნაწარმოებებში ერთიანდება ისტორია, ეროვნული სული, ადამიანური ყოფიერების ტრაგიზმი, თავისუფლების იდეა და კულტურული თვითშეგნება“.

ძველი მსოფლიო წესრიგი აღარ ინგრევა, ის უკვე ჩამონგრეულია. უბრალოდ, ნანგრევებს ჯერ კიდევ ძველი წარწერები აქვს, როგორიცაა საერთაშორისო სამართალი, ადამიანის უფლებები, სახელმწიფოებრივი უზენაესობა, საზღვრების ურღვეობა, თავისუფალი ნაოსნობა, საკუთრების დაცვა, გარემოსდაცვითი ნორმები, ინტელექტუალური საკუთრება, საგარეო ურთიერთობათა ქცევის წესები და კიდევ ათასი ლამაზი სიტყვა. ამ ტერმინებს გაცხადებულ დოკუმენტებში ისევ იყენებენ, თუმცა ქმედით პოლიტიკაში მხოლოდ მაშინ ახსენებენ, როცა ძლიერებს სჭირდებათ.

ახალი წესრიგი გაცილებით მარტივია, გაცილებით უხეში და გაცილებით გულწრფელი. ეს არის სამყაროს ის მოცემულობა, სადაც სამართალი აღარ წარმოადგენს დამოუკიდებელ საზომს. სამართალი არის ის, რაზეც ძალაუფლების მფლობელები დროებით შეთანხმდნენ. დღეს მოქმედებს არა საერთაშორისო სამართალი, არამედ ძალისმიერი განლაგება. ხსენებულ წესრიგში მთავარი ლოგიკა შემდეგნაირია. ეს ჩვენია, ის კი თქვენი, იმ პირობით, რომ ძლიერი სახელმწიფოები თანხმდებიან. ერთ სივრცეში ვითანამშრომლებთ, თუკი მხარეებს აწყობთ და სრულიად უმნიშვნელოა დანარჩენთა აზრი. მეორე სივრცეში ვიპაექრებთ, ხან დადგენილი წესებით და ხანაც მათ გარეშე, ვითარების მოთხოვნის შესაბამისად. იქვე შესაძლოა შეიარაღებული ძალაც იქნას გამოყენებული, ოღონდ ბირთვული განადგურების ზღვარს არ უნდა გადავაბიჯოთ. საერთაშორისო სამართალი კი იმოქმედებს მხოლოდ იქამდე, სანამ ის ამ ოთხივე ნაწილს არ შეეჯახება. როგორც კი გადაიკვეთება, სამართალი ქრება და რჩება ის, რაც ყოველთვის იყო იმპერიების უკანასკნელი საყრდენი, კერძოდ კი უხეში ძალა.

რომელი იმპერია დაარტყამს პირველად?!

ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით, პეკინში ტრამპისა და სი ძინპინის შეხვედრა რიგითი საგარეო-პოლიტიკური მოვლენა ნამდვილად არ არის. ეს შეხვედრა წარმოადგენს ახალი სამყაროს სიმბოლურ სანახაობას. ანკორიჯის იმპულსის შემდეგ გაჩნდა პეკინის ფორმულა. უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, ეს არის ჯუნნანჰაის ფორმულა, თუმცა, რადგან ხსენებული სიტყვის წარმოთქმა პოლიტიკური წრეების დიდ ნაწილს ენის მოტეხვით დაემუქრება, უმჯობესია, უბრალოდ პეკინის ფორმულა ვუწოდოთ.

ნახსენები ფორმულა მშვიდობის მომტანი სულაც არ გახლავთ, ეს უფრო შეთანხმების თვალთმაქცობაა. მხარეები შეთანხმდნენ, რომ უნდა ილაპარაკონ. შეთანხმდნენ, რომ არ უნდა ჩამოიშალოს ურთიერთობა. შეთანხმდნენ, რომ ჩინეთ-ამერიკის კავშირი მსოფლიოში ყველაზე მნიშვნელოვანი ორმხრივი მოვლენაა. შეთანხმდნენ იმაზეც, რომ ირანს ბირთვული იარაღი არ უნდა ჰქონდეს, ჰორმუზის სრუტე ღია უნდა იყოს და თეირანი საზღვაო გზების გამოყენებაზე გადასახადს არ უნდა აწესებდეს. მიუხედავად ამისა, მთავარი კითხვა სხვა რამეში მდგომარეობს.

რა მიიღო ჩინეთმა?

ჩინეთმა მიიღო ზუსტად ის, რაც სურდა. როგორც ყიდულობდა ირანულ ნავთობს, ისე გააგრძელებს შემდგომშიც. ირანი კი რჩება ისეთად, როგორიც აქამდე იყო. სწორედ ეს არის პეკინის საგარეო პოლიტიკის მთავარი ხიბლი. გარეგნულად ვხედავთ შეთანხმებას, შინაარსობრივად კი არსებული ვითარების შენარჩუნებას, რაც გრძელვადიან გათვლებში დროის მოგებას ემსახურება.

სი ძინპინის სიტყვებში მთავარი სათქმელი იყო არა თანამშრომლობა, არა მშვიდობა და არა მეგობრობა. მთავარი გახლდათ ის, რომ არ უნდა დაეშვათ ურთიერთობების ჩაშლა. მოცემულობა ნიშნავს, რომ ორივე მხარეს კარგად ესმის არსებული უფსკრულის შესახებ. უბრალოდ, ახლა ცდილობენ ეს უფსკრული ხიდად გაასაღონ, სანამ ორივე მხარე საკუთარ რიგებს ბოლომდე გადააწყობს.

სი ძინპინმა ეს ურთიერთობა მხოლოდ ორი სახელმწიფოს კავშირად არ წარმოაჩინა. მისი თქმით, ჩინეთ-ამერიკის ურთიერთობა ორივე ქვეყნის 1.7 მილიარდზე მეტი ადამიანის კეთილდღეობას ეხება და, ამავდროულად, 8 მილიარდზე მეტი ადამიანის ინტერესებზე ახდენს გავლენას მთელ მსოფლიოში. ეს უკვე უბრალო დიპლომატიური ფრაზა კი არ არის, არამედ გლობალური პასუხისმგებლობის ენით ნათქვამი იმპერიული განაცხადი:

პეკინი საკუთარ თავს მხოლოდ ჩინეთის სახელით აღარ ალაპარაკებს, ის ცდილობს მსოფლიო წესრიგის ერთ-ერთ მთავარ მეურვედ წარმოჩნდეს.

ტრამპმა ჩინეთის მეთაური ვაშინგტონში სექტემბერში მიიწვია. აღნიშნული ნაბიჯი დადებითი ნიშნის შთაბეჭდილებას ტოვებს, მაგრამ არსობრივად, ტრამპის ნაცადი პოლიტიკური სვლა გახლავთ. სტუმრობა თავისთავად, ყოველგვარი ხელშესახები შედეგის გარეშე, ამერიკელ ამომრჩეველთან გაიყიდება როგორც დიდი გამარჯვება, თითქოსდა მან ჩინეთის პირველი პირი დედაქალაქში ჩაიყვანა. ტრამპისთვის საგარეო ურთიერთობები ყოველთვის წარმოადგენს კომერციულ წარმოდგენას. მას ესაჭიროება სურათი, ხელის ჩამორთმევა, გარიგების შთაბეჭდილების შექმნა და გამარჯვების საჩვენებელი კადრი.

მით უფრო, რომ ტრამპისთვის საგარეო პოლიტიკა შიდა პოლიტიკური ბაზრის პროდუქტია. სი ძინპინის ვაშინგტონში ჩაყვანა, თუნდაც უშედეგო შეხვედრის ფორმით, ამერიკულ აუდიტორიას მიეყიდება როგორც ჩინეთზე ფსიქოლოგიური გამარჯვება. მას სჭირდება არა შეთანხმების არქიტექტურა, არამედ გამარჯვების კადრი.

ჩინეთი, თავის მხრივ, საჩვენებლად არ მოქმედებს, რადგან მისი ხედვა საუკუნეებს მოიცავს. სწორედ აქ იკვეთება მთავარი განსხვავება. პეკინი საკუთარ გეგმებს შორსმჭვრეტელი მიდგომით ზომავს, ვაშინგტონი კი მოკლევადიანით. ამერიკას ესაჭიროება სწრაფი პოლიტიკური შედეგი, ჩინეთს კი ისტორიული პოზიციის გამყარება. აღნიშნული მიზეზით, ჩინეთი იგებს შუალედურ ნადავლს და ელოდება მთავარს. ტრამპი ფიქრობს, რომ გარიგება დადო, ხოლო ჩინეთი მიიჩნევს, რომ კიდევ ერთი წელიწადი მოიგო. ამერიკის ამჟამინდელ მეთაურთან სხვაგვარი მიდგომა წარმოუდგენელია და სწორედ ეს არის მისი წინააღმდეგობრივი ღირებულება. ის თესავს არეულობას, რომელიც საშიში, თუმცა გამოყენებადიცაა. ჩინეთი ამას შესანიშნავად ახერხებს. პეკინი ტრამპს აძლევს იმას, რაც მას სჭირდება გარეგნულად, ხოლო შიგნით იღებს იმას, რაც თავად ესაჭიროება გრძელვადიანი მიზნებისთვის. ტრამპის პირობების ფასი მცირეა, რადგან მისი მმართველობა საკუთარივე განწყობების ტყვეა. დღეს შეუძლია ირანთან მოლაპარაკებებზე ისაუბროს, ხვალ კი კვლავ დარტყმა სცადოს. დღეს ჩინეთთან ნაყოფიერ ურთიერთობაზე ისაუბროს, ხვალ კი დამატებითი ბაჟი დაუწესოს. ეს ქცევა არა შორსმჭვრეტელი გეგმა, არამედ ტრამპის წამიერი ხასიათია.

ამას ემატება ამერიკული შიდა კალენდარიც. თუ კონგრესის არჩევნების შემდეგ ტრამპი შიდა წინააღმდეგობას უფრო მკვეთრად იგრძნობს, საგარეო ფრონტებზე კიდევ უფრო აგრესიული გახდება. ამერიკულ პოლიტიკაში ხშირად ასეა: **როცა შიგნით გიჭირს, გარეთ მუშტს უფრო ხმამაღლა აგრახუნებ...**

შესაბამისად, პეკინის შეხვედრა, მიუხედავად გარეგნული მოცულობისა, უფრო ჰგავდა შემდეგ წესს, რომლის მიხედვითაც მხარეები შეთანხმდნენ, ეცადონ შეთანხმებას, რათა... ჯერ არ შეთანხმდნენ. მიუხედავად ამისა, ხსენებულმა მიდგომამ მაინც ახალი მოცემულობა გააჩინა. პეკინის სული მებრძოლია და პირდაპირ მიანიშნებს, რომ შეერთებული შტატებისა და ჩინეთის დაპირისპირება კვლავ გაგრძელდება და შესაძლოა ღია სამხედრო შეტაკების ზღვარსაც მიაღწიოს. მოვლენათა მსგავსი განვითარება ნიშნავს, რომ გაგრძელდება ირანის ირგვლივ არსებული დაძაბულობა, ენერგომატარებლების ომები, სატრანსპორტო დერეფნებისთვის ბრძოლა და ახალ მსოფლიო შეთანხმებამდე ჯერ კიდევ ძალიან შორია.

პეკინში გამართულ შეხვედრაში ნიშნობრივი ენაც კი საგარეო პოლიტიკურ გზავნილებს ატარებდა. ორი ლიდერის პირისპირ, დახურული და ჟურნალისტების გარეშე გამართული საუბარი ჯუნნანჰაიში მხოლოდ ათ წუთს გაგრძელდა. აღნიშნულ დროში, თარჯიმანის გათვალისწინებით, ბევრი რამის თქმა შეუძლებელია. თუმცა, ზოგჯერ მთავარია არა სიტყვების რაოდენობა, არამედ თავად სივრცე, სადაც ეს სიტყვები ითქმება.

ჯუნნანჰაი ჩინეთის ძალაუფლების შინაგანი ტაძარი გახლავთ. ეს არის ადგილი, სადაც იმპერია არ იყენებს ყალბ გარემოს და მხოლოდ საკუთარ ბუნებაზე მიანიშნებს. იმპერატორის სასახლის დასავლეთით მდებარე სივრცე, ისტორიული ტბები, ძველი სასახლეები, რესპუბლიკური ჩინეთის მმართველობის ნაშთები და შემდეგ უკვე კომუნისტური ჩინეთის ძალაუფლების ცენტრი, განსაკუთრებულ დატვირთვას ატარებს. სი ძინპინმა ტრამპს სწორედ ამ სივრცეში უთხრა მთავარი სათქმელი არა პირდაპირი სიტყვებით, არამედ გარემოთი, სადაც ნათლად იკითხებოდა, რომ ამერიკელები ახალგაზრდა ძალა არიან, ხოლო ჩინელები უძველესი კულტურული სამყარო. ამერიკელები ჩქარობენ, ჩინელები კი მოთმინებით ელიან...

* * *

განვითარებული მოვლენების კვალდაკვალ, ამერიკული ავიამშენებელი კომპანიის გარშემო დატრიალებული ამბავი უბრალო სავაჭრო გარიგებას აღარ წარმოადგენს. ჩინეთი ხუთასი საჰაერო ხომალდის ნაცვლად მხოლოდ ორასს ყიდულობს, რაც მხოლოდ შემცირებული შეკვეთა არ გახლავთ. ეს სვლა სტუმრის გამგზავრებამდე გაწნილ სილას ნაგავს. ტრამპმა ჩინეთში ამერიკული კომერციული წრეების დიდი ქარავანი ჩაიყვანა, მაგრამ პეკინმა ნათლად აჩვენა, რომ გარიგების ფასი ვაშინგტონში აღარ განისაზღვრება. პირობები დგინდება იქ, სადაც ამას ჩინეთი გადაწყვეტს.

დამატებით ყურადღებას იპყრობს ნავთობის მიწოდების საკითხიც. ამერიკის ლიდერი ჩინეთს საკუთარი ნავთობის ყიდვას სთავაზობს, ხოლო ჩინეთის მეთაური ხაზს უსვამს ირანული ნავთობის მნიშვნელობას. გარეგნულად ორივე მათგანი აცხადებს, რომ ჰორმუზის სრუტე ღია უნდა დარჩეს. მოქმედებაში კი ჩინეთი ცხადყოფს, რომ მისი ენერგოუსაფრთხოება ამერიკული პოლიტიკური სურვილების დანამატს არ წარმოადგენს.

სწორედ აქ იჩენს თავს რუსული განმსაზღვრელი გარემოებაც. თუ პუტინის პეკინში დაუგეგმავი ვიზიტის შესახებ გავრცელებულ ცნობებს საერთო მსჯელობაში ჩავსვამთ, მარტივ სურათს მივიღებთ. არსებობს საკითხები, რომლებსაც დისტანციურად აღარ წყვეტენ. როდესაც უდიდესი ძალები რუკებს თავიდან ხატავენ, საუბარი პირისპირ ესაჭიროებათ. ეს ხდება არა იმ მიზეზით, რომ თანამედროვე საკომუნიკაციო საშუალებებს არ ენდობიან, არამედ იმიტომ, რომ მსოფლიო გადანაწილების შეთანხმებათა ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაწილი ხშირად საერთოდ არ იწერება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე ჩნდება ორი კითხვა. კერძოდ, წარმოადგენს თუ არა რუსეთი ჩინეთისთვის შუალედურ ნადავლს, თუ ის აუცილებელი გრძელვადიანი საყრდენია? თავად რუსეთი რა სიგრძის სახაზავით ზომავს საკუთარ მომავალს? თუკი გრძელი სახაზავით ზომავს, ითვლის თუ არა იმ საფასურს, რომელსაც აღნიშნული სახაზავის დაგრძელებისთვის იხდის?

პარალელურად, ამერიკული წარმომადგენლობის სახეები ცალკე განხილვის საგანია. თავდაცვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ჰეგსეტი, რუბიო და სხვა წევრები, თითქოს ყველამ იგრძნო, რომ ჩინეთში სტუმრად კი არა, გამოცდაზე იმყოფებოდნენ. რუბიო ჩინეთის შეზღუდვების ქვეშ იყო, თუმცა ქვეყანაში მაინც შეუშვეს. მსგავსი მიდგომაც პეკინის ხელწერაა. შეუძლიათ დაგსაჯონ, მერე მიგიღონ, გაგიღიმონ და თან დაგანახონ, რომ თამაშის წესებს ისინი წერენ.

სწორედ ამ ფონზე რუბიოს ტაივანზე ნათქვამიც შემთხვევითი არ არის. ვაშინგტონი ინარჩუნებს სტრატეგიულ გაურკვევლობას, რადგან ღია დაპირისპირება არ სურს, თუმცა პეკინის მიზანი ყველასთვის გასაგებია: ე.წ. „გაერთიანება“ ადრე თუ გვიან უნდა მოხდეს! ჩინეთს ურჩევნია, ეს პროცესი რეფერენდუმის, პოლიტიკური შთანთქმის ან ფსიქოლოგიური ზეწოლის ფორმით წარიმართოს, მაგრამ თუ ძალა გახდა საჭირო, მსოფლიო უკვე სრულიად სხვა მასშტაბის კრიზისში შევა.

ამერიკის მეთაურის გაცილებაც კი უცნაურ მოვლენად იქცა. საჰაერო ხომალდთან სამასი ბავშვი იდგა თეთრი ტანსაცმლითა და თეთრი დროშებით. დასავლური თვალისთვის ეს შესაძლოა სისუფთავესა და საზეიმო განწყობასთან ასოცირდებო-

ახალი მსოფლიო უწესრიგობა

დეს. ჩინურ კულტურულ აღქმაში კი თეთრი ხშირად გლოვას, სიკვდილს, შემოდგომას, დასავლეთსა და სიცივეს უკავშირდება. ბუნებრივია, ზოგიერთმა შესაძლოა ეს უბრალო დამთხვევად მიიჩნიოს, მაგრამ დიდ პოლიტიკაში სახელმწიფოები იშვიათად ტოვებენ მსგავს ნიშნებს შემთხვევითობის იმედად.

აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ამერიკელთა მხრიდან ჯაშუშობის შიშიც. წარმომადგენლობამ ჩინეთში მიღებული საჩუქრები საჰაერო ხომალდში არ აიტანა. ერთჯერადი ტელეფონები, უბის წიგნაკები, სამკერდე ნიშნები, ყველაფერი სანაგვეში აღმოჩნდა. სწორედ ეს წარმოადგენს დიდი ძალების ურთიერთნდობის ნამდვილ სახეს. კამერებთან ღიმილი ჩანს, ხოლო დახურულ კარს მიღმა კი მძვინვარებს ეჭვი, რომ უბრალო უბის წიგნაკშიც შეიძლება იმპერია იჯდეს და უსმენდეს.

მიმდინარე მოვლენების პარალელურად ევროპა შესამჩნევად ღელავს. ევროპა გრძნობს, რომ პეკინის მაგიდაზე მასზე არ საუბრობენ, თუმცა შედეგები მასზე აუცილებლად აისახება. ევროპა ამ თამაშში მიმართულების განმსაზღვრელი აღარ არის. ის სულ უფრო ხშირად იქცევა თანმდევ ზარალად. ვაშინგტონი და პეკინი ყიდულობენ დროს, რათა ერთმანეთზე დამოკიდებულება შეამცირონ და მომავალი დაპირისპირებისთვის მოემზადონ. ევროპა კი ამ ორ უზარმაზარ ძალას შორის დგას, როგორც მდიდარი, დაღლილი და პოლიტიკურად დაბნეული კონტინენტი, რომელსაც ჯერ კიდევ სჯერა, რომ ოფიციალური ცნობებით შესაძლებელია იმპერიების შეჩერება.

სწორედ აღნიშნულ ნაწილში იჩენს თავს „MATCH“ კანონის და მიკროსქემების საკითხი. ამერიკა ჩინეთისთვის თანამედროვე საშუალებებზე წვდომის შეზღუდვას აძლიერებს და მოკავშირეებსაც იგივეს თხოვს. ევროპისთვის ეს პირდაპირი დარტყმაა, განსაკუთრებით ისეთი კომპანიების გამო, როგორიცაა „ASML“. აღნიშნული ჰოლანდიური კომპანია აწარმოებს იმ ტექნოლოგიურ დანადგარებს, რომელთა გარეშე თანამედროვე მიკროსქემების დამზადება შეუძლებელია. „Apple“, „Nvidia“, „AMD“, „Intel“, მთელი თანამედროვე ციფრული წყობა საბოლოოდ სწორედ ასეთ დანადგარებზე დგას. თუ ევროპა ამერიკულ ხაზს მიჰყვება, მას ჩინეთი დასჯის. თუ არ მიჰყვება, მაშინ ამერიკა დაუწესებს შეზღუდვებს. აი, სწორედ ეს გახლავთ ახალი მრავალპოლუსიანი თავისუფლება, სადაც შეგიძლია აირჩიო, **რომელი იმპერია დაგარტყამს პირველად.**

ჩინეთიც თავის მხრივ სათანადოდ პასუხობს. პეკინი ქმნის ბერკეტებს, რათა უცხოური შეზღუდვები დაბლოკოს და საკუთარი მიწოდების ჯაჭვების წინააღმდეგ მოქმედი კომპანიები დასაჯოს. ევროპული სავაჭრო წრეები აღმოჩნდნენ მახეში, სადაც ამერიკული წესების დაცვა ჩინურ საფრთხეებს ზრდის, ხოლო ჩინეთის მიზნების გათვალისწინება ამერიკულ სასჯელებს იწვევს. არსებული ვითარებიდან გამომდინარე, ევროპის წინაშე აღარ დგას კითხვა იმის შესახებ, თუ ვის მხარეს უნდა დადგეს. მთავარი კითხვა უკვე შემდეგნაირია, გააჩნია თუ არა ევროპას საერთოდ საკუთარი მხარე?

ამას ემატება ევროკავშირსა და ჩინეთს შორის უკვე არსებული დაძაბულობაც, მათ შორის ევროპული წარმოების წახალისების ინიციატივის გამო, რომელსაც პეკინი მფარველობით პოლიტიკად აღიქვამს. ევროპა აცხადებს, რომ საკუთარ წარმოებას იცავს. ჩინეთი ამტკიცებს, რომ ბაზარი იკეტება. ამერიკა კი საკუთარი უსაფრთხოების დაცვის აუცილებლობაზე საუბრობს. საბოლოო ჯამში, ყველა ერთსა და იმავეს იმეორებს. თითოეული მათგანის აზრით, საკუთარი წესები საყოველთაოა, სხვისი კი ვიწრო მფარველობითი.

გერმანია შექმნილ სურათში ერთდროულად სადარდებელი და სასაცილო სანახაობაა. ფრიდრიხ მერცი ცდილობს ყველაზე ჭკვიანი გამოჩნდეს. გუშინ ტრამპის ირანულ გაუთვლელ ნაბიჯს დამღუპველად და უკანონოდ მიიჩნევდა, დღეს კი მასთან სატელეფონო საუბარს დადებითად აფასებს და აცხადებს, რომ ირანი მოლაპარაკების მაგიდასთან უნდა დაჯდეს, ჰორმუზი უნდა გაიხსნას და თეირანს ბირთვული იარაღი არ უნდა ჰქონდეს. ცხადია, ჩამოთვლილ სამ პუნქტზე შეთანხმება რთული არ არის და ამას ნახევარი მსოფლიო იზიარებს. თუმცა, მერცს სჭირდება არა მყარი ღირებულებები, არამედ პოლიტიკური დაზღვევა.

მას ეშინია ამერიკული ჯარების გერმანიიდან გაყვანის, უფრთხის ახალ გადასახადებს და იმასაც, რომ უკრაინის თემაზე ამერიკა ევროპას მიატოვებს. ასევე ეშინია რუსეთთან პირისპირ დარჩენის. თუმცა, რაც ყველაზე მთავარია, მას საკუთარი შიდა პოლიტიკური ჩამოშლის ეშინია. მისი მხარდაჭერის მაჩვენებელი დაბალია, მთავრობა მუდმივი კრიტიკის სამიზნეა, ულტრამემარჯვენე ძალები იზრდებიან, ხოლო მუშათა გაერთიანებების ყრილობაზე მერცს უსტვენენ. ეს არის მთავრობის მეთაური, რომელიც საგარეო მიმართულებით სიმტკიცეს თამაშობს, შიდა პოლიტიკაში კი ნიადაგი ფეხქვეშ ეცლება.

* * *

ამ ფონზე მერკელის მხარდაჭერაც საინტერესო მოვლენაა. იქმნება შთაბეჭდილება, თითქოს ძველი მეტოქეები შერიგდნენ. მიუხედავად ამისა, მერკელი მერცს კი არ უჭერს მხარს, არამედ საკუთარ პარტიას იცავს. იმ პოლიტიკურ ძალას, რომლის სახესაც დღეს მერცი წარმოადგენს.

მერკელმა კარგად იცის, რომ თუ ქრისტიან-დემოკრატიული კავშირი კიდევ უფრო დასუსტდება, გერმანული პოლიტიკური ცენტრი ვეღარ იქნება ის ძველი უსაფრთხო საყრდენი, რომელშიც მან ორი ათწლეული გაატარა. შესაბამისად, მერკელი საკუთარ პოლიტიკურ მემკვიდრეობას უფრთხილდება და არა მერცის პირად წარსულს.

* * *

ევროპული ლიდერების საერთო სურათიც დიდად უკეთესი არ გახლავთ. მერცი, სტარმერი, მაკრონი, თითოეული მათგანი თავისებურად მოწყვლადია. ერთს შიდა დაძაბულობა ახრჩობს, მეორეს პოლიტიკური დასუსტება, მესამეს კი მომავალი არჩევნების შიში და ეკონომიკური ძვრების გამო გაჩენილი უნდობლობა აფერხებს. ძველი ევროპა ცდილობს ტრამპის სამოქმედო ხერხი აითვისოს და არასდროს მოიხადოს ბოდიში. თუმცა, მსგავსი მიდგომის გადმოღება შესაბამისი შემართების გარეშე ხშირად სასაცილოდ გამოიყურება.

ევროკავშირი, რომელიც ერთი შეხედვით ომისთვის ემზადება, არსობრივად მის თავიდან აცილებას ცდილობს. სწორედ ეს არის ევროპის მთავარი შინაგანი მდგომარეობა. ხმამაღლა მკაცრია, შინაგანად კი შეშინებული. მას არ სურს რუსეთთან ომი და ამერიკის გარეშე დარჩენა. მას არ უნდა უკრაინის მოლაპარაკების მაგიდიდან გაძევება. ევროპას სურს იყოს განმსაზღვრელ მაგიდასთან, მაგრამ აღარ იცის, დარჩა თუ არა მისთვის სკამი.

აღნიშნულიდან გამომდინარე ჩნდება საუბარი პუტინთან ურთიერთობის აღდგენაზე. ანტონიუ კოშტა გარკვეულ შესაძლებლობას ხედავს. ევროპელი ლიდერები ფიქრობენ სავარაუდო მოლაპარაკებებზე. ზელენსკიც, როგორც ჩანს, ამ განზრახვას იზიარებს, რადგან სხვა გზა კიდევ უფრო ცუდია, კერძოდ კი მოლაპარაკებები ევროპის გარეშე. კრემლიც აღნიშნულ იდეას ძირს არ უთხრის. რუსეთის წარმომადგენლები აცხადებენ, რომ პუტინი ყველასთან მზად არის სასაუბროდ. ესეც ახალი მოცემულობის ნაწილია. მათ, ვისაც გუშინ ზურგს აქცევდნენ, დღეს მათკენ მიმავალ გზებს ეძებენ.

ხსენებულის მიზეზები ნათელია. ტრამპმა ევროპა მარტო დატოვა. რუსეთთან სამხედრო დაპირისპირება საშიშია, ევროკავშირს კი სურს იყოს მოლაპარაკების პროცესში. ამას დაემატა კიდევ ერთი გარემოება. ტრამპის სამშვიდობო ძალისხმევამ უკრაინაში, ევროპის გადმოსახედიდან, შედეგი ვერ გამოიღო. ხოლო თუ ამერიკა ვერ წყვეტს საკითხს, ევროპას მაინც სურს, რომ მიმდინარე მოვლენებიდან ბოლომდე არ გამოთიშონ.

პუტინის ნათქვამი, თითქოსდა საქმე დასასრულისკენ მიდის, შექმნილ სურათში შემთხვევითი ნამდვილად არ ჩანს. მას არ განუმარტავს, თუ კონკრეტულად რას გულისხმობდა. თუმცა პოლიტიკაში ზოგჯერ ბუნდოვანი სიტყვები უფრო მეტს ამბობს, ვიდრე ვრცელი ხედვები. პუტინი აცხადებს, რომ უკრაინასთან მოლაპარაკება, პირველ რიგში, უკრაინისა და რუსეთის საქმეა, თუმცა შეერთებული შტატების შუამავლობასაც არ გამორიცხავს. ევროპელი შუამავლის როლში კი შრიოდერს ასახელებს. აღნიშნული განცხადება კი ევროპაში ცალკე აფეთქების ტოლფასია.

პუტინი ზელენსკისთან შეხვედრასაც არ გამორიცხავს, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საბოლოო შეთანხმებები წინასწარ იქნება მომწიფებული და ხანგრძლივ ისტორიულ პერსპექტივაზე გათვლილი. სხვა სიტყვებით, შეხვედრა მისთვის პროცესის დასაწყისი კი არა, უკვე მიღწეული შედეგის გაფორმება უნდა იყოს.

შრიოდერის ხსენება გერმანიასა და ევროკავშირში თითქმის მიუღებელ სიტყვად იქცა. ამბობენ, რომ ის სანდო არ არის და რუსეთთან ახლო ურთიერთობის გამო მიუკერძოებელი პირი ვერ იქნება. ასევე მიიჩნევენ, რომ ევროკავშირის წარმომადგენელს რუსეთი ვერ დანიშნავს. კალასი აცხადებს, რომ ეს არაგონივრული იქნებოდა. სხვების აზრით, ევროკავშირს კოშტა, ფონ დერ ლაიენი ან კალასი უნდა წარმოადგენდეს. გერმანელი პოლიტიკოსები შრიოდერს რუსეთის ტროას ცხენსაც კი უწოდებენ. თუმცა, ყველაზე საყურადღებო ის არის, რომ გერმანიის მმართველ ძალებში მაინც განიხილება შრიოდერისა და შტაინმაიერის ერთობლივი მოქმედების იდეა. მსგავსი მიდგომა უკვე სასოწარკვეთილების გამოძახილია. როდესაც პიროვნება საჯაროდ მიუღებელია, მაგრამ დახურულ კარს მიღმა მაინც განიხილება, ეს ნიშნავს, რომ გამოსავლის პოვნის სურვილი „პოლიტიკურ სისუფთავეზე“ ძლიერი ხდება.

ამავდროულად, **უკრაინის საკითხი ამერიკული მიზნების უკანა პლანზე ინაცვლებს. ეს ხდება არა იმ მიზეზით, რომ პრობლემა გაქრა, არამედ იმიტომ, რომ გაცილებით დიდი რუკა გაიშალა. ჩინეთი, ირანი, ჰორმუზი, ტაივანი, ენერგომატარებლები, მიკროსქემები, ევროპაში განლაგებული ჯარები, საკანონმდებლო ორგანოს არჩევნები და სავაჭრო ბაჟი, ამ ყველაფრის გათვალისწინებით უკრაინა აღარ წარმოადგენს ერთადერთ სამოქმედო ველს. ზელენსკის განცხადებები გადაწყვეტილების მიმღებ ცენტრებზე რუსეთის შესაძლო დარტყმების შესახებ, სადაც კიევში პრეზიდენტის სასახლე იგულისხმება, ასევე ბელარუსიდან ჩერნიგოვ-კიევის მიმართულებით ან თუნდაც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის რომელიმე ქვეყნის წინააღმდეგ სავარაუდო მოქმედებებზე, ცხადყოფს, რომ ომის ადგილობრივი ხაზი შეიძლება კვლავ გაფართოვდეს. უკრაინის დაზვერვა, მისივე თქმით, ადასტურებს მოსკოვის მცდელობას, ლუკაშენკო ახალ სამხედრო მოქმედებებში ჩართოს. ხსენებული აღარ არის მხოლოდ უკრაინული ფრონტის ამბავი, ეს უკვე ევროპის უსაფრთხოების მგრძნობიარე წერტილზე ზეწოლაა.**

* * *

ახლო აღმოსავლეთში ვითარება კიდევ უფრო ფეთქებადია. ტრამპი აცხადებს, რომ ირანთან საქმე ბოლომდე არ დაუსრულებიათ. მისი თქმით, სამხედრო თვალსაზრისით ამოცანის დიდი ნაწილი შესრულებულია, თუმცა დაბრუნდებიან და დანარჩენსაც მიხედავენ. მსგავსი საუბარი საგარეო ურთიერთობების ენას არ განეკუთვნება. ეს არის გაფრთხილება, რომელიც პოლიტიკურ ტრაბახად არის შეფუთული.

საგულისხმოა ისიც, რომ ირანის ხაზზე ამერიკის შიგნითაც სრული ერთსულოვნება არ არსებობს. დემოკრატებმა სამხედრო მოქმედებების შეჩერების ინიციატივა წამოაყენეს, თუმცა საკმარისი ხმები ვერ მოაგროვეს. ანუ ტრამპის ირანული თამაში ფართო შიდა კონსენსუსზე კი არ დგას, არამედ ძალის დემონსტრაციაზე, რომელიც ნებისმიერ მომენტში შეიძლება ახალ ესკალაციად იქცეს.

ირანი პასუხობს, რომ ამერიკელებს აღარ ენდობა. არაღჩის განცხადებით, შეერთებულმა შტატებმა და ისრაელმა მათ მოლაპარაკებების შუაგულში დაარტყეს. მისივე თქმით, ეს უკვე მეორე შემთხვევაა, როდესაც მშვიდობიანი პროცესის დროს თავდასხმა განხორციელდა. შესაბამისად, თუ ამერიკას მშვიდობა სურს, მას მოთმინება ესაჭიროება. ირანის მიდგომა ცხადია, თუ მოლაპარაკება სურთ, დრო და სიღრმისეული მუშაობა დასჭირდებათ, ხოლო თუ ომი სურთ, უკვე გამოსცადეს და შედეგი იგივე იქნება. თეირანი ამტკიცებს, რომ ირანის მიმართ სამხედრო გადაწყვეტა არ არსებობს. ეს გახლავთ იმპერიული სწრაფი ძალისა და უძველესი კულტურული გამძლეობის ენებს შორის შეტაკების თვალსაჩინო ნიმუში.

ამავე დროს რეგიონში კიდევ ერთი ახალი კონტური იკვეთება. პაკისტანსა და საუდის არაბეთს შორის არსებული ურთიერთთავდაცვის შეთანხმება შესაძლოა თურქეთმა და კატარმაც გააფართოონ. თუ თავდასხმა ერთის წინააღმდეგ აღიქმება თავდასხმად ყველას წინააღმდეგ, ეს უკვე უბრალო დეკლარაციულ განცხადებას აღარ წარმოადგენს. მსგავსი სვლა ისლამური უსაფრთხოების ახალი წყობის ჩანასახია. პაკისტანი ბირთვული სახელმწიფოა, საუდის არაბეთი – ენერგომატარებლების უდიდესი მიმწოდებელი, თურქეთი – ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის წევრი და რეგიონული სამხედრო ძალაა, ხოლო კატარი ფინანსური და პოლიტიკური კვანძი გახლავთ. ასეთი ერთობა ახლო აღმოსავლეთის ძველ წონასწორობას უბრალოდ კი არ ცვლის, არამედ მას სრულიად სხვა განზომილებაში გადაიტანს.

ამიტომ ეს ყველაფერი ცალ-ცალკე ეპიზოდებად არ უნდა წავიკითხოთ. პეკინი, ჰორმუზი, ტაივანი, უკრაინა, გერმანიის შიდა კრიზისი, მიკროჩიპები და ისლამური უსაფრთხოების ახალი კონტური ერთი და იმავე დიდი რუკის ფრაგმენტებია. განსხვავება მხოლოდ ის არის, რომ ზოგან ბრძოლა უკვე ცეცხლით მიმდინარეობს, ზოგან ტარიფებით, ზოგან ენერგეტიკით, ზოგან კი სიმბოლოებითა და დახურული ოთახების ენით.

ყველა აღნიშნული ნაწილი ერთად რომ შევკრათ, მივიღებთ არა არეულობას, არამედ ახალ წესრიგს, რომელიც ქაოსს წააგავს. ჩინეთი და ამერიკა ერთმანეთს ხელს ართმევენ, თუმცა დაპირისპირებისთვის ემზადებიან. ევროპა ომზე ლაპარაკობს, მაგრამ მოლაპარაკების გზებს ეძებს. რუსეთი სრულად გარიყული უნდა ყოფილიყო, მაგრამ პეკინსა და ევროპულ განხილვებში ბრუნდება. ირანი მძიმე დარტყმის შემდეგ არ ტყდება და გაცილებით მკაცრ ენაზე გადადის. პაკისტანისა და საუდის არაბეთის შეთანხმება შესაძლოა ახალ რეგიონულ კავშირად გადაიქცეს. უკრაინა კვლავ ცეცხლშია, თუმცა მისი ომი უკვე უფრო დიდი მსოფლიო გადანაწილების ერთ მცირე მონაკვეთად იქცა.

აი, სწორედ ეს გახლავთ ახალი მრავალპოლუსიანი სამყაროს ნამდვილი სახე. არანაირი ლამაზი წესები, არანაირი საბოლოო ზნეობრივი მსაჯული და არანაირი საყოველთაო წესრიგი, რომელსაც ყველა დაემორჩილება. არსებობს მხოლოდ ძალა, დრო, სივრცე, რესურსი, ნავთობი, მიკროსქემები, სრუტეები, სამხედრო საყრდენები, ბაჟი, ჯარი და ისტორიული მოთმინება.

მოცემულ სამყაროში იმარჯვებს ის, ვინც გრძელვადიან მიდგომებს იყენებს და საკუთარ დანაკარგებსაც გონივრულად ითვლის. ვინც მხოლოდ მოკლევადიან შედეგზე თამაშობს, კამერებთან გამარჯვებას იღებს, თუმცა მთავარ მაგიდაზე აგებს. ვინც მხოლოდ პრინციპებზე საუბრობს და ძალისმიერი ბერკეტები არ გააჩნია, ოფიციალური ცნობების შემოქმედად რჩება. ხოლო ვინც საკუთარ ადგილს ვერ პოულობს, იგი სხვის რუკაზე გავლებულ საზღვრად იქცევა.

ახალი მსოფლიო წესრიგი მომავლის საკითხს აღარ წარმოადგენს. ის უკვე დაწყებულია. უბრალოდ, ძველი სამყაროს მსახიობები ჯერ კიდევ ძველი ტექსტით საუბრობენ, მაშინ როდესაც სცენაზე უკვე სრულიად სხვა წარმოდგენა მიმდინარეობს!..

ირაკლი ყიფიანი

უკანონობა – მთავარი ტრაგედია!

ომი, რომლისთვისაც ხმა არავის მიუცია...

აშშ-ის კონსტიტუციაში ერთი მუხლია – იმდენად მარტივი, რომ, წესით, ინტერპრეტაციას არც უნდა საჭიროებდეს. I მუხლი, სექცია 8: ომის გამოცხადების უფლებამოსილება მხოლოდ კონგრესს აქვს. არა პრეზიდენტს, არამედ კონგრესს. დამფუძნებლები ამ საკითხში სრულიად მკაფიონი იყვნენ. ჯეიმს მედისონი მას კონსტიტუციურ დებულებათა შორის □ყველაზე წმინდას□ უწოდებდა – ერთადერთ გარანტს, რომელიც რესპუბლიკას ერთი ადამიანის მიერ წამოწყებულ სისხლისღვრაში ჩათრევისაგან დაიცავდა.

2026 წლის 28 თებერვალს, ღამის პირველის თხუთმეტ წუთზე, შეერთებულმა შტატებმა ირანის დაბომბვა დაიწყო. ომის გამოცხადების გარეშე. კონგრესის კენჭისყრის გარეშე. თავდასხმის საფუძვლად ეროვნული უსაფრთხოების არცერთი კონკრეტული ინციდენტი არ დასახელებულა – ამის ნაცვლად, ტრამპმა მიზეზად აშშ-ირანის 47-წლიანი დაძაბულობა მოიშველია, რომელიც 1979 წლის მძევლების კრიზისით დაიწყო. ბომბები მაინც ჩამოცვივდა. თუმცა ის, რაც შემდეგ მოხდა, თავად ომზე მეტად უნდა გაშფოთებდეთ.

კონგრესს ჰქონდა არჩევანი. მას ჰქონდა ბერკეტი – 1973 წლის **□ომის უფლებამოსილებათა რეზოლუცია□** რომელიც ნიქსონის ვეტოს მიუხედავად სწორედ ასეთი ცალმხრივი სამხედრო ავანტიურების აღსაკვეთად მიიღეს.

კანონი ცალსახაა: პრეზიდენტს არ აქვს უფლება აშშ-ის ჯარები საომარ მოქმედებებში კონგრესის პირდაპირი ნებართვის გარეშე ჩართოს, კონფლიქტის მასშტაბისა თუ ხანგრძლივობის მიუხედავად. პირველი ბომბის ჩამოგდებისთანავე 60-დღიანი ათვლა დაიწყო. კონგრესს შეეძლო ემოქმედა.

მაგრამ მან ეს არ გააკეთა. 1 მარტს, როდესაც სენატორებმა კეინმა და პოლმა **□ომის უფლებამოსილებათა რეზოლუცია□წარადგინეს, სენატმა იგი ჩააგდო (53-47).** შემდეგ კვლავ უყარეს კენჭი და კვლავ ჩააგდეს. ასე გან-

კონგრესი, რომელმაც თვალი დახუჭა!..

მეორდა რამდენჯერმე. აპრილის შუა რიცხვებისთვის სენატმა ოთხჯერ უარყო დემოკრატების მცდელობა, იძულებით დაესრულებინათ აშშ-ის სამხედრო ჩართულობა ირანში. კენჭისყრა, ძირითადად, პარტიული ხაზით წარიმართა. ოთხი კენჭისყრა. ოთხი მარცხი. ეს არ არის ამბავი მხოლოდ იმაზე, თუ როგორ არღვევს ტრამპი კანონს. ეს არის ამბავი კონგრესზე, რომელიც უყურებს ამ დარღვევას და შეგნებულად ირჩევს, თვალი აარიდოს მას.

□ომის უფლებამოსილებათა რეზოლუცია□სწორედ მსგავსი კრიზისების სამართავად შეიქმნა. ის მიზნად ისახავდა □ომავალი ვიეტნამების□პრევენციას, თუმცა მომდევნო პრეზიდენტები მას მუდმივად ეწინააღმდეგებოდნენ ან უგულებელყოფდნენ; ბევრი მათგანი მიიჩნევდა, რომ ეს აქტი აღმასრულებელი ხელისუფლების კონსტიტუციურ უფლებებში შეჭრა იყო.

ნიქსონის შემდეგ ყველა პრეზიდენტი ამ კანონს არასავალდებულო რეკომენდაციად განიხილავდა:

კლინტონი – კოსოვოში, ობამა – ლიბიაში, ახლა კი ტრამპი – ირანში. ეს სქემა იმდენად სისტემური გახდა, რომ სიახლედაც აღარ აღიქმება. თუმცა, ის, რაც შეიცვალა და რაც ოპერაცია □ეპიკურ რისხვას□გამორჩეულად საშიშს ხდის, მისი მასშტაბია.

ეს ოპერაცია თვისობრივად განსხვავდება 2025 წლის ივნისის შეზღუდული დარტყმებისგან, რომლებიც ხელმძღვანელობის, სამხედრო ინფრასტრუქტურისა და ბირთვული ობიექტების წინააღმდეგ იყო მიმართული. ნებისმიერი გონივრული განმარტებით, ეს არის ომი. ადმინისტრაცია კი უბრალოდ უარს ამბობს, რომ მას შესაბამისი სახელი დაარქვას.

სახელმწიფო მდივანმა **მარკო რუბიომ** Fox News-ს განუცხადა: **□ეს არ არის ომი ირანის წინააღმდეგ□ ამ პოზიციას იზიარებს თითქმის ყველა თანამედროვე პრეზიდენტი და მათი იურისტები. თუ მოვლენას სხვა სახელს დაარქმევთ – □საპოლიციო ქმედებას□, □შეზღუდულ ჩართულობას□ან □კინეტიკურ სამხედრო ოპერაციას□– ნებართვის აღება აღარ გჭირდებათ. ასე მოიქცა ტრუმენი კორეაში და ნიქსონი კამბოჯაში. ევფემიზმები იცვლება, პასუხისმგებლობისგან თავის არიდების მეთოდი კი – არა.**

მაგრამ ამ შემთხვევაში მთავარი სხვა რამ არის: **კონგრესი უმწეო კი არა, პასიურია.** მხოლოდ საბიუჯეტო უფლებამოსილებაც კი აძლევს კანონმდებლებს ბერკეტს, დაფინანსება შეუწყვიტონ ნებისმიერ სამხედრო ოპერაციას, რომელსაც მიუღებლად მიიჩნევენ.

ეროვნული თავდაცვის ავტორიზაციის ყოველწლიური აქტი (NDAA) და დამატებითი ასიგნებები ზემოქმედების უამრავ წერტილს იძლევა, თუმცა რესპუბლიკური ხელმძღვანელობა მათ არ იყენებს. ისინი ამას არც კი ცდილობენ. სპიკერმა ჯონსონმა რეზოლუციის კენჭისყრას □საშინელი და სახიფათო იდეა□უწოდა. ეს არ არის კონსტიტუციური არგუმენტი; ეს მხოლოდ პოლიტიკური ფარია.

ხოლო დემოკრატები? – მათ კენჭისყრა მართლაც მოითხოვეს. სენატორი **ტიმ კეინი** შეუპოვარი იყო, თუმცა თავადვე აღიარა, რომ ამ მცდელობას წარმატების მცირე შანსი ჰქონდა. მისი თქმით, მთავარი იყო წევრებს საკუთარი პოზიცია ოფიციალურად დაეფიქსირებინათ. **□პოზიციის დაფიქსირება□**– აი, სადამდე მივედით: **სიმბოლური ჟესტები 200 მილიარდდოლარიანი ომის ფონზე, რომლისთვისაც ხმა არავის მიუცია.**

დანაკარგები კი რეალურია. ომი უკვე სულ მცირე 12 მილიარდი დოლარი დაჯდა, პენტაგონმა კი თეთრ სახლს სთხოვა, კონგრესისგან დამატებით 200 მილიარდი მოითხოვოს. ჰორმუზის სრუტე ჩაიკეტა, ნავთობის გლობალური ბაზარი შეირყა, ეკონომიკურმა კრიზისმა კი რიგით ამერიკელებს დაარტყა, მაშინ, როცა ომისგან მოგების მიმღები მოგებას ითვლიან. მინაბის სკოლაში ბავშვები დაიღუპნენ. კანონით დადგენილი 60-დღიანი ვადა კი უშედეგოდ ამოიწურა.

□ომის უფლებამოსილებათა რეზოლუცია□სწორედ ამ მომენტისთვის შეიქმნა. ის დაწერეს კანონმდებლებმა, რომლებმაც საკუთარი თვალით ნახეს, როგორ შეიწირა ვიეტნამმა მთელი თაობა მხოლოდ იმიტომ, რომ კონგრესში არავის ეყო გამბედაობა, ომისთვის თავისი სახელი დაერქვა.

□ნიქსონის შემდეგ ეს ტენდენცია პრეზიდენტიდან პრეზიდენტზე გადადის□მათ სჯერათ, რომ სამხედრო ძალის გამოყენება ნებისმიერი ქვეყნის წინააღმდეგ დაუკითხავად შეუძლიათ□ – ამბობს **ლუის ფიშერი**, კონგრესის კვლევითი სამსახურის ვეტერანი სპეციალისტი.

50 წლის შემდეგ გაკვეთილი კვლავაც არ არის ათვისებული. რეზოლუცია, რომელსაც კონგრესის უფლებამოსილება უნდა აღედგინა, ფარსად იქცა – უშედეგო კენჭისყრების სერიად, რომელიც პოლიტიკოსებს საშუალებას აძლევს, მხოლოდ ფორმალურად გამოხატონ პროტესტი.

არსებობს ერთი შეკითხვა, რომელიც მთელი ამ პროცესისგან პასუხს მოითხოვს. სენატორმა **კეინმა** ეს შეკითხვა პირდაპირ დასვა სენატში:

□თუ არ გყოფნით სიმამაცე, მხარი დაუჭიროთ ან უარყოთ ომი, როგორ ბედავთ ჩვენი შვილების გაგზავნას იქ, სადაც ისინი სიცოცხლეს საფრთხის წინაშე აყენებენ?□

მას არავინ უპასუხა. სწორედ ეს დუმილია ამ ამბის მთავარი ტრაგედია.

1973 წლის რეზოლუცია მხოლოდ კანონი არ ყოფილა. ეს იყო დაპირება, რომ შეერთებული შტატები კატასტროფულ ომებში ხალხის ნების გარეშე აღარასოდეს ჩაებმებოდა. ოპერაცია „ეპიკურმა რისხვამ“ ეს დაპირება კიდევ ერთხელ დაარღვია. კონგრესს აქვს ძალა, სიტუაცია შეცვალოს, თუმცა ამწუთას ის უმოქმედობას ირჩევს. ამ არჩევანს თავისი ფასი აქვს და ადრე თუ გვიან, ამ ფასის გადახდა ვინმეს მოუწევს.

THE NEW YORK TIMES:
აშშ ირანზე თავდასხმის განახლებისთვის ემზადება

აშშ-მა უახლოეს დღეებში, შესაძლოა, ირანზე სამხედრო იერიშები განაახლოს, – ინფორმაციას The New York Times-ი ამერიკელ და ახლო აღმოსავლეთში მოღვაწე ჩინოვნიკებზე დაყრდნობით ავრცელებს. გამოცემის მტკიცებით, ჩინეთიდან დაბრუნების შემდეგ აშშ-ის პრეზიდენტმა **დონალდ ტრამპმა** ირანთან დაკავშირებით რამდენიმე მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს, რადგან მისმა ახლო გარემოცვამ სამხედრო თავდასხმის განახლების გეგმა უკვე მოამზადა.

როგორც The New York Times-ი წერს, აშშ და სხვა ქვეყნები ცდილობენ მონახონ კომპრომისი, რომელიც ირანს საერთაშორისო ნაოსნობისთვის ჰორმუზის სრუტის გახსნას აიძულებდა. გამოცემას აშშ-ის თავდაცვის მდივნის **პიტ ჰეგსეტის** კონგრესში გამოსვლის ფრაგმენტი მოჰყავს, სადაც მან განაცხადა, რომ ამერიკელ სამხედროებს **„საჭიროების შემთხვევაში, ესკალაციის გეგმა მომზადებული აქვთ“**

წყაროების ცნობით, აშშ და ისრაელი ირანზე პოტენციური დარტყმების განახლებისთვის „ინტენსიურად ემზადებიან“ ვარიანტებს შორის, რომელსაც ვაშინგტონი განიხილავს, ირანის ინფრასტრუქტურულ ობიექტებზე დარტყმების გაძლიერება და სპეციალური დანიშნულების ძალების ჩართულობით მიწისქვეშა ბირთვული ობიექტების წინააღმდეგ ოპერაციის ჩატარებაა. კერძოდ, ამერიკელმა სამხედროებმა, შესაძლოა, ისპაანის ბირთვული კომპლექსის წინააღმდეგ ოპერაციაში მიიღონ მონაწილეობა. როგორც გამოცემა იუწყება, ისპაანში გამდიდრებული ურანი ინახება. საბრძოლო მოქმედებების განახლებისთვის მზაობას ირანელი ჩინოვნიკებიც გამოთქვამენ.

პუტინი 19–20 მაისს ჩინეთს ეწვევა

რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი 19-20 მაისს ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას ოფიციალური ვიზიტით ეწვევა. კრემლის პრესსამსახურის ინფორმაციით, რუსეთის ლიდერის ვიზიტი ჩინეთის პრეზიდენტის სი ძინპინის მიწვევით შედგება.

რუსული მხარის განმარტებით, პუტინის ვიზიტი ეძღვნება ორ ქვეყანას შორის კეთილმეზობლობის, მეგობრობისა და თანამშრომლობის შესახებ ხელშეკრულების გაფორმების 25 წლისთავს, რაც ორმხრივი ურთიერთობების ფუნდამენტურ დოკუმენტს წარმოადგენს. ვიზიტის ფარგლებში დაგეგმილია ლიდერების შეხვედრა, სადაც ვლადიმერ პუტინი და სი ძინპინი განიხილავენ ორმხრივი ურთიერთობების აქტუალურ საკითხებს, რუსეთსა და ჩინეთს შორის ყოვლისმომცველი პარტნიორობისა და სტრატეგიული თანამშრომლობის შემდგომი გაღრმავების გზებს.

ჯანმომ კონგოსა და უგანდაში ებოლას ცხელების აფეთქება საგანგებო მდგომარეობად გამოაცხადა!!!

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციამ (ჯანმო) კონგოს დემოკრატიულ რესპუბლიკასა და უგანდაში ებოლას ცხელების აფეთქება საერთაშორისო მნიშვნელობის საგანგებო მდგომარეობად გამოაცხადა.

შესაბამისი განცხადება ჯანმომ მას შემდეგ გაავრცელა, რაც ორ ქვეყანაში დაავადების 300-ზე მეტი სავარაუდო შემთხვევა დაფიქსირდა, რის შედეგადაც 88 ადამიანი გარდაიცვალა.

ორგანიზაციაში აღნიშნეს, რომ მოცემული აფეთქება არ შეესაბამება COVID-19-ის მსგავსი პანდემიური მასშტაბის საგანგებო მდგომარეობის კრიტერიუმებს, ამიტომ ჯანმომ საერთაშორისო საზღვრების ჩაკეტვის რეკომენდაცია არ გასცა.

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის განცხადებით, ლაბორატორიულად დადასტურებული შემთხვევა გამოვლინდა კონგოს დედაქალაქ კინშასაში, რომელიც აფეთქების ეპიცენტრიდან (აღმოსავლეთ პროვინცია იტური) დაახლოებით 1000 კილომეტრითაა დაშორებული. **ებოლას ცხელება მძიმე, ხშირად სასიკვდილო დაავადებაა, რომელსაც ებოლას ვირუსი იწვევს. ვირუსი გადამდებია და შეიძლება გავრცელდეს ორგანიზმის სითხეების მეშვეობით.**

საჯარო შეტყობინება
აუქციონის დანიშვნის შესახებ

წინამდებარე შეტყობინებით, შპს „ჟმჯი ჰოლდინგი“ როგორც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 302-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სპეციალისტი, ამ შეტყობინებაში მითითებულ კრედიტორს, სარეალიზაციო უძრავი ქონების მესაკუთრეს, მოვალეს და ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ატყობინებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-$306^{1}6$ მუხლების საფუძველზე, კრედიტორ ს/ს „ლიბერთი ბანკის“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს ავთანდილ შაინიძის საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:

1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: ავთანდილ შაინიძე (პ/ნ 61009025694), ბათუმი, გიორგი ლეონიძის ქუჩა N4ე, სართული 5, ბინა N56, კორპუსი N1

2. უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: ქ. ბათუმში, გიორგი ლეონიძის ქუჩა N4ე, სართული 5, ბინა N56, კორპუსიN1 მდებარე საცხოვრებელი ბინა ფართობით 61.20 კვ.მ (საკადასტრო კოდი: 05.25.11.383.01.01.056)

3. უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდამავალი სანივთო ვალდებულებებით.

4. უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: 41270.58 ლარი.

5. აუქციონის დაწყების თარიღი: 2026 წლის 18 მაისი, 12:00 საათი.

6. აუქციონის დასრულების თარიღი: 2026 წლის 5 ივნისი, 14:30 საათი.

7. აუქციონის ჩატარების ფორმა და მონაცემები: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის N71271HZP127387426; აუქციონის ნომერი: 71271; ლოტის ნომერი: 1273874)

8. მოვალე: ავთანდილ შაინიძე (პ/ნ 61009025694), ბათუმი, გიორგი ლეონიძის ქუჩა N4ე, სართული 5, ბინა N56, კორპუსი N1

9. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ჟმჯი ჰოლდინგი“(ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. N40, სართული 11.

10. აუქციონის პირობები:

10.1 აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;

10.2 მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;

10.3 აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის ბენეფიციარი უნდა იყოს კრედიტორი ს/ს „ლიბერთი ბანკი“

10.4 აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შეძენიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ჟმჯი ჰოლდინგის“ საბანკო ანგარიშზე (სს „თიბისი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი **GE17TB1188736020100003**). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებულ პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდის შემდეგ.

10.5 აუქციონი გაუქმდება, თუ აუქციონის შესახებ განცხადების შემტანი კრედიტორი უკან გაიტანს მას.

10.6 აუქციონი შეწყდება, თუ აუქციონის ჩატარებამდე მოვალე ან მესამე პირი, რომელიც უფლებამოსილია, დააკმაყოფილოს კრედიტორი, გადაიხდის მის დასაკმაყოფილებლად და ყველა სხვა ხარჯის დასაფარავად საჭირო თანხას.

10.7 ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2026 წლის 5 ივნისის 10:00 საათამდე.

საჯარო შეტყობინება
აუქციონის დანიშვნის შესახებ

წინამდებარე შეტყობინებით, შპს „ჟმჯი ჰოლდინგი“ როგორც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 302-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სპეციალისტი, ამ შეტყობინებაში მითითებულ კრედიტორს, სარეალიზაციო უძრავი ქონების მესაკუთრეს, მოვალეს და ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ატყობინებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-$306^{1}6$ მუხლების საფუძველზე, კრედიტორ ს/ს „ლიბერთი ბანკის“ განცხადების საფუძველზე ატარებს მესამე აუქციონს მარიამ ბადალოვის საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:

1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: მარიამ ბადალოვი (პ/ნ 57001016607), გორის რაიონი, სოფელი ოთარშენი

2. უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: გორის რაიონი, სოფელ ვარიანში მდებარე სასოფლო - სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი დაზუსტებული ფართობით 3509 კვ.მ (საკადასტრო კოდი: 66.43.05.000.303)

3. უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდამავალი სანივთო ვალდებულებებით.

4. უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: 5000 ლარი.

5. აუქციონის დაწყების თარიღი: 2026 წლის 18 მაისი, 12:00 საათი.

6. აუქციონის დასრულების თარიღი: 2026 წლის 5 ივნისი, 14:00 საათი.

7. აუქციონის ჩატარების ფორმა და მონაცემები: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის N71271HZP127387226; აუქციონის ნომერი: 71271; ლოტის ნომერი: 1273872)

8. მოვალე: ქრისტინე ბადალოვი (პ/ნ 57001006144), გორის რაიონი, სოფელი ოთარშენი;

ბონდო ბადალოვი (პ/ნ 59001013277), გორის რაიონი, სოფელი ვარიანი;

მარიამ ბადალოვი (პ/ნ 57001016607), გორის რაიონი, სოფელი ოთარშენი.

9. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ჟმჯი ჰოლდინგი“(ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. N40, სართული 11.

10. აუქციონის პირობები:

10.1 აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;

10.2 მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;

10.3 აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის ბენეფიციარი უნდა იყოს კრედიტორი ს/ს „ლიბერთი ბანკი“.

10.4 აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შეძენიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ჟმჯი ჰოლდინგის“ საბანკო ანგარიშზე (სს „თიბისი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი GE17TB1188736020100003). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებულ პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდის შემდეგ.

10.5 აუქციონი გაუქმდება, თუ აუქციონის შესახებ განცხადების შემტანი კრედიტორი უკან გაიტანს მას.

10.6 აუქციონი შეწყდება, თუ აუქციონის ჩატარებამდე მოვალე ან მესამე პირი, რომელიც უფლებამოსილია, დააკმაყოფილოს კრედიტორი, გადაიხდის მის დასაკმაყოფილებლად და ყველა სხვა ხარჯის დასაფარავად საჭირო თანხას.

10.7 ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2026 წლის 5 ივნისის 10:00 საათამდე.

საჯარო შეტყობინება
აუქციონის დანიშვნის შესახებ

წინამდებარე შეტყობინებით, შპს „ჟმჯი ჰოლდინგი“ როგორც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 302-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სპეციალისტი, ამ შეტყობინებაში მითითებულ კრედიტორს, სარეალიზაციო უძრავი ქონების მესაკუთრეს, მოვალეს და ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ატყობინებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-$306^{1}6$ მუხლების საფუძველზე, კრედიტორ ს/ს „ლიბერთი ბანკის“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს ასაფ ვალიევის საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:

1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: ასაფ ვალიევი (პ/ნ 28001012746), მარნეულის რაიონი, სოფელი შულავერი, 32-ე ქუჩა N2

2. უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: მარნეულის რაიონი, სოფელი შულავერი, 32-ე ქუჩა N2 მდებარე სასოფლო - სამეურნეო (საკარმიდამო) დანიშნულების მიწის ნაკვეთი დაზუსტებული ფართობით 1497 კვ.მ და შენობა-ნაგებობა N1 განაშენიანების ფართით 112 კვ.მ. (საკადასტრო კოდი: 83.08.11.714)

3. უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდამავალი სანივთო ვალდებულებებით.

4. უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: 64472.01 ლარი.

5. აუქციონის დაწყების თარიღი: 2026 წლის 18 მაისი, 12:00 საათი.

6. აუქციონის დასრულების თარიღი: 2026 წლის 5 ივნისი, 14:15 საათი.

7. აუქციონის ჩატარების ფორმა და მონაცემები: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის N71271HZP127387326; აუქციონის ნომერი: 71271; ლოტის ნომერი: 1273873)

8. მოვალე: ასაფ ვალიევი (პ/ნ 28001012746), მარნეულის რ-ნი, ს. შულავერი, 32-ე ქუჩა N2

9. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ჟმჯი ჰოლდინგი“(ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. N40, სართული 11.

10. აუქციონის პირობები:

10.1 აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;

10.2 მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;

10.3 აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის ბენეფიციარი უნდა იყოს კრედიტორი ს/ს „ლიბერთი ბანკი“

10.4 აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შეძენიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ჟმჯი ჰოლდინგის“ საბანკო ანგარიშზე (სს „თიბისი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი **GE17TB1188736020100003**). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებულ პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდის შემდეგ.

10.5 აუქციონი გაუქმდება, თუ აუქციონის შესახებ განცხადების შემტანი კრედიტორი უკან გაიტანს მას.

10.6 აუქციონი შეწყდება, თუ აუქციონის ჩატარებამდე მოვალე ან მესამე პირი, რომელიც უფლებამოსილია, დააკმაყოფილოს კრედიტორი, გადაიხდის მის დასაკმაყოფილებლად და ყველა სხვა ხარჯის დასაფარავად საჭირო თანხას.

10.7 ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2026 წლის 5 ივნისის 10:00 საათამდე.

სიამოვნების მარშრუტი: რომი — პარიზი

ნიკოლოზ ბასილაშვილი რომის მასტერსს მერვედფინალში გამოეთიშა. ქართველმა რეიტინგის მე-14 ნომერ ანდრეი რუბლევთან ბოლომდე იბრძოლა, მოგებასთანაც ახლოს იყო, მაგრამ საბოლოოდ მარცხი განიცადა.

შეხვედრის დასრულების შემდეგ ქართველმა ჩოგბურთელმა სოციალურ ქსელ ინსტაგრამზე პოსტი გამოაქვეყნა და გულშემატკივრებს მხარდაჭერისთვის მადლობა გადაუხადა.

„მადლობა რომს და იტალიელ გულშემატკივრებს. ეს ადგილი ყოველთვის განსაკუთრებული იქნება ჩემს გულში. 4 წლის შემდეგ, არაერთი ტრავმისა და ოპერაციის მერე, ბოლოს და ბოლოს ისევ ვისიამოვნე ჩოგბურთის თამაშით და კორტზე ყველაფერი დავდე. შემდეგი გაჩერება როლან გაროსია“, – დაწერა **ბასილაშვილმა.**

ნიკამ რომის მასტერსზე ჯერ ორი მატჩი საკვალიფიკაციო ეტაპზე მოიგო, შემდეგ ძირითად ბადეში სამი გამარჯვება მოიპოვა, მათ შორის, რეიტინგის მეექვსე ნომერ **ბენ შელტონთან**. ნიკოლოზ ბასილაშვილი ამჟამად რეიტინგის 117-ე ნომერია, მაგრამ რომის მასტერსის შემდეგ გარკვეული წინსვლა ექნება.

შეგახსენებთ, რომ საფრანგეთის ღია პირველობა (როლან გაროსი) სტარტს დღეს აიღებს.

ამაზე იტყვიან, ნაირ-ნაირიო

სამშობლოში თავაწეული დაბრუნდა საქართველოს პარატაეკვანდოს ნაკრები, რომლის 13 წევრიდან 12-მა მიუნხენში გამართულ ევროპის ჩემპიონატზე საპრიზო ადგილი დაიკავა.

განსაკუთრებით გვასახელა პარიზის ოლიმპიადის ბრინჯაოს მედალოსანმა **ანა ჯაფარიძემ,** რომელმაც საპატიო კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე შეაბიჯა.

კიდევ უფრო უხვი მოსავალი მოიმკა ჩვენი ქვეყნის კონტაქტური კარატეს გუნდმა, რომელმაც კონტინენტური თბილისური ფორუმი 15 ჯილდოთი დაასრულა.

თანამემამულეებს ღირსეულად აუბეს მხარი ქვიშის ჭიდაობის ფალავნებმა, რომლებიც ევროპული ტურის ერთ-ერთ ეტაპზე 6 მედალს, მათ შორის 2 ოქროს დაეუფლნენ.

მოკლედ, ბარაქიანი სპორტული გაზაფხული გრძელდება!

ჭეშმარიტად ერთადერთი

ქართველებს არც სანაკრებო ტიტულებისა და მედლების მფლობელი ფეხბურთელები გვაკლია და არც საკლუბოსი, მაგრამ ჯერჯერობით (და ალბათ კიდევ კარგახანს) პირველი და დღემდე უკანასკნელი ოლიმპიური ჩემპიონი სპორტის დამსახურებული ოსტატი, ბრწყინვალების საპრეზიდენტო, ვახტანგ გორგასლის მე-2 ხარისხისა და ღირსების ორდენების კავალერი გელა კეტაშვილი გახლავთ.

ჯვართამაღლებას – 1965 წლის 27 სექტემბერს დაბადებული უნიჭიერესი მარჯვენა მცველი და „პოდკატების“ დიდოსტატი ზიგზაგისებური ბედისწერით გამოარჩია უფალმა როგორც ცხოვრებაში, ისე კარიერაში.

მართლაც, კაცი, რომელმაც ერთ დღეს დაკრძალა მამა და პაპა, თვალსაჩინო მაგალითია იმისა, რომ აღმართს დაღმართი მოსდევს და ბოძებულ შანსზე უარის თქმა მკაცრად ისჯება.

თამაშობდა ქუთაისის ტორპედოში, რომელშიც 16 წლისამ სსრკ უმაღლესი ლიგის საგზური მოიპოვა, თბილისის დინამოში, ლანჩხუთის გურიასა და დედაქალაქის თეთრ არწივში. საკავშირო პირველობების 164 მატჩში 4 გოლი გაიტანა, 3 შეხვედრა ჩაატარა ქვეყნის ნაკრებში, ხოლო 9 – ეროვნულ ჩემპიონატში.

და აი, ამ დღეებში ასეთი ვარსკვლავისადმი მიძღვნილი წიგნის – „ერთადერთი“ – პრეზენტაციაზე მიიწვია გულშემატკივრები ავტორმა **მამუკა კვარაცხელიამ** (დამკაბადონებელი **მიხეილ ჯაში)**, რომელმაც თბილისის მერიისა და ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის თანადგომით დამსახურებული თბილი სტრიქონებით შეამკო 25 წლის ასაკში გავეტერანებული საამაყო თანამემამულის ღირსეული ბიოგრაფია.

და ბოლოს – კიდევ რამდენიმე შტრიხი სეულის ოლიმპიადის გმირის პორტრეტის გასახსენებლად და უკეთ შესაცნობად, რომელმაც ტრავმირებული ფეხის ტკივილთან ბრძოლაში გამაყუჩებლებით ჩაატარა მთელი ტურნირი და ფინალში თვით რომარიოს გაუმკლავდა ვაჟკაცურად; ევროპის ჭაბუკთა ჩემპიონატის ფინალისტი, სადაც გადამწყვეტ მატჩში კუნთი გაუწყდა; ახალგაზრდული მუნდიალის ნახევარფინალისტი; ინდოეთში გათამაშებული ჯავახარლალ ნერუს სახელობის თასის მფლობელი; პირველი ეროვნული ჩემპიონატის გახსნის შეხვედრაში ფოთის კოლხეთთან გატანილი საბედისწერო პირველი ავტოგოლის ავტორი; სამშობლოს თავდაცვის ფონდის შესავსებად აფხაზეთის ომის დროს ოლიმპიური ოქროს უყოყმანოდ გამღები მამულიშვილი და თბილისქალაქელი კაცი, რომელმაც უარით უპასუხა ლეგენდარული **ვალერი ლობანოვსკის** მიწვევას კიევის დინამოში გადასვლასთან დაკავშირებით, რითაც ავტომატურად გამორიცხა მონაწილეობა 1990 წლის მუნდიალზე და 25 წლის ასაკში წერტილი დაუსვა შთამბეჭდავ კარიერას. რას ვიზამთ – წინააღმდეგ შემთხვევაში ხომ ერის მოღალატედ შერაცხავდნენ.

ასეც, ისეც

მართალია, საფრანგეთის ჩემპიონატი გუშინ დასრულდა, მაგრამ მისი გამარჯვებული პარი სენ-ჟერმენის სახით შუა კვირაში ვადამდე მას შემდეგ გამოვლინდა, რაც ჩემპიონთა ლიგის ფინალისტმა გამოტოვებული მატჩი სტუმრად მთავარ კონკურენტს ლანსს კვარაცხელიასა და მბაიეს გოლებით 2:0 მოუგო. ეს ლუის ენრიკეს გუნდის ზედიზედ მე-5, სულ კი – მე-14 ტრიუმფია.

ვულოცავთ ხვიჩას ლიგა – 1-ში მე-2, ტოპ – 5-ის ქვეყნებში კი მე-4 ტიტულს (2 – ნაპოლიში).

წარმატებით დაიწყო ელიტაში დაბრუნებისთვის ბრძოლა სენტ ეტიენმა, რომელმაც პენალტების სერიაში როდეზი დაამარცხა – 7:6. აღსანიშნავია, რომ პირველი ზუსტი დარტყმა **ზურიკო დავითაშვილმა** შეასრულა. დავძენთ, რომ მიზნის მისაღწევად მწვანეებს კიდევ ერთი წინაღობის დაძლევა მართებთ.

ეს ამოცანა უკვე შეასრულა სანტანდერის რასინგმა, რომელიც 14-წლიანი შესვენების შემდეგ ესპანეთის ლა-ლიგაში ითამაშებს, თუმცა **გიორგი გულიაშვილმა** ტრავმა მიიღო, **ბუდუ ზივზივაძის** ჰაიდენჰაიმი კი გერმანიის ბუნდესლიგიდან გავარდა.

საქართველოს 20-წლამდელთა ნაკრების სამწვრთნელო შტაბმა სამხრეთ აფრიკაში გასამართავი საერთაშორისო სერიისთვის 30-კაციანი შემადგენლობა დაასახელა.

შემადგენლობაში 17 მორკინალი და 13 ხაზის მოთამაშეა. 30-დან 6 მორაგბე ლეგიონერია, დანარჩენები კი ქართულ კლუბებს წარმოადგენენ: რვა მოთამაშე ქუთაისის „აიადანაა“, ექვსი თბილისის „ლელოდან“, სამი თბილისის „არმიიდან“, ორ-ორი რუსთავის „ხარებიდან“ და თბილისის „ხვამლიდან“, თითო-თითო კი სტეფანწმინდის „ყაზბეგიდან“, ფოთის „ფოთიდან“ და თბილისის „ლოკომოტივიდან“.

სამხრეთ აფრიკის საერთაშორისო სერიაზე საქართველოს გარდა მასპინძელი სამხრეთ აფრიკა, ფიჯი და ჩილე ითამაშებენ. აღსანიშნავია, რომ ჩილეს გარდა, სამივე გუნდი 20-წლამდელთა მსოფლიო ჩემპიონატისთვის ემზადება და სამხრეთ აფრიკაში გასამართვი ტურნირი სელექციასა და სათამაშო სქემების დახვეწას ემსახურება.

სამხრეთ აფრიკის საერთაშორისო სერიის შეხვედრები ქეიფთაუნში, „სიტი პარკზე“ გაიმართება. 21 მაისს საქართველო ფიჯის შეხვდება; 26-ში ჩილეს დაუპირისპირდება; ხოლო 31 მაისს სამხრეთ აფრიკას შეერკინება.

რაც შეეხება 20-წლამდელთა მსოფლიო ჩემპიონატს, მას 27 ივნისიდან 18 ივლისის ჩათვლით,თბილისი და ქუთაისი უმასპინძლებს. საქართველო ჯგუფურ ეტაპზე სამხრეთ აფრიკასთან, უელსთან და ურუგვაისთან ითამაშებს.

ოცნება – „ბერნაბეუ“

UFC-ის მსუბუქი დივიზიონის ქართველმა მებრძოლმა ილია თოფურიამ ერთ-ერთი ინტერვიუს დროს განაცხადა, რომ კარიერის ბოლო ბრძოლის გამართვა „სანტიაგო ბერნაბეუზე“ სურს.

„არაერთხელ მითქვამს, რომ „სანტიაგო ბერნაბეუზე“ ბრძოლის გამართვა ჩემი ოცნებაა. მას შემდეგ, რაც ბოლოს ესპანეთში ვიჩხუბე, დიდი დრო გავიდა და მინდა კარიერის ბოლო ბრძოლა სწორედ “ბერნაბეუზე“ გავმართო. უბრალოდ, სიგიჟე იქნება, როდესაც გამოსვლის დროს მარიაჩი ჩაირთვება და მთელი სტადიონი ერთად იმღერებს“, – განაცხადა **თოფურიამ.**

შეგახსენებთ, რომ **ილია თოფურიასა** და **ჯასტინ გეიჯის** ორთაბრძოლა 14 ივნისს გაიმართება და ის თეთრი სახლის ღონისძიების მთავარი მოვლენა იქნება.

ჯემალ კუხალაშვილი

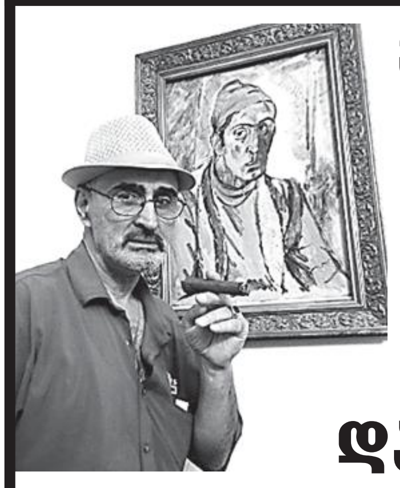

ერთგულებისა და სათნოების სახელით ებრძოდა სიცრუესა და ღალატს!

თანამედროვე ქართულმა ხელოვნებამ და მწერლობამ მძიმე, მეტად მტკივნეული დანაკლისი განიცადა.

გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი შემოქმედი, მრავალმხრივი, მრავალწახნაგოვანი ნიჭიერებით გამორჩეული მწერალი და მხატვარი ჯემალ ოთარის ძე კუხალაშვილი.

ჯემალ კუხალაშვილი ათწლეულების განმავლობაში აჯადოებდა ყველას თავისი ნიჭიერებით, ორიგინალობით, ვულკანური ძალის მქონე შთაგონებით, ყველაფერ იმით, რაც დიდი შემოქმედის წილხვედრია.

ჯემალ კუხალაშვილი დაიბადა 1952 წლის 29 ოქრომბერს ხონში. პირველდაწყებითი განათლება ხონში მიიღო, შემდეგ სწავლა ქუთაისის მე-20 საშუალო სკოლაში განაგრძო და თბილისის 23-ე საშუალო სკოლაში დაასრულა. სკოლის დამთავრებისთანავე ჩაირიცხა თბილისის სამხატვრო აკადემიაში კინოს მხატვრობის განხრით, რომელიც 1978 წელს დაამთავრა.

ჯემალ კუხალაშვილი XX-XXI საუკუნეების ქართული სახვითი ხელოვნების ერთ-ერთი უბრწყინვალესი წარმომადგენელი იყო, გამორჩეულად მნიშვნელოვანი ფერმწერი და ამშვენებდა თანამედროვე ქართულ მხატვრობას, როგორც სისხლი სისხლთაგანი და ხორცი ხორცთაგანი იმ საოცარი მისტერიებისა, ყინწვისის ანგელოზის შემქმნელისაგან რომ იღებდა სათავეს.

ჯემალ კუხალაშვილი არაერთი საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატი თუ გრან-პრის მფლობელი იყო, სამშობლოსა თუ უცხოეთში მრავალი პერსონალური გამოფენა ჰქონდა მოწყობილი და საოცარი ტილოებით ხიბლავდა ხელოვნების ამ უმშვენიერესი დარგის ნიუ-იორკელ და სანკტ-პეტერბურგელ, ჩიკაგოელ და მოსკოველ, სიეტლელ და მადრიდელ მრავლისმნახველ და უაღრესად მომთხოვნ თაყვანისმცემლებს. ჯემალ კუხალაშვილის ნამუშევრები შეძენილია და ინახება სხვადასხვა ეროვნულ მუზეუმსა და გალერეაში, აგრეთვე კერძო კოლექციებში. მან, როგორც დამდგმელმა მხატვარმა, დიდი წვლილი შეიტანა ელდარ შენგელაიას ისეთი სახელმოხვეჭილი ფილმის წარმატებაში, როგორიც □სამანიშვილის დედინაცვალია□ ამ სახელოვანი ფერმწერის ნიჭიერების კიდევ ერთ წონად აღიარებად იქცა ის ფაქტი, რომ საქართველოს თანამედროვე სახვითი ხელოვნების მუზეუმში მის შემოქმედებას მუდმივმოქმედი საგამოფენო პერსონალური დარბაზი აქვს დათმობილი...

ჩვენ, მის კოლეგებს, ძალზე გვახარებდა, რომ ამ დონის მხატვარმა პოეზიის საუფლოშიც მოსინჯა ძალები და აქაც შთამბეჭდავ წარმატებას მიაღწია. მისი სამწერლო დებიუტი 2003 წელს შედგა, როდესაც ჟურნალ □ჰრბეთში□გამოაქვეყნა პირველი ლექსები. ამ ლექსებმა დაივანა ისეთ საუცხოო კრებულში, როგორიცაა □მე არა□და სრულად წარმოაჩინა მისი სულის იდუმალ ხვეულებში გამომწყვდეული ვნებანი, ზმანებანი თუ ხილვები, ღაღადისი სამშობლოს ბედით გულგასენილი პოეტისა. ჯემალ კუხალაშვილის პოეტური სამყაროს მოხილვის შემდეგ, ისეთი შთაბეჭდილება გვრჩება, თითქოს მის ლექსებში ბიბლიური პერსონაჟები დაავიჯებენ, თითქოს თავად ავტორიც ერთი იმათგანია, მომსწრე და თვითმხილველი სულისშემძვრელი მისტერიებისა. ალბათ, ამიტომაც მიიჩნევდა პოეტის ლირიკული გმირი საკუთარ თავს მაცხოვარის ნაწილად, ამიტომაც მიისწრაფოდა მუდმივად მზისკენ. მის სულში უმადური წარსული ტიროდა, რადგანაც გრძნობდა, რომ თუ ასე გაგრძელდა ღვთისმშობლის წილხვდომილი ქვეყნის ყოფა, სამუდამოდ დაშრება მამაპაპეული წმინდა მირონი და ქართველობა – სამსხვერპლოზე მიტანილი ქათქათა ბატკანი – სამუდამოდ ჩაიკარგება საუკუნეთა ფოლიანტებში. ისიც კარგად მოეხსენებოდა, რომ ვინ სად წაუვა უჟამო ჟამის დინებას, მაგრამ არ ნებდებოდა და იბრძოდა, ებრძოდა უსამართლობასა და გაუტანლობას, ებრძოდა სიცრუესა და ღალატს, ებრძოდა ერთგულებისა და სათნოების სახელით...

ჯემალ კუხალაშვილის ალბომები □ჯემალ კუხალაშვილი□და □მე, კუხალა□მისი მრავალმხრივი ნიჭიერების მშვენიერი დასტურია.

ჯემალ კუხალაშვილის ელვარე, კაშკაშა ტალანტი საქართველოს ეროვნული პრემიით აღინიშნა. მას მინიჭებული ჰქონდა აგრეთვე გალაკტიონ ტაბიძის სახელობის, □ივერიის□პრემიები. მინიჭებული ჰქონდა ქართული კულტურის რაინდის საპატიო წოდება, დაჯილდოებული იყო ქართველთა უპირველესი მეფის – დავით აღმაშენებლის ოქროს მედლით.

წავიდა ჩვენგან საყვარელი კოლეგა და მეგობარი, რომელსაც ბევრი იდეა თუ ჩანაფიქრი დარჩა განუხორციელებელი.

ჯემალ კუხალაშვილი – მხატვარი, პოეტი, ერისკაცი სამუდამოდ დარჩება ჩვენს ხსოვნაში, როგორც ქართული ნიჭიერების, ქართული გენის ერთ-ერთი უმშვენიერესი გამოვლინება.

საქართველოს მწერალთა კავშირი

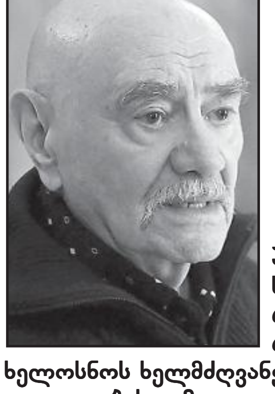

თეიმურაზ ფაფერაშვილის ხსოვნას

გრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტის პროფესურა და სტუდენტები ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ გრუნის პროფესორის, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორის, სატელევიზიო-შემოქმედებითი სახელოსნოს ხელმძღვანელის თეიმურაზ ფაფერაშვილის გარდაცვალების გამო.

სტუდენტების გამორჩეული პროფესორი ათწლეულების განმავლობაში უშურველად უზიარებდა ახალგაზრდებს საკუთარ ცოდნასა და გამოცდილებას სატელევიზიო ხელოვნების უმნიშვნელოვანესი პლასტების შესახებ, ასწავლიდა გულწრფელობას, სამართლიანობას, ობიექტურობასა და მართალ სიტყვას, ამიტომაც სიცოცხლის ბოლომდე არ მოჰკლებია სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების განსაკუთრებული სიყვარული და ყურადღება.

ასობით აღზრდილის გულწრფელი ცრემლები გაჰყვება მას მარადიულ სასუფეველში...

სს გრინერი (ყოფილი თბილისის მაკარონის ფაბრიკა) იუწყება, რომ გარდაიცვალა ჩვენი ყოფილი თანამშრომელი

თამაზ კოჭლამაზაშვილი

უაღრესად თბილი, კეთილშობილი ადამიანი და ბრწყინვალე მეოჯახე.

სს გრინერის კოლექტივი სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

პოლიციამ გამოუსწორებელი თაღლითი დააკავა

შინაგან საქმეთა სამინისტროს თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის საგამოძიებო მთავარი სამმართველოს თაღლითობის წინააღმდეგ ბრძოლის სამმართველოს თანამშრომლებმა დიდი ოდენობით თანხის თაღლითურად დაუფლების ბრალდებით ერთი პირი დააკავეს.

უწყების ცნობით, გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის □ბ□ქვეპუნქტით მიმდინარეობს, რაც 9 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს. გამოძიებით დადგინდა, რომ ბრალდებულმა მიწის ნაკვეთზე მშენებლობის ნებართვის მოპოვებისა და საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის მიზნით დაზარალებულს 83 000 ლარი ეტაპობრივად გამოართვა, თუმცა შეთანხმება არ შეასრულა და თანხა მართლსაწინააღმდეგოდ მიისაკუთრა. სამართალდამცველებმა ჩატარებული ოპერატიული ღონისძიებების შედეგად დამნაშავე პირი, მოსამართლის განჩინების საფუძველზე, ბრალდებულის სახით დააკავეს.

დაკავებული მარნეულის რაიონული სასამართლოს განჩინების საფუძველზე იძებნებოდა და მას დაუსწრებლად წინასწარი პატიმრობა ჰქონდა შეფარდებული. დაკავებული, ასევე, თურქეთის რესპუბლიკის სამართალდამცავი ორგანოების მოთხოვნის საფუძველზე, სხვადასხვა დანაშაულისთვის ინტერპოლის წითელი ცირკულარით საერთაშორისო დონეზე იძებნებოდა. ძებნილი პირი ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში დააკავეს.

„21 წლის იყო“ – რას ჰყვებიან გოგონაზე, რომელიც სამგორის მეტროში მოულოდნელად გარდაიცვალა

15 მაისს, საღამოს მეტრო □სამგორში□ ტრაგედია დატრიალდა. ახალგაზრდა გოგო მოულოდნელად ცუდად გახდა და გარდაიცვალა.

თვითმხილველები წერენ, რომ გოგონას ბარიატრია ჰქონდა გაკეთებული.

□გული გაუჩერდა საბრალოს. ყველა პულსის შკალას ვუყურებდით მონიტორზე, უამრავი ადამიანი ვგულშემატკივრობდით, ზოგი ლოცულობდა, ზოგი ტიროდა, არაფერი გამოვიდა... წამიერად გარდაიცვალა საწყალი. 21 წლის გოგო იყო. რამდენიმე თვის წინ გაუკეთებია ბარიატრია, როგორც თქვეს, გულის შეტევით გარდაიცვალა“ – წერენ სოცქსელში.

ოზურგეთში წითელი ცირკულარით ძებნილი თურქი დააკავეს

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქვემო ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის მარნეულის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა, სხვადასხვა დანაშაულისთვის ძებნილი, თურქეთის რესპუბლიკის მოქალაქე დააკავეს.

ხრამში ნაპოვნი ცხედრის ვინაობა ცნობილია

შუახევის მუნიციპალიტეტში, სოფელ ფურტიოსთან, ხრამში, 35 წლის ნოდარ მიქელაძის ცხედარი იპოვეს.

ახალგაზრდა კაცი სამაშველო სამსახურში მუშაობდა. მისი ცხედარი ხრამში დღეს, დაახლოებით დილის 5 საათზე იპოვეს. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცნობით, გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 116-ე მუხლით დაიწყო, რაც სიცოცხლის მოსპობას გაუფრთხილებლობით გულისხმობს.

სოფელ მანავში უბედურ შემთხვევას 3 წლის გოგონა ემსხვერპლა

უბედურ შემთხვევას საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სოფელ მანავში 3 წლის გოგონა ემსხვერპლა.

გავრცელებული ინფორმაციით, ბავშვი მეზობლის ეზოში იმყოფებოდა, რა დროსაც მოძრავი ავტომობილის კართან შეხების შედეგად დაეცა და თავის არეში მძიმე ტრავმა მიიღო. გამოძიება 276-ე მუხლით მიმდინარეობს.

ფრიდონ ხალვაში შვილთან □ ზაზასთან ერთად

აჭარაში საიუბილეო ფრიდონობა გაიმართა

გუშინ, 17 მაისს პოეტ ფრიდონ ხალვაშის დაბადებიდან 101 და მისი შვილის, კინორეჟისორ ზაზა ხალვაშის დაბადებიდან 69 წელი შესრულდა.

აჭარის მწერალთა სახლის ინფორმაციით, ტრადიციულად, ამ დღეს გაიმართა დიდი მწერლის სახელთან დაკავშირებული ღონისძიება □ფრიდონობა, **რომელიც დაიწყო 17 მაისს, დილით, 10:30-ზე, ბათუმის ღვთისმშობლის შობის სახელობის ტაძრის ეზოში, პოეტის საფლავთან.**

ზეიმი გაგრძელდა ქედის მუნიციპალიტეტის სოფელ გეგელიძეებში, ფრიდონ და ზაზა ხალვაშების სახელოვნებო ცენტრში.

2026 წლის გამოცდებზე დარეგისტრირებულთა საერთო რაოდენობამ 82 000-ს გადააჭარბა

მონაცემების მიხედვით, მიმდინარე წელს რეგისტრირებულთა საერთო რაოდენობამ 82 000-ს გადააჭარბა. კერძოდ, ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე დარეგისტრირდა 43 000-ზე მეტი აბიტურიენტი, საერთო სამაგისტრო გამოცდაზე 10 000-ზე მეტი კანდიდატი, ხოლო მასწავლებლისა და მასწავლებლობის მსურველთა გამოცდებზე 29 000-ზე მეტი მონაწილე.

რეგისტრაციის პროცესი ერთიან ეროვნულ და საერთო სამაგისტრო გამოცდებზე 6 აპრილს დაიწყო და 11 მაისს დასრულდა.

□ამასთან, განსაკუთრებით აღსანიშნავია სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიმართ გაზრდილი მოთხოვნა, რაც კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს სახელმწიფო უნივერსიტეტების მიმართ ინტერესს და მათ პრიორიტეტულ მნიშვნელობას აბიტურიენტების არჩევანში.

პარალელურად, საგანმანათლებლო არჩევანის მრავალფეროვნების კონტექსტში, აქტიურად იკვეთება პროფესიული განათლების მიმართ მზარდი ინტერესი, რაც მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს ქვეყნის შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისი კვალიფიციური კადრების მომზადების პროცესში. შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი კიდევ ერთხელ შეგახსენებთ, რომ აბიტურიენტებს საგანმანათლებლო პროგრამებში ცვლილებების – დამატების, წაშლის ან გადანაცვლების განხორციელება აპელაციის შედეგების გამოქვეყნებიდან მომდევნო დღის 18:00 საათამდე შეეძლებათ□

ევროვიზია 2026-ის გამარჯვებული ბულგარეთი გახდა

ევროვიზიის სიმღერის კონკურსის გამარჯვებული ბულგარეთის წარმომადგენელი გახდა. მან 516 ქულა მიიღო.

შესაბამისად, ევროვიზიის მომავალი მასპინძელი ქვეყანა ბულგარეთი იქნება. კონკურსის წესების მიხედვით, ფინალურ შოუზე გამარჯვებული მაყურებლისა და ჟიურის ხმებით გამოვლინდა.

შედეგები კი ასეთია:

ევროვიზია 2026-ის ფინალში 25 ქვეყანა წარდგა: დანია, ისრაელი, ბელგია, ალბანეთი, საბერძნეთი, უკრაინა, ავსტრალია, სერბეთი, მალტა, ჩეხეთი, ბულგარეთი, ხორვატია, მოლდოვა, ფინეთი, პოლონეთი, ლიეტუვა, შვედეთი, კვიპროსი, ნორვეგია, რუმინეთი. ამასთან, ფინალში ავტომატურად გადავიდნენ □დიდი ოთხეულის□ქვეყნები □ გერმანია, დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, იტალია და მასპინძელი ავსტრია.

საქართველოს წლევანდელ ევროვიზიაზე წარადგენდა ჯგუფი □ბზიკები□სიმღერით On Replay. **საქართველოდან ჟიურის ყველაზე მაღალი შეფასება □12 ქულა საფრანგეთს ერგო.**

დღეს მუზეუმების საერთაშორისო დღეა!

□18 მაისი მუზეუმების საერთაშორისო დღეა. ამ დღის აღსანიშნავად საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მუზეუმებსა და მუზეუმ-ნაკრძალებში დამთვალიერებლებისთვის შესვლა უფასო იქნება.

მთელი დღის განმავლობაში თითოეულ მუზეუმში სხვადასხვა საინტერესო აქტივობაა დაგეგმილი.

გარდა ამისა, 23 მაისს პროექტის □ღამე მუზეუმში□ფარგლებში სააგენტოს დაქვემდებარებულ მუზეუმებში ღამის ღონისძიებები მოეწყობა.

პროგრამის მიმდინარეობისას დასწრება თავისუფალია, ხოლო დღის განმავლობაში მუზეუმები დამთვალიერებლებს ჩვეული რეჟიმით უმასპინძლებენ□, □აღნიშნულია ინფორმაციაში.

ფოლკლორის ცენტრი მალე ისრაფილ დიასამიძის მონოგრაფიას გამოსცემს

ფოლკლორის ცენტრის ინფორმაციით, სახელოვანმა ქართველმა ქორეოგრაფმა ისრაფილ დიასამიძემ საკუთარი ხელნაწერები სიცოცხლეშივე პირადად გადასცა ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის ქორეოგრაფიული მიმართულების ხელმძღვანელს □ უჩა დვალიშვილს.

ხელნაწერების გაშიფვრა დასრულებულია და სულ მალე დაიწყება მუშაობა გამოცემაზე.

ისრაფილ დიასამიძე დაიბადა 1934 წლის 10 მარტს ბათუმში, ხელოვანთა ოჯახში.

8 წლის იყო, როდესაც მისი პედაგოგი გახდა ცნობილი ქორეოგრაფი გივი ჩოგოვაძე, ხოლო სასცენო აღიარება 1946 წლიდან მოიპოვა. ისრაფილ დიასამიძის ხელნაწერები მოიცავს აჭარის უძველესი ისტორიული ხელოვნების კვლევას, რითაც 1991 წლიდან იყო დაკავებული.

იძულებით გადაადგილებულ 500-ზე მეტ ოჯახს საცხოვრებელ სახლებს დევნილთა სააგენტო შეუსყიდის

დევნილთა სააგენტო იძულებით გადაადგილებულ 500-ზე მეტ ოჯახს □მთელი ქვეყნის მასშტაბით, საცხოვრებელ სახლებს შეუსყიდის, – ინფორმაციას დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო ავრცელებს.

მათივე ცნობით, იმ ოჯახების სია, რომელთა განსახლების თაობაზე დევნილთა საკითხების შემსწავლელმა კომისიამ დადებითი გადაწყვეტილება მიიღო, სააგენტოს ვებგვერდზე უკვე გამოქვეყნდა.

„იძულებით გადაადგილებულ ოჯახებს ექვსთვიანი ვადა ეძლევათ, რათა სახლები საქართველოს ნებისმიერ რეგიონში თავადვე შეარჩიონ და სააგენტოს წარუდგინონ.

აღსანიშნავია, რომ დევნილი ოჯახების განსახლების მიზნით, საცხოვრებელი კომპლექსების მშენებლობის პარალელურად, სახლების შესყიდვის პროგრამამ ბოლო პერიოდში განსაკუთრებული მასშტაბები შეიძინა. მიმდინარე წელს სააგენტომ სახლი უკვე 1 050 დევნილ ოჯახს შეუსყიდა.

იძულებით გადაადგილებული ოჯახების საცხოვრებლით უზრუნველყოფის პროცესი მომავალში კიდევ უფრო აქტიური რეჟიმით გაგრძელდება,“ – წერია ინფორმაციაში.

საქართველო რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქოგულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
ალეკო ასლანიშვილი, თემურ ქორიძე, ოთარ ტურაბელიძე, გია პლატონიშვილი.

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქოგულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
ნაირა კეკელია, მაია იორამაშვილი.

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოებეჭდილ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა
„ტორში“
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

2 009882 689431

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ხუთშაბათს, 21 მაისს